

Mari Eliassen

Idrettens barnerettigheter og bestemmelser i et barneperspektiv.

En kvalitativ undersøkelse av 10-12 år gamle jenters erfaringer i turnsporten.

Masteroppgave i idrettsvitenskap

Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2015

Sammendrag

Norge er foregangsland når det gjelder sikring av barns rettigheter i idretten gjennom Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité [NIF] sine barneidrettsbestemmelser og rettigheter. Likevel er barns erfaringer i idrett paradoksalt lite studert, også i en norsk kontekst. Jeg har intervjuet åtte jenter mellom 10-12 år som alle driver med turn. Målet har vært å undersøke jenters opplevelser med turnsporten i dybden av barneidrettsbestemmelsene og rettighetene. Siden barn i liten grad har vært inkludert som informanter i studier av barneidrett er oppgaven også en undersøkelse om barn egner seg til å bidra i forskning om tema som angår dem selv.

Oppgaven tar utgangspunkt i teorier om barndomssosiologi og en modell om barneperspektivet utviklet av Skivenes & Strandbu (2006). Modellen tar for seg tre komponenter som til sammen utgjør et barneperspektiv. Den første komponenten er på et strukturelt nivå og tar for seg rammeverket for barn, den andre komponenten tar for seg barnet sett fra et voksent ståsted og den tredje komponenten ser verden fra barn sine øyne. Alle komponentene må sees i sammenheng med hverandre for å gi fullstendig mening (Skivenes & Strandbu, 2006). Denne oppgaven gir i hovedsak bidrag til den tredje komponenten i barneperspektivet, men diskuterer også materialet i lys av de to andre komponentene.

Erfaringene til barna blir kategorisert inn etter bestemmelsene og rettighetene til NIF. Jentene kommer med interessante erfaringer som kan gi støtte til dagens regulering, men også funn som kan utfordre dagens barneidrett. Et hovedfunn er at jentene er fornøyde med hvordan de blir ivaretatt i sin idrett. Videre kommer det frem at jentene ønsker mer medbestemmelse på trening. Et annet funn er at jentene i liten grad kjente til barneidrettsbestemmelsene fra før. Når de får høre om dette i intervjuet synes de det er riktig at det finnes slike bestemmelser og rettigheter. Barna forteller om sine erfaringer og viser mange ulike meninger. Deres opplevelser styrker teoriene om at barn er sakkyndige informanter som har unike og individuelle meninger (James & Prout, 1997).

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	6
1. Introduksjon	7
1.1 Problemstilling	8
1.2 Min posisjon og forventninger	9
2. Metode og forskningsdesign	10
2.1 Utvalg.....	10
2.2 Fremgangsmåte	12
2.3 Analyse.....	14
2.4 Etikk.....	15
2.5 Vurdering av metoden	16
3. Introduksjon til feltet	20
3.1 Turn	20
3.2 Idrettens barnerettigheter og bestemmelser	22
4. Teorikapittel	27
4.1 Tidligere forskning.....	27
4.2 Teoretiske perspektiver	31
4.2.1 Bakgrunn for barneperspektivet	32
4.2.2 Modell for barneperspektivet	35
4.2.3 Inkludering av barn i forskning	37
5. Resultater og analyse	40
5.1 Introduksjon til turnsporten	40
5.2 Glede	43
5.3 Trivsel	49
5.4 Mestring.....	57
5.5 Påvirkning	60

5.6	Konkurransen.....	62
5.7	Barneidrettsbestemmelsene og rettighetene	66
6.	Diskusjon	70
6.1	Idrettens barnerettigheter og bestemmelser i et barneperspektiv	70
6.2	Hvilke erfaringer har jenter i turnsporten?	71
6.2.1	Trygghet.....	71
6.2.2	Vennskap og trivsel.....	73
6.2.3	Mestring.....	74
6.2.4	Påvirkning.....	75
6.2.5	Frihet til å velge	76
6.2.6	Konkurranser for alle	77
6.2.7	På barns premisser	78
6.3	Hvilke forskjeller eller likheter er det i opplevd erfaring mellom jenter som trener turn på breddenivå og jenter som trener turn på konkurransenivå?	78
6.4	Hvilke kunnskaper og meninger har jenter om barneidrettens bestemmelser og rettigheter?	79
6.5	Oppsummering.....	81
7.	Avslutning.....	83
	Referanser	85
	Vedlegg.....	91

Forord

Det har vært en erfaringsrik reise å skrive en masteroppgave. Hadde noen spurt meg for fem år siden om jeg tenkte å ta en mastergrad ville jeg sannsynligvis svart nei, men nå sitter jeg her i dag og er plutselig ferdig med en masteroppgave. Jeg er glad jeg har tatt utfordringen. Jeg har lært hvordan en forskningsprosess foregår og det har vært interessant å kunne gjennomføre et eget prosjekt.

Det har vært både gode og dårlige dager i arbeidet med oppgaven. Jeg startet med godt mot til jeg uventet skadet foten på en treningssamling og har hittil gjennomgått tre operasjoner. Det resulterte i en livsendring som var utfordrende å takle i tillegg til å skrive en masteroppgave. Det gjør meg derfor stolt at jeg sitter her i dag med en ferdig oppgave.

Jeg vil takke min samboer Kjetil Folkvord som har motivert meg og støttet meg gjennom hele prosessen. Kjetil og min venninne Karina Heggeli har også bidratt med korrekturlesning i innspurten, noe som jeg er evig takknemlig for. For ikke å glemme mine foreldre som har gjort det mulig for meg å studere og støttet meg gjennom hele mitt studieløp.

Mine informanter fortjener også en takk for at de stilte opp til intervju. Mine medstudenter som har vært i samme situasjon har også vært en god støtte og motivasjonsfaktor gjennom hele perioden.

Tilslutt fortjener mine veiledere en stor takk. Ørnulf Seippel har bidratt som biveileder og kommet med gode innspill i starten og slutten av oppgaven. Den største takken vil jeg rette til min veileder Åse Strandbu som har gjort en strålende jobb med å veilede meg under hele prosjektet. Åse har hatt stor tro på meg, og det har hjulpet meg til å tro at dette var noe jeg kunne få til. Takk!

Mari Eliassen

Oslo, mai 2015

1. Introduksjon

Barneidrett har en sentral rolle i dagens idretts-Norge og barn utgjør en stadig større andel av medlemmene i NIF (NIF, 2014). Foreldre styrer i stor grad hvilken idrettsaktivitet barn begynner med når de er små. Jo eldre barna blir jo mer vet de selv hvilke aktiviteter de ønsker å delta på. I tillegg til at idrett er en populær aktivitet for barn i alle aldre er det også et tema som har skapt en levende debatt i dagens samfunn. Hvordan barn selv opplever idretten vet vi lite om.

Barneidretten blir i dag regulert av NIF gjennom idrettens barnerettigheter og bestemmelser (NIF, 2007). Dette rammeverket ble innført i 1987 og ble sist endret på Idrettstinget i 2007 (Tollånes, et al., 2007). Retningslinjer for barneidrett finnes også i blant annet Sverige og Danmark som har tatt i bruk de Forente Nasjoners [FN] barnekonvensjon, (Stöckel, Strandbu, Solenes, Jørgensen, & Fransson, 2010) men Norge er det eneste landet som har utarbeidet egne bestemmelser og rettigheter for barneidrett (NIF, u.å).

Bestemmelsene er laget med tanke på hva som er til barnets beste (Tollånes, et al., 2007), men det er lite forskning på hvordan barn selv erfarer og opplever å drive med idrett (Ingebrigtsen & Aspvik, 2010). I nyere forskning om barn trekkes det ofte frem at barn har meninger som kan være verdifulle og kan bidra til en økt forståelse av hva som er best for barnet (Backe-Hansen, 2009). Jeg vil derfor undersøke hvilke erfaringer barn har i idrett og høre barns meninger om deres bestemmelser og rettigheter.

Datamaterialet består av åtte kvalitative intervju av jenter i alderen 10-12 år som driver med turn på bredde- eller konkurransenivå.

Idretten turn som jeg undersøker er en idrett som egner seg spesielt godt for å diskutere barns opplevelse i idretten. En grunn er at turnsporten opererer i grenseland med tidlig spesialisering. Dette gjelder spesielt i kvinneturn der de beste utøverne i verden er svært unge. Media tar ofte opp eksempler fra turnidretten når det skrives om talenter som ikke får utviklet seg i Norge, eller om barn som blir presset til å trene mye i for ung alder. Medieoppslagene er stort sett basert på utsagn fra voksne og deres syn på hvordan barnet opplever idretten. Et inntrykk fra medieoppslagene er at det er stor forskjell mellom å drive med turn på konkurransenivå kontra breddenivå, eller andre idretter enn

turn. Er dette forskjeller som voksne skaper, eller viser det seg at det er like store forskjeller i barns synspunkter også?

For å danne seg et godt bilde av barns meninger tar jeg utgangspunkt i sosiologiske teorier og en modell av et barneperspektiv. Et barneperspektiv gir ifølge Skivenes & Strandbu (2006) en forståelse av barnet gjennom tre komponenter. Komponentene tar for seg samfunnets strukturer, voksnes syn og barns syn. Dette er et perspektiv som må sees som en helhet (Skivenes & Strandbu, 2006). Tidligere forskning som er utført på barneidrettsbestemmelsene og barneperspektivet i idrett er for det meste forskning gjennom voksne og samfunnets syn. Fokuset i denne oppgaven vil først og fremst være barns egne synspunkter.

Barn står stadig sterkere i dagens samfunn. Barn har også rett til å delta med medbestemmelser i idretten ifølge barneidrettsrettighetene (NIF, 2007). Rapporten om barneidrettsbestemmelsene til Idrettstinget i 2007 står det at det er behov for å finne ut hvordan barneidrett blir organisert og hvordan tilbudet er for barn (Tollånes, et al., 2007). Det er derfor konkludert med at det er behov for mer forskning på feltet. Denne oppgaven om hvordan jenter opplever å drive med turn er et bidrag til dette.

Oppgaven tar først for seg problemstillingen og operasjonaliseringen av denne. Videre gjør jeg rede for metoden og fremgangsmåten jeg har brukt. Deretter gir jeg en beskrivelse av feltet jeg skal undersøke før jeg går inn på det teoretiske rammeverket for oppgaven. Så fremstiller jeg mine funn og diskuterer disse i lys av teorigrunnlaget. Oppgaven avsluttes med en oppsummering og avsluttende refleksjoner.

1.1 Problemstilling

Ifølge Thagaard (2013) er arbeidet med problemstillingen en prosess som foregår gjennom hele forskningsprosjektet. Forskningsspørsmålet må være definert og konkret nok til at man kan svare på spørsmålet, samtidig som det må være et åpent spørsmål som gir rom for nye interessante funn man finner underveis. Problemstillingen for mitt masterprosjekt er:

Hvordan er jenters erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettens bestemmelser og rettigheter?

For å hjelpe til med å besvare denne problemstillingen skal disse forskningsspørsmålene bidra til en fullstendig besvarelse:

- 1) Hvilke erfaringer har jenter i turnsporten?**
- 2) Hvilke forskjeller eller likheter er det i opplevd erfaring mellom jenter som trener turn på konkurransenivå og jenter som trener turn på breddenivå?**
- 3) Hvilke kunnskaper og meninger har jenter om barneidrettens bestemmelser og rettigheter?**

For å gjøre problemstillingen tydeligere vil jeg kort operasjonalisere problemstillingen. Med erfaringer tenker jeg på om barna føler de har glede, mestring, skaper sosiale bånd osv. gjennom idretten. Eller om de har negative erfaringer som at de føler at de går glipp av andre aktiviteter, ikke opplever mestring, føler seg presset til å trene mer enn de vil eller lignende. Turn er en fellesbetegnelse for mange grener som er underlagt turnsporten. I dette prosjektet er det turn kvinner som jeg skal fordype meg i. Turn kvinner er en olympisk gren (Norges Gymnastikk- og Turnforbund [NGTF], u.å).

1.2 Min posisjon og forventninger

Min egen interesse for turnsporten har hatt stor betydning for valg av tema til masteroppgaven. Jeg har drevet med turn fra jeg var ti år og har turnet på høyt nivå frem til i år. I tillegg har jeg erfaring fra å være turntrener og dommer. Med en genuin interesse for turn hadde jeg lyst til å skrive en oppgave om det. Jeg kjenner feltet godt og kunne dra nytte av dette. Samtidig måtte jeg passe på å skille min forskerrolle fra mine personlige synspunkter til den grad det var mulig. Jeg har lenge vært interessert i diskusjonen om tidlig spesialisering i idrett, som har vært mye i mediene de siste årene. Gjennom egen erfaring har jeg blitt oppmerksom på hvordan barneidrettsbestemmelsene virker inn på idretten, men det er først når jeg har blitt eldre og studert idrettsfag jeg kan se tilbake på hvordan det hadde innvirkning på meg, og hvordan det påvirker turnidretten i dag.

Jeg vil se om det er en forskjell mellom gruppene som trener turn på breddenivå og konkurransenivå. Mine forventninger er at det vil være vesentlige forskjeller i erfaringer mellom gruppene. Det er også interessant om jentene i de to gruppene har ulikt syn på bestemmelsene og rettighetene.

2. Metode og forskningsdesign

Formålet med dette kapittelet er å gjøre rede for metoden og forskningsdesignet i denne oppgaven. Metode handler om hvilken vei man skal gå for å nå målet man har satt (Brinkmann & Kvale, 2009). Dette gjelder enten om man skal oppdage ny kunnskap, nå et mål eller løse et problem (Andersen, 2013). Man skiller ofte mellom to ulike type metoder, kvalitativ og kvantitativ metode. Thagaard (2013) hevder at et forskningsdesign er en beskrivelse av hvordan undersøkelsen skal foregå. Beskrivelsen skal gjøre rede for hva som skal undersøkes, hvem som skal delta, hvor forskningen skal ta sted og hvordan forskningen skal gjennomføres (Thagaard, 2013).

I dette prosjektet har jeg valgt å bruke en kvalitativ tilnærming. Dette passet best til min problemstilling fordi jeg var ute etter å tolke og forstå subjektive meninger om et fenomen (Thagaard, 2013). Thagaard hevder at kvalitativ metode forsøker å forstå fremfor å forklare. Fortolkning var derfor sentralt. Dataene man samler inn i kvalitativ metode er sammensatte og forskeren må ofte tett inn på dem man forsker på (Thagaard, 2013). Dette kapittelet vil beskrive forskningsdesignet med utvalget, fremgangsmåten og hvordan jeg har analysert empirien min. Videre tar jeg for meg etiske utfordringer og vurderer metoden som er brukt.

2.1 Utvalg

Utvalget beskriver hvem man undersøker (Thagaard, 2013). Jeg valgte et strategisk utvalg i denne oppgaven. Thagaard hevder at et strategisk utvalg er vanlig å bruke i kvalitative metoder. «*Det vil si at vi velger deltagere som har egenskaper eller kvalifikasjoner som er strategiske i forhold til problemstillingen og undersøkelsens teoretiske perspektiver*» (Thagaard, 2013, s. 60).

Utvalgsriteriene var jenter i en alder av 10-12 år som holder på med Turn Kvinner. Jeg valgte denne alderen fordi den faller inn under barneidrettsbestemmelsene, og det er en alder som ansees som viktig for å utvikle seg som en god turner. Valget falt på jenter fordi jeg opplever at de ofte slutter tidligere med turn enn gutter og fordi verdens beste kvinnelige turnere ofte ikke er mer enn 16-20 år. Turn er derfor en idrett der man streber etter å bli så god som mulig i ung alder. Planen var å intervjuere jenter som driver med turn på konkurransenivå og breddenivå. Konkurransgruppen skulle bestå av de som

trener mange dager i uken og konkurrerer. Breddegruppen skulle være jenter som trener færre dager i uken, men som også deltar i konkurranser. Grunnen til at jeg valgte en gruppe som også deltar i konkurranser var for å kunne se på forskjeller i erfaringer fra konkurranser. Det er ikke alle som velger å bli med på konkurransene, det er valgfritt. Opplevelse av konkurranser vurderer jeg som en sentral del av oppgaven da barneidrettsbestemmelsene har egne bestemmelser for konkurranser.

Det strategiske utvalget plukket jeg ut ved mine kjennskaper og erfaringer i turnsporten. Ved at jeg har vært engasjert i flere turnklubber selv kjente jeg godt til flere barn som er innenfor mine utvalgskriterier. Utvalget var derfor lett tilgjengelig. I konkurransegruppen valgte jeg å plukke utvalget mitt i flere turnklubber. Dette er fordi turnmiljøet i Norge er relativt lite på konkurransenivå og det er få gymnaster i hver klubb som trener på konkurransegruppene når de er 10-12 år. Hvis jeg hadde valgt hele gruppen i samme klubb ville sannsynligheten for at man kunne identifisere hvilke personer som jeg hadde intervjuet vært stor. Det var derfor mest hensiktsmessig å velge personer fra forskjellige turnklubber. Breddegruppen valgte jeg å finne i samme turnklubb. Det er fordi det er relativt mange jenter mellom 10 og 12 år som turner på et breddenivå. Dette gjorde at jeg kunne ivareta anonymiseringen selv om jeg plukket barna ut fra samme klubb. Jentene i breddegruppen fikk tildelt navnene Bente, Britt, Beate og Berit. Jentene i konkurransegruppen fikk navnene Kari, Kine, Kaja og Kamilla.

Generelt er det relativt vanlig at turnforeninger i Norge har tilbud til breddenivå, konkurransenivå eller begge deler. Det gjør at flere av klubbene har nokså like rammebetingelser og de kan til en viss grad sammenlignes med hverandre.

Utvalget var i utgangspunktet 15 barn fordelt på tre ulike grupper. Det skulle være fem jenter som driver med turn på breddenivå, fem barn som driver med turn på konkurransenivå og fem barn som nettopp hadde sluttet på turn. Under utforming av prosjektet kom jeg i samarbeid med veileder frem til at det ville være lurt å gjøre utvalget mindre. Det ble til at jeg intervjuet åtte jenter fordelt på to grupper. Fire jenter som driver med turn på breddenivå og fire jenter som drev med turn på konkurransenivå. Når jeg kom i gang med intervjuene merket jeg fort at dette var en god avgjørelse. Det var nok å ta seg til med de åtte intervjuene jeg hadde gjennomført da

dette viste seg og gi god nok datametning til analysen. Ett krav til datametning er at datamaterialet er tilfredsstillende nok og kan analyseres i lys av den utvalgte teorien (Charmaz, 2006). Jeg har vurdert og analysert datamaterialet som tilfredsstillende nok til å kunne diskutere og se sammenhenger i alle temaene i analysen.

2.2 Fremgangsmåte

Fremgangsmåten jeg har brukt har i hovedsak vært delvis strukturerte intervju. Intervju er en hensiktsmessig metode i prosjektet fordi det har som mål å få omfattende beskrivelser og innsikt i andres menneskers liv og få innblikk i hvordan intervjupersonen oppfatter seg selv (Thagaard, 2013). Først ble intervjuguiden utformet ut i fra idrettens barnerettigheter og bestemmelser. Intervjuguiden skulle bidra til å få en økt forståelse av barnets erfaringer med turnsporten. Intervjuet mitt var temabasert og jeg hadde et hovedspørsmål til hvert tema. Deretter ble det stilt mange oppfølgingsspørsmål som jeg hadde forberedt. Det måtte flere utkast til før jeg ble ferdig med intervjuguiden. Veilederen min ga konstruktive tilbakemeldinger som jeg brukte for å optimalisere intervjuguiden. Jeg opplevde at det var utfordrende å utforme intervjuguiden fordi jeg ønsket å ha gode oppfølgingsspørsmål og måtte ta høyde for mange ulike svar fra barna. Jeg prøvde å se hva jeg selv ville svart på spørsmålene, og utformet oppfølgingsspørsmål som kunne passe til hovedspørsmålet.

Videre begynte prosessen med å kontakte barn jeg kunne intervju. Jeg kontaktet foreldrene for å høre om de var interesserte og om de kunne forespørre barnet sitt om de ville delta i mitt prosjekt. Jeg kontaktet folk på mail, telefon eller ved å møte opp personlig. Det gikk veldig fint å få tak i informanter. Jeg opplevde at mange var positive til forespørselen. Jeg fikk ett nei, så totalt spurte jeg ni foreldre om deres barn ville delta. Noen av foreldrene visste hvem jeg var fra før, men det var også noen som ikke visste hvem jeg var. Jeg så på det som en fordel at de visste hvem jeg var fordi de sannsynligvis var trygge på meg og det var kanskje enklere for dem å si ja til å delta. Vi avtalte når og hvor vi skulle møtes. Det var ingen utfordring å avtale hvor intervjuet skulle avholdes. Det ble avholdt hjemme hos barnet eller i turnhallen der de trener. Intervjuene ble gjennomført ulike ettermiddager i september 2014.

Til første intervju var jeg ganske nervøs, men underveis i intervjuet gikk det helt fint. Intervjuene varte alt fra 30 til 53 minutter. Noen av barna var mer stille og sjenert enn

andre. Jeg holdt en introduksjon der jeg fokuserte på at de skulle føle seg komfortable og at de kunne stole på meg når jeg intervjuet dem. Dette var fordi jeg håpet de ville åpne seg mer og ikke være redd for å svare. Det er intervjueren som har ansvaret for å lage en trygg stemning så barna ikke skal føle seg redde (Fossheim, Hølen, & Ingierd, 2013). Selv om flere av barna kjente til meg fra før, var det noen som var sjenerte og svarte med få ord på spørsmålene. Dette synes jeg var utfordrende, men når intervjuet var over hadde jeg likevel fått frem flere erfaringer også fra de jentene som var mer beskjedene enn de andre. Generelt sett fikk jeg god kontakt med barna og det virket som de synes det var gøy å delta i prosjektet. Det jeg lærte etter første intervju var at det var viktig å la det være stillhet i samtalen. Hvis jenta jeg intervjuet ikke svarte med det samme, begynte jeg å snakke. Etter hvert klarte jeg å la det være mer stillhet i samtalen og da fikk jeg ofte flere svar.

Selv om det ikke var utfordrende å finne sted til intervjuene viste det seg at det oppstod utfordringer i omgivelsene der intervjuene fant sted. Et av intervjuene var utendørs. Det ble da i ettertid litt vanskelig for meg å høre på lydopptaket da det var flere lyder i bakgrunnen. På to andre intervjuer ble vi avbrutt av folk som kom inn der vi satt og vi måtte enten vente eller bytte sted. En annen utfordring jeg møtte på var at det ene barnet passet en hund som ville ha oppmerksomhet. Da hun tilslutt sendte ut hunden fikk vi ro. Jeg erfarte at det er viktig å finne et sted der man kan sitte i ro uten å bli avbrutt når man skal holde intervju.

Den aller største utfordringen jeg hadde med intervjuene var å komme med oppfølgingsspørsmål som ikke sto i intervjuguiden. Fordi jeg ikke kunne planlegge svarene var det lett å skli over i temaer som ikke var planlagte. Jeg opplevde at det var vanskelig å stille de gode spørsmålene i starten, men det ble mye bedre etter hvert. Det siste intervjuet mitt er jeg mest fornøyd med. Der følte jeg at jeg hadde gode oppfølgingsspørsmål hele veien. Uansett har det vært en veldig lærerik prosess hvor jeg naturligvis har blitt bedre underveis på å gjennomføre intervju.

Da jeg kom hjem fra intervjuene la jeg lydfilen rett inn på pc og skrev refleksjonsnotater fra intervjuet der jeg skrev hvordan jeg syntes det gikk og hva som hadde skjedd. Deretter startet transkriberingen. Transkriberingen gjennomførte jeg ved å bruke to pc-er. En som spilte av lydfilen i sakte avspillingshastighet og en til å skrive på. Generelt

synes jeg transkriberingen har gått fint, men det er en tidkrevende jobb. Det krevdes stor konsentrasjon og hyppige pauser for å følge med på det som ble sagt og skrive det ned på samme tid.

2.3 Analyse

Når jeg skulle begynne å analysere de transkriberte intervjuene mine startet jeg med å lage en temabasert analyse. Det gjorde jeg ved å dele teksten inn i kategorier (Thagaard, 2013). Kategorisering er med på å organisere teksten slik at man starter å se sammenhenger og fenomener man kan skrive om. Det er lettere å identifisere det som blir tatt opp i teksten og gjentas av flere når man starter med kategorisering. Dataene blir redusert så det blir lettere å få en oversikt (Thagaard, 2013).

Først leste jeg gjennom datamaterialet mitt flere ganger for å bli kjent med materialet. Jeg valgte å dele opp intervjuene mine inn i ulike temaer basert på temaer fra intervjuguiden. Alle intervjuene hadde stort sett holdt seg til intervjuguiden så det var ikke behov for å lage noen andre temaer enn de som var fra før. Noen av kategoriene ble slått sammen slik at jeg ikke skulle få for mange kategorier. For å gjøre det oversiktlig lagde jeg en matrise for hvert tema og klippet inn transkripsjonen som passet inn til de ulike delene. Etter at jeg hadde gjort dette prøvde jeg å finne sentrale begreper og stikkord som jeg trakk ut fra teksten (Thagaard, 2013). Dette ble oppsummert i en ny kolonne i hvert tema for å ha bedre oversikt. Til slutt lagde jeg en egen matrise kun med stikkordene fra alle intervjuene samlet for hvert tema slik at det skulle være lettere å begynne og se sammenhenger. Deretter begynte jeg å skrive en sammenhengende tekst til hvert tema. Her tok jeg utgangspunkt i begrepene og stikkordene jeg hadde plukket ut fra den åpne analysen. Hvert stikkord ble et punkt jeg analyserte, ga meningsbetydning til og sammenlignet med alle innad i hver gruppe. Når likheter og forskjeller hadde blitt beskrevet innad i begge gruppene satt jeg dem sammen for å se på likhetene og forskjellene mellom de to gruppene. Dette gjorde jeg for hvert enkelt tema. Det ble også brukt sentrale sitater i teksten som lagde utgangspunkt for diskusjon.

Det jeg enkelte ganger opplevde som en utfordring var å plassere transkripsjonen under riktig tema. Ofte kunne det være at jeg syntes det passet inn under to eller tre kategorier, og noen ganger var jeg usikker på om det var relevant i det hele tatt. Det jeg gjorde for å være sikker på at jeg ikke gikk glipp av noe var å plassere det under to kategorier hvis

jeg var usikker. Når jeg skulle skrive det om til en tekst fant jeg lettere ut hvilken kategori det passet til.

2.4 Etikk

En rekke etiske retningslinjer må overholdes i et forskningsprosjekt. Blant annet er vitenskapelig redelighet viktig. Kildehenvisningen skal være korrekt slik at en unngår plagiering (Thagaard, 2013). Jeg søkte tillatelse til å gjennomføre prosjektet til Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste [NSD] (Thagaard, 2013). Andre etiske retningslinjer jeg har forholdt meg til er informert samtykke, konfidensialitet og konsekvens av å delta i forskningsprosjektet (Thagaard, 2013, s. 26). Thagaard hevder at informert samtykke innebærer at de inkluderte forskningspersoner har gitt fullstendig samtykke, at de er godt informert og at de kan trekke seg fra prosjektet om ønskelig. Konfidensialitet innebærer at jeg behandler opplysninger og data med forsiktighet (Thagaard, 2013). Dette ble opplyst om i informasjonsskrivet om deltagelse i forskningsprosjektet og under hvert intervju jeg hadde. Både den foresatte og barnet fikk hvert sitt samtykkeskjema som de skrev under på. Informasjonsskrivene er vedlagt bakerst i oppgaven.

Anonymisering og oppbevaring av dataene er viktig. Navnene på personene jeg har intervjuet er ikke skrevet opp noe sted. Papirene med bekreftelse på deltagelse i prosjektet ligger oppbevart på et sted kun jeg har tilgang til. Lydopptakene fra intervjuene har jeg oppbevart på en passordbeskyttet pc. Både klubb og personer er anonymisert og etter prosjektslutt vil alle lydfiler og data bli slettet.

Siste punkt er konsekvenser som innebærer at jeg forplikter meg til å verne forskningsdeltagerne fra å bli skadet på noen som helst måte (Thagaard, 2013). Dette føler jeg har blitt ivaretatt med god oppfølging i forkant av intervjuet, og ved å spørre om hvordan det har vært å delta i prosjektet. Jeg la også vekt på at de skulle føle seg vel under intervjuet.

Fordi forskningen handler om barn mellom 10-12 år krevde det som sagt at jeg måtte få samtykke fra foresatte og at de hadde krav på å se intervjuguiden på forhånd hvis de ønsket det (NSD, 2012). Det var det ingen som ytret noe ønske om. Dette er blant annet for å opprettholde kravet om at barn skal beskyttes. I forskningsetiske retningslinjer står

det om viktigheten av beskyttelse for barna, og hvordan man skal overveie bruk av metode og forskning for at det skal være tilpasset personens alder og situasjon (Backe-Hansen, 2009). Jeg synes jeg klarte å tilpasse intervjuet til barna og at de følte seg trygge og ivaretatt. Det var viktig for meg at barna synes det var gøy å være med og at de følte at de hadde fortalt interessante ting som jeg synes var spennende å høre på.

2.5 Vurdering av metoden

En kvalitativ tilnærming har både sterke og mindre sterke sider, og det er viktig å være klar over disse. Overførbarhet av kunnskap kan være forskjellig fra ulike studier. Kvalitative studier kan ha en overførbarhet til andre lignende studier og situasjoner som man kan kjenne seg igjen i. Man kan generalisere funnene teoretisk og analytisk, men kan ikke vurdere hvorvidt de er representative. Man står derfor ovenfor en annen overførbarhet enn i naturvitenskapen (Thagaard, 2013). I denne undersøkelsen kan man anta at mine funn overføres til andre turnjenter i Norge i lignende livssituasjon og treningsgrunnlag, men man må alltid ta forbehold om at det kan være variasjoner i ulike miljøer. Det er gjort et strategisk utvalg for å rekruttere vanlige jenter som driver med breddeturn og med konkurranseturn.

Kvalitative studier gir en mulighet til å forske i dybden av et fenomen og finne bakenforliggende betydninger av erfaringer og handlinger (Thagaard, 2013). Det er en viktig faktor for å forstå verden vi lever i. I naturvitenskapen har man en annen forskningslogikk som søker etter tall eller frekvenser som kan generaliseres. En viktig egenskap for kvalitative metoder er at refleksjonen settes inn i en samfunnsmessig kontekst. Forskningsopplegget er også unikt i en kvalitativ prosess ved at man kan gå frem og tilbake i prosessen, og endre problemstilling om det er behov for det. Det er likevel viktig at man lager seg en struktur på hvordan man vil arbeide. Det vil uansett være fordeler og ulemper med hvilken metode man velger. Man skal være klar over dem og bruke den metoden som passer best (Thagaard, 2013).

Utvalget mitt var avgjørende for hvilke svar jeg fikk fra intervjuene mine. Hadde jeg valgt et utvalg der breddenivået var jenter som kun trente en gang i uken ville sannsynligheten for flere ulikheter vært større. Grunnen til at det er et «høyt» nivå på breddeutvalget i denne undersøkelsen er fordi man i turnidretten som oftest ikke deltar på konkurranser når man trener en gang i uken. I for eksempel håndball eller fotball

spiller de fleste kamper uansett nivå og treningstimer. I turn derimot er det ikke vanlig å delta i konkurranser før man har trent turn en stund. Turn blir ofte sett på som en basisidrett som kan gi supplement til andre idretter barn holder med på, eller at de kun går ett turnkurs for å styrke motoriske ferdigheter. Gruppene ville derfor ikke vært like sammenlignbare om man hadde hatt et utvalg av jenter på dette breddenivået.

Alle forskningsprosjekter bør redegjøre for reliabilitet og validitet som er henholdsvis pålitelighet og gyldighet (Thagaard, 2013). Jeg har styrket reliabiliteten for mitt prosjekt ved at jeg har gitt en nøye og tydelig beskrivelse for hvordan jeg har utviklet dataene mine. Ved å ta notater underveis har jeg styrket skillet mellom hva som var mine egne erfaringer og hva som var forskningspersonenes erfaringer. Underveis hadde jeg notater jeg kunne se tilbake på, slik at det ble en pålitelig tekst. Forholdet jeg fikk til deltagerne spiller også en rolle i forskningen (Thagaard, 2013). Etersom jeg kjente til flere av barna fra før kan dette ha vært med til å påvirke svarene. Barna kjenner meg som turner på høyt nivå, noe som kan være positivt ved at de føler at jeg forsto dem når de snakket om de ulike temaene. Det kan være en trygghet, men det kan også være at de følte en forventning med svarene de kom med. Selv om jeg ikke la merke til det, kan det være at noen følte de måtte svare «rett» på spørsmålene. Jeg må gå ut i fra at de svarte det de ville svare, men også ta i betraktning at noen ga svar som de trodde jeg forventet å høre. Det virket som barna var trygge i situasjonen og at de oppfattet meg som en tillitvekkende person å snakke med.

Validiteten styrker jeg ved å være kritisk til min egen forskning, mine funn og hvilken posisjon jeg har i forskningen. Mitt ståsted vil alltid ha en betydning, derfor er det viktig at det kommer frem hvordan det eventuelt vil påvirke funnene (Thagaard, 2013). Jeg har prøvd å være så nøytral som det er mulig, men hvem jeg er og hvordan jeg fremstår vil likevel stille inn. For å skape tillitt til intervjupersonen kan nærhet og vise forståelse for det som kommer frem være sentralt (Fossheim et al., 2013). Ved at jeg i analysen er kritisk til mine funn viser det at jeg vurderer dataene mine nøye og reflekterer over hvordan jeg kan ha lagt føringer på datainnsamlingen.

Jeg kan ha påvirket dataene mine i en spesiell retning. Spesielt der jeg spurte konkret om bestemmelsene for barneidrett. Siden det kun var to av jentene som hadde hørt om bestemmelsene før, fortalte jeg kort om bestemmelsene før jeg stilte videre spørsmål.

Måten jeg fortalte om bestemmelsene kan ha påvirket meningene og oppfattelsen til barna. Jeg prøvde å fortelle saklig og kortfattet hva de handlet om. Jeg gikk ikke spesifikt inn på alle punktene, men dro frem noen eksempler. Det kan være barna hadde kommet med andre synspunkter eller forslag hvis jeg hadde tatt frem andre eksempler enn det jeg gjorde.

Andre utfordringer fikk jeg blant annet med innsamlingen av datamaterialet mitt. Everett & Furseth (2012) hevder at en masteroppgave er en læringsprosess som blir til underveis. Når jeg samlet inn datamaterialet fikk jeg kjenne på denne læringsprosessen. Jeg var fornøyd med de fleste intervjuene, men det siste intervjuet var jeg mest fornøyd med fordi jeg opplevde at jeg husket å spørre om alt og utdype spørsmålene. Ettersom det kunne være vanskelig å få utdypende svar enkelte ganger i intervjuene kan det være det er noen hull eller mangler i datamaterialet. Intervjuene bar preg av at jeg ville ha en god atmosfære og hyggelig stemning for å skape tillitt hos jentene. Ved å gå dypt inn i ubehagelige temaer kunne stemningen endret seg og jeg var redd for hvordan det kunne påvirke resten av intervjuet. Jeg var derfor forsiktig med å følge opp de få gangene jentene fortalte om ubehagelige opplevelser. Det kan være en svakhet ved datamaterialet.

Eksempler på steder jeg burde hatt utdypende uttalelser, er der to av jentene forteller at de har fått beskjed om å ikke snakke så mye på trening. Jeg tolker det som at barna oppfatter dette som ok, men jeg har ikke noen flere utdypende data som støtter opp om dette. Et annet eksempel er der en av jentene forteller at treneren kan bli sint og jenta forteller at hun ikke liker dette. Jeg følger ikke opp med flere spørsmål om dette. Der kunne jeg fått mer informasjon om denne situasjonen og om dette påvirket denne jenta. Et siste eksempel er at jeg burde spurt mer om hvor viktig treningsvenninnene var for jentene. De oppgir at de er gode venner og at de er støttende med hverandre på trening, men det kunne vært interessant å spørre om det ville ha noe å si hvis det var for eksempel nivåinndeling på gruppene. Ettersom dette kom frem som et forslag fra et barn og det er flere som har byttet klubb på grunn av nivå, hadde det vært interessant å utdype dette mer.

En annen utfordring var at nesten alle jentene kjente til meg som eliteturner fra før. Det kan være en styrke ved at jentene følte seg trygge med meg siden de visste hvem jeg

var. De visste også godt at jeg kunne forstå hva de snakket om. Underveis i intervjuet hendte det at jeg kunne si at jeg hadde kjent meg igjen i samme situasjon, og dette virket som bidro til at de åpnet seg mer. Det kan også være negativt hvis jentene følte de ikke kunne fortelle sannheten fordi jeg skriver en oppgave som alle i turnmiljøet kan lese. For å unngå usikkerhet blant jentene la jeg stor vekt på at de skulle føle seg trygge og anonyme innledningsvis i intervjuet.

3. Introduksjon til feltet

En kort redegjørelse for turnidretten er et nødvendig bakteppe for oppgaven. Det vil gi et innblikk i noen særtrekk ved idretten og hvorfor det er interessant å undersøke nettopp denne idretten. Økt forståelse for turn vil bidra til at analysen av intervjuene som kommer senere i oppgaven er mer forståelig. I dette kapitlet vil jeg først gjøre rede for turnidretten. Deretter vil jeg ta for meg NIFs barneidrettsbestemmelser og rettigheter.

3.1 Turn

Turn er en av de første organiserte idrettene her i Norge. Opphavet til turn kan føres helt tilbake til antikkens tid. To av apparatene de brukte på den tiden, brukes fortsatt den dag i dag, bøylehesten og ringer for guttene (NGTF, u.å). I antikken var det bare gutter som drev med turn. Tyskland ble et førende land og videreførte idretten til de skandinaviske landene etter renessansetiden. Det var Joseph Stockinger fra Østerrike som skulle starte turnbevegelsen i Norge. Stockinger grunnla Christiania Turnforening allerede i 1855 som vi kjenner i dag som Oslo Turnforening (NGTF, u.å). 35 år senere ble Norges Gymnastikk- og Turnforbund stiftet i 1890 og er i dag er det femte største særforbundet i NIF (NGTF, u.å).

Jentene fikk være med å turne fra 1907. De første jentene fulgte tilnærmet samme opplegg som guttene. Rett før 2. verdenskrig begynte medlemsmassene å øke betydelig. I dag er det over 85 000 medlemmer i NGTF (NGTF, u.å). Det er rundt 420 lag som organiserer turnaktivitet i Norge i dag. Turn er en stor verdensidrett og det internasjonale forbundet Fédération Internationale De Gymnastique [FIG] er blant de største forbundene i verden med godt over 25 millioner medlemmer (NGTF, u.å). NGTF organiserer både breddeaktivitet og konkurranseaktivitet. Konkurransesegrene består av Turn Kvinner, Turn Menn, Troppsgymnastikk, Rytmask Gymnastikk og Gymnastikkhjul (NGTF, u.å). Tall hentet fra NIFs rapport om medlemskap i 2014 viser at det var 31 769 jenter mellom 6-12 år og 12 517 gutter i samme aldersgruppe som drev med turn (NIF, 2014). For jentenes del er det bare idretter som håndball og fotball som har flere deltagere enn turnidretten i alderen 6-12 år (NIF, 2014).

Turn er en interessant idrett av flere grunner. Når mediene omtaler barneidrettsbestemmelsene blir ofte turnidretten dratt frem i diskusjonen. Mediene setter ofte lys på spørsmålet om tidlig spesialisering når det gjelder turnsporten.

Et særtrekk ved turn som skiller seg ut fra andre idretter er at jentene blir seniorutøvere det året de fyller 16 år. I Norge tenker man som regel på ungdomsidrett i denne alderen. Ofte slutter de beste seniorjentene i verden når de er rundt 20 år. Det finnes selvfølgelig noen unntak, men ut ifra min kjennskap til turnere i Norge er det mange jenter som slutter å satse på turn samtidig som de fullfører videregående skole. De fleste kvinnelige turnerne vil være på topp når de er mellom 16-18 år. Dette er langt tidligere enn i andre idretter. Det peker på at man ofte må begynne å trene turn i tidlig alder for å nå et høyt nivå enn det en nødvendigvis vil gjøre i en annen idrett. Aldersbestemmelsene for idretten spiller en stor rolle for når utøverne trenger å spesialisere seg. Turn er en teknisk krevende idrett med stor belastning for kroppen. Dette krever derfor at man har sterke fysiske og ikke minst mentale egenskaper på plass.

Klubbene som jeg kjenner til i Norge er organisert tilnærmet likt. Dette gjelder også for klubbene til jentene jeg intervjuet. De er organisert med grupper som trener turn på breddenivå og grupper som trener turn på konkurransenivå. Breddetilbudet innebærer at man kan melde seg på en gruppe og trene mellom en til fem timer i uken. Timeantallet som tilbys kan variere fra klubb til klubb. Noen av breddegruppene deltar også i konkurranser om de ønsker det. Konkurransgruppen er som regel et uttaksparti der man forplikter seg til å trene flere dager i uken og være med på konkurranser. Grunnen til at man har uttak er at konkurransereglementet krever et visst nivå hos turnere, særlig i nasjonale og internasjonale konkurranser i motsetning til krets- og regionale konkurranser.

Hvordan uttaket skjer kan være forskjellig fra klubb til klubb. Det varierer fra at det avholdes en uttaksdag der alle som ønsker kommer for å prøve seg, eller så kan det være at man ser at noen jenter trenger større utfordringer enn hva de får i sin breddegruppe. Jentene blir derfor spurt om de ønsker å starte på konkurransepartiet. Uttaket kan også foregå på andre måter i klubber som jeg ikke har kjennskap til.

3.2 Idrettens barnerettigheter og bestemmelser

Idrettens bestemmelser og rettigheter om barneidrett bør være tydeliggjort og klare for å få en god diskusjon av barns erfaringer i turnsporten. Bestemmelsene for barneidrett ble vedtatt i 1987 på Idrettstinget (Tollånes, et al., 2007). Bestemmelsene ble innført for å verne barn mot tidlig spesialisering og press mot å konkurrere. Reglene skal også passe på at barn skal kunne konkurrere på egne premisser og på et tilpasset nivå (Tollånes, et al., 2007).

Det var stor oppslutning rundt barneidretten på 70- og 80 tallet, og derfor så man etter hvert behovet for rammebetingelser for aktiviteten. Man ville sikre at det ble mer fokus på egenverdi i idretten og at det skulle være tilpasset barns behov og ønsker.

Stortingsmelding nr. 26 hevder at nøkkelen til å bli i idretten ligger i egenverdien idretten har for barn og unge. Kulturdepartementet hevder at barneidretten kan drives av frivillige parter, men påpeker at det også er viktig at organiseringen av aktiviteten er kunnskapsbasert og tilpasset barns egne forutsetninger (Meld. St. 26, 2011-2012).

Skirstad (2011) presenterer tre hovedargumenter for innføringen av barneidrettsbestemmelsene. Første argument er at man skal sikre allsidighet i idretten. Man ønsker at idretten skal fokusere på ferdigheter som er motorisk grunnleggende og som senere gir et godt grunnlag til å spesialisere seg. Det andre argumentet er at hvis man begynner med tidlig spesialisering får man et tidlig frafall fra barn eller ungdommer. Det siste argumentet er at spesialisering krever mye ressurser. Man må ha en annen spesiell kompetanse som trener ved spesialisering enn ved barneidrett (Skirstad, 2011). Det har vært flere justeringer underveis av bestemmelsene frem til i dag, men den største endringen var i 2007 da idrettens barnerettigheter ble innført i tillegg til bestemmelsene. Bestemmelsene om barneidrett går i hovedsak ut på konkurranseregler, mens idrettens barnerettigheter tar for seg et større spekter ved barneidretten (Tollånes, et al., 2007).

Retningslinjene er som sagt todelt, men NIF (2007) presiserer at det er viktig at man ser rettighetene og bestemmelsene i sammenheng med hverandre. Reglene står sentralt i NIFs lov og sier at barneidrett gjelder for barn opp til man fyller 12 år. Det er ingen nedre aldersgrense. Reglene for konkurranser er at man ikke skal konkurrere før man fyller seks år. Konkurransene man kan delta på i denne alderen skal kun være i regi av

egen klubb eller lokalmiljø. Dette er for at det ikke skal være lang reisevei og man skal bruke tiden på å være i aktivitet, ikke på å reise eller vente på konkurranse (NIF, 2007).

Når man fyller elleve år kan man delta i større konkurranser regionalt. Man kan også delta nasjonalt, i Norden og nordkalotten, men da skal det være åpne konkurranser uten kvalifisering. Før man fyller elleve år er det ikke lov til å bruke resultatlister eller rangere deltagerne i konkurransen. Det er lov å henge opp lister under arrangementet som ikke er rangert med navn og resultat. Fokuset skal være på deltagelsen og ikke resultatet (NIF, 2007).

Frem til fylte 12 år skal alle deltagerne i en konkurranse få premie. Det er ønskelig at man fortsatt ikke har fokuset på resultatet (NIF, 2007). Under premieseremonier anbefaler NIF at man deler ut like premier, at det ikke leses opp resultater over høytalere og man bør unngå medieoppslag rundt resultater. Dette er for at barna skal oppleve å lykkes fremfor at de føler at de mislykkes. Man ønsker at barn skal ha fokus på utøvelsen av aktiviteten og at det skal stå høyere enn resultatet (NIF, 2007).

Året man fyller 13 år er det lov å konkurrere i nasjonale og internasjonale mesterskap. Det betyr ikke at man må delta i så ung alder. NIF har tenkt at det skal være en gradvis overgang til internasjonal deltagelse. Det finnes ingen unntak i reglene og man kan heller ikke søke om eventuelle dispensasjoner (NIF, 2007). Idrettslaget har ansvar for å utnevne et styremedlem som har barneidretten som sitt ansvarsområde. Dette er i hovedtrekk hva bestemmelsene for konkurranser består av. Rettighetene er også en punktvis liste som står i samsvar med bestemmelsene i NIFs lov (NIF, 2007).

Rettighetene skal formidle hva NIF ønsker at barneidretten i Norge skal stå for og hvordan man ønsker at den skal organiseres (NIF, 2007). Den består av syv punkter. Det første punktet er trygghet. Barn skal ikke føle press fra foreldre eller trenere. Aktiviteten skal fremme mestring og utviklingsnivå ut i fra barnets ståsted (NIF, 2007). Treneren skal inkludere barna og man skal sørge for at alle barn blir sett og hørt under aktiviteten og ved planlegging av aktiviteten. Det skal være et treningsmiljø med trygge omgivelser og barn som er under seks år har rett til å ha med seg en voksen person under trening (NIF, 2007).

Punkt to tar for seg vennskap og trivsel. Rettighetene sier at man ønsker å skape et treningsmiljø og konkurranser der man legger til rette for at barn skal trives og skape sosiale bånd. NIF skriver at det er mange barn som driver med idrett nettopp på grunn av vennskap. Trivsel gjør også at det er større forutsetning for læring og mestring (NIF, 2007). Man bør unngå å selektere barn ut i fra nivå eller favorisering. Alle barn skal få likt tilbud og det skal være frivillig å delta (NIF, 2007). Det er ikke lov å velge ut barn til å få ekstra tilbud. Barnas trenere og foreldre skal opptre i barnets interesse under trening og konkurranse. Voksne oppfordres til å ikke fokusere på resultater (NIF, 2007).

Neste punkt som NIF legger stor vekt på er mestring (NIF, 2007). NIF vil at barn skal oppleve så stor mestring som mulig gjennom idretten. Mestring skal ifølge rettighetene oppleves både gjennom variert trening og gjennom samspill med andre barn. Et premiss er at barn synes det er gøy å lære og det er veldig positivt og motiverende å oppleve mestringsfølelse (NIF, 2007). Alle må bli sett og alle må få høre at de har fremgang og få tilbakemeldinger på det de mestrer. Man må gi nye utfordringer etter hvert som det er behov for det, og gi rom for delaktighet fra barnets side. NIF mener det er viktig at man klarer å utfordre alle på sitt nivå. Målet er at barn skal gledes over å lykkes fremfor å være redd for å mislykkes (NIF, 2007).

Punkt fire er påvirkning. NIF mener påvirkning er viktig for at aktiviteten skal være på barns premisser. De har rett til å bli hørt, delta i planlegging av aktiviteten og få gjennomslag for sin mening (NIF, 2007). Det er motiverende å få bestemme og barn føler mestring ved at de får delta i beslutninger (NIF, 2007). Dette kan vise barn at treneren tar dem seriøst og på alvor (NIF, 2007). Hos de minste barna er grad av medbestemmelse lavere, men det skal være en gradvis økning etter hvert som barnet blir eldre. God kommunikasjon er også sentralt mellom barn og trener (NIF, 2007).

Neste punkt tar for seg frihet til å velge hvor mange idretter man skal holde på med og hvor stor treningsmengde de ønsker å trene. NIF mener det ikke er noen begrensning i bestemmelsene om hvor mye barn kan trene, men det er foreldre og treners ansvar å stoppe barnet hvis de ser det blir for mye for barnet eller at barnet blir utbrent (NIF, 2007).

Punkt seks sier noe om at man kan velge om man vil delta på konkurranser eller ikke. Hvis man ikke ønsker å delta i konkurranser skal man få like god oppfølging og opplegg som barna som vil konkurrere (NIF, 2007). I lagidrett skal alle få spille og man skal ikke toppe lagene. Barna skal få spille med sine venner (NIF, 2007). Man skal også få delta for den klubben man ønsker og hvis man bytter klubb skal man få konkurrere for den klubben så raskt man ønsker (NIF, 2007).

Det siste punktet handler om at idretten skal være på barns premisser og at den skal tilpasses barnas alder og nivå. NIF sier at aktiviteten skal være så godt tilrettelagt at det gir en positiv forutsetning for senere spesialisering i den idretten barnet ønsker å drive med. Det viktigste er at de ønsker å fortsette med idretten (NIF, 2007). Man må også ta hensyn til at barn lærer i forskjellig tempo. Det er viktig å fokusere på lek og variert trening. Det kan være variert innenfor en idrett eller ved å drive med flere idretter samtidig (NIF, 2007).

I tillegg til rettighetene er det laget et forslag til hvilken utvikling man ønsker at barn skal ha gjennom de forskjellige alderstrinnene og hvilke egenskaper de bør tilegne seg under de forskjellige alderstrinnene (NIF, 2007). Selv om det ikke er lov med egne tolkninger er det opp til hvert særforbund å utvikle idretten innenfor disse rammene og lage egne kommentarer og retningsvisende dokumenter for at idrettslagene skal ha en veiviser for sin aktivitet (NIF, 2007).

NGTF sine egne kommentarer til bestemmelsene for barneidrett ligger offentlig på deres hjemmesider (NGTF, u.å). NGTF presiserer blant annet at konkurransetilbudet skal tilpasses til alle og at man skal få konkurrere på sitt nivå hvis man vil konkurrere. Andre sentrale presiseringer er hvordan premieringen skal foregå og hva de tolker som et idrettsarrangement. Gjennom hele dokumentet kommer forbundet med tips fra sine treningskonsepter om hvordan man kan organisere treningen for at den skal være variert, tilpasset barnet og regelverket (NGTF, u.å).

Barneidrett er også en sentral debatt i mediene. Jeg vil her skissere kort noen eksempler for å få innblikk i artikler som tar for seg idrettens barnerettigheter og bestemmelser. Det skrives for eksempel om barn som skal «Tidlig krøkes» i en ekstra utgave fra Dagens Næringsliv (2012). Det skrives om en elleve år gammel turner som ønsker å

satse på sin idrett, men ser at det blir tøft å konkurrere ute i verden når han blir gammel nok, fordi konkurrentene hans har konkurrert internasjonalt siden de var seks år. Det skrives også om en ti år gammel tennisspiller som må dra til utlandet for å få utfordringer som gjør henne bedre fordi hun ikke får lov til å spille mot eldre spillere i Norge (Leganger & Holst-Hansen, 2012). Det blir også uttalt at man må spesialisere seg tidligere i fotballen hvis Norge skal henge med på det nivået de andre landene holder i fremtiden. Lars Bohinen, som er suksessfull trener for Sandefjord fotball, mener at denne spesialiseringen kan starte allerede i seksårsalderen (Hystad & Skjelbæk, 2015).

Et annet tankevekkende eksempel er sjakkforbundet som ikke ønsker å bli en del av NIF på grunn av barneidrettsbestemmelsene. De mener det er helt nødvendig å spille turneringer og konkurrere utenfor Norden før man har fylt 13 år (Holden & Strøm, 2014). Et siste eksempel er fra Nettavisen (2015) der en 12 år gammel håndballjente ikke lenger kan spille kamper med sine lagvenner fordi de er ett år eldre enn henne, til tross for at hun har spilt kamper med dem i flere år (Larsen, 2015).

Dette er eksempler for å vise at diskusjonen om tidlig spesialisering og barneidrettsbestemmelser er et sentralt tema i dagens samfunn. Debatten om barneidrett lever i høyst velgående og det skrives ofte om flere sider av barneidrett enn hva jeg velger å belyse her.

4. Teorikapittel

Everett & Furseth (2012) hevder at det teoretiske rammeverket skal bidra til å plassere oppgaven inn i feltet og kunne se resultatene i en forskningssammenheng. I dette kapitlet vil jeg først gjøre rede for tidligere forskning innen barneidrettsbestemmelsene før jeg går inn på teoretiske perspektiver som jeg i diskusjonskapitlet skal diskutere empirien med.

4.1 Tidligere forskning

Tidligere forskning skal gi en oversikt over feltet for å kunne posisjonere min studie. Skirstad (2011) poengterer at det er lite forskning på hvordan barneidrettsbestemmelsene fungerer i praksis. Det finnes lite informasjon om hvorvidt idretten setter barns behov og ønsker først (Skirstad, 2011). Ingebrigtsen & Aspvik (2010) hevder også at det er mangelfull forskning på innholdet i barneidretten og hvordan idretten påvirker det sosiale livet til barnet. En av ambisjonene med denne oppgaven er å bidra med kunnskap om hvordan barn opplever idretten sin og meninger de har om sine bestemmelser og rettigheter. Barn står sterkere i dagens samfunn og i idretten. Det er derfor nødvendig å undersøke barns erfaringer med idrett.

Det meste av tidligere forskning undersøker barneidretten fra et voksent, historisk eller fra samfunnets ståsted. Det er ikke lignende undersøkelser som denne oppgaven av barneidrettsbestemmelsene i Norge. Min studie vil gi bidrag til forskningen på barneidrettsbestemmelsene sett fra et barns ståsted. Jeg skal nå presentere relevante studier på feltet. Jeg vil starte med forskning gjort av Nilsen (2007), Solenes (2009) og Skirstad (2011). De skriver om barneidrettsbestemmelsene og barneidretten i Norge sett fra et strukturelt og historisk ståsted.

Videre vil jeg presentere artikler som nærmer seg barneperspektivet og idretten. Det er Strandbu (2011), Ommundsen, Løndal & Loland (2013) og Ommundsen (2011) som nærmer seg barns perspektiver innen idretten, men sett fra et voksent ståsted. Avslutningsvis vil jeg også belyse en artikkel på barneidrett i New Zealand hvor barns egne erfaringer trekkes frem.

Gaute Teigen Nilsen (2007) har i sin masteroppgave om barneidrettsbestemmelsene sett på hvorfor vi har barneidrettsbestemmelser i Norge og hvem som har hatt innflytelse over utformingen av bestemmelsene. Nilsen hentet inn sine data ved å se på artikler fra Dagbladet som handlet om barneidrett og dokumenter fra idrettstinget i en periode fra 1976 til 2005 (Nilsen, 2007).

Nilsen (2007) hevder at en endring i idrettsbevegelsen der barn kom med for fullt på 1960-1970 tallet gjorde at man måtte tilpasse idretten til barn.

Barneidrettsbestemmelsene ble derfor et resultat av dette (Nilsen, 2007). Nilsen bruker blant annet Bourdieu (1979) sine teorier om felt, kapital og makt for å forklare de mange aktører med ulike syn på bestemmelser om barneidrett. Det er et todelt syn blant aktørene. Den ene delen, som oftest tilhører toppidretten, er for tidlig spesialisering. Den andre delen som ofte er mennesker med utdanning innen idretten eller pedagogikk vil skjerme barn fra tidlig spesialisering (Nilsen, 2007). Selv om det er et delt syn blant aktørene hevder Nilsen (2007) at de ikke er så langt fra hverandre som det høres ut som. Nilsen mener dette tyder på at det ikke kan komme store endringer i bestemmelsene eller rettighetene de neste årene. Avslutningsvis tar Nilsen opp spørsmålet om private aktører vil overta «talentene» hvis de vil satse og foreldre vil betale. Dette vil medføre etiske dilemmaer som kan komme i strid med idrettens barneidrettsbestemmelser hvis for eksempel en talentspeider vil sende et barn på åtte år til utlandet (Nilsen, 2007).

En doktorgrad av Oskar Solenes (2009) tar for seg barneidrettsdiskurser i Norge fra 1920-1976. Solenes (2009) forteller hvordan samfunnet tidligere la til rette for barns idrettsaktivitet og hva som påvirket dette. Solenes ser på maktstrukturer i samfunnet og hvem som har kunnskap om barneidretten. Problematikken er blant annet hvem som kan svare på hva som er til barnets beste og hvordan barn blir oppfattet av samfunnet. Gjennom en historisk kontekst problematiserer Solenes (2009) barneidretten, barnekroppen og barnet. Gjennom inndeling av ulike tidsepoker og beskrivelse av ulike kroppsidealer i hver epoke forklarer Solenes hvordan utviklingen har vært. Solenes får frem at kategorien barn er vanskelig å avgrense og definere. NIF har avgrenset barn opp til 12 år (NIF, 2007). Men når man starter og slutter å være et barn har vært varierende og har endret seg med tiden (Solenes, 2009). Spørsmålet Solenes stiller avslutningsvis er om det er mulig å omtale barneidrett og barnet slik vi gjør det hvis vi ikke kan avgrense hva som er å være barn. Han stiller spørsmål om man heller bør omtale barnet

og barndommen som sosiale forestillinger (Solenes, 2009). Gjennom avhandlingen er hva som er antatt best for barnet begrunnelsen for endringer i barneidretten. Det ligger både erfaringsbasert og vitenskapeligbasert kunnskap i barneidrettsdiskursene (Solenes, 2009).

Skirstad (2011) skriver om barneidrett som politikk og praksis. Skirstad viser hvordan samfunnets strukturer har hatt betydning for utviklingen og innføringen av barneidrettens rammeverk. Kapitlet tar opp hvordan bestemmelsene og rettighetene for barneidrett ble innført og hvordan utviklingen har vært i barneidretten. Hun bruker implementeringsteori for å vise hvordan bestemmelsene og rettighetene har blitt iverksatt. Fire forhold som har vært avgjørende for implementeringen trekkes frem (Skirstad, 2011). Det første er kommunikasjon mellom alle ledd i idrettshierarkiet og hvor komplisert den kan være (Skirstad, 2011). Det andre forholdet er kontroll av idrettslagene og deres kompetanse på barneidrett. En frivillig organisasjon kan ha utfordringer ved dette (Skirstad, 2011). Det tredje forholdet er ressurser, det vil si det økonomiske forholdet til barneidretten og idrettsskolene. Det siste forholdet sier noe om at det har vært noen uenigheter bak det enstemmige vedtaket om barneidrettsbestemmelsene. Dette førte til at de første retningslinjene for barneidrett var diffuse og åpne for tolkninger (Skirstad, 2011).

Svært få diskuterer barn i idretten med utgangspunkt i barndomssosiologi, men i et arbeid om barns delaktighet i ulike samfunnsarenaer diskuterer Strandbu (2011) barneidretten og spør om man er for fremtidsrettet i barneidretten. De voksne kan fort bli for fokuserte på å gi sin oppmerksomhet til de barna som oppfattes som talenter. De vil gjerne finne de barna som kan bli noe. De ser ikke på barnet som et subjekt som faktisk er der og da og vil utrette noe på idrettsarenaen. Barn blir med dette sett på som «human becomings», men bør blir behandlet som «human beings» på idrettsarenaen som ellers i samfunnet (Lee, 2001; Strandbu, 2011). Dette perspektivet blir nærmere forklart i teoridelen senere. Strandbu (2011) hevder at barn ikke bør bli sett på som utøvere som skal utvikles i fremtiden, men som mennesker man skal høre på, inkludere og legge til rette for på deres egne premisser både i idretten og utenfor. Dette krever at man hører på barnets tanker om organisering og hvorfor de vil drive med idrett. Det krever også at man inkluderer barnets tanker om egen idrettsdeltagelse for at man skal kunne bevare de lengst mulig i idretten (Strandbu, 2011).

Et annet eksempel jeg vil trekke frem er Ommundsen, Løndal & Loland (2013) som tar opp barns velvære og idrettsdeltagelse i kapittelet: «Sport, Children and Well-being» (Ommundsen, Løndal, & Loland, 2013). Barns velvære sett fra et voksens ståsted er sentralt her. Det hevdes at det er tydelig at barn har et økt velvære gjennom idrettsdeltagelse (Ommundsen et al., 2013). Det vises til litteratur og tidligere undersøkelser i basketball, fotball, cricket og turn. Både psykologiske og sosiale forhold som spiller inn på barns velvære gjennomgås i kapittelet. Ommundsen og hans medarbeidere hevder at motivasjonsteorier og andre teorirammeverk som prøver å forstå barns velvære mangler verdifull informasjon om barns egen erfaring og opplevde velvære (Ommundsen et al., 2013). En teori som kapittelet viser til er en modell av Lippmann med kollegaer som viser til forskjellige nivåer av barns velvære. Det første perspektivet er det individuelle barnets velvære, det andre perspektivet er barnets relasjoner til andre og det siste perspektivet er konteksten for de ulike situasjonene i barnets liv. Alle disse perspektivene må sees i sammenheng for å kartlegge barnets velvære (Ommundsen et al., 2013).

Ommundsens (2011) kapittel i boken Norsk Idrett handler om tidlig spesialisering og om å plukke talenter. Han oppsummerer i sitt kapittel om gunstig læringsklima i barneidretten. Det vises til at tidlig spesialisering kan være problematisk og går på tross av barns premisser og NIF sitt verdigrunnlag for barneidretten (Ommundsen, 2011). Ommundsen (2011) hevder at et mestringsorientert trenings- og konkurransemiljø kan bidra til langt færre frafall i idretten blant barn og ungdom. Ommundsen (2011) trekker frem et perspektiv fra Ericsson med kollegaer der det hevdes at 10 000 systematiske og målrettede treningstimer kreves for å bli en eliteutøver. En slik spesialisering i for tidlig alder kan svekke motivasjonen (Ommundsen, 2011). Ommundsen trekker også frem perspektivet til Côte, Baker & Abernethy som mener at 3000-4000 systematiske treningstimer er nok. Det bør brukes like mange timer, om ikke mer på lekpreget idrett (Ommundsen 2011). Dette kapittelet trekkes frem her fordi studiene Ommundsen refererer til er viktige grunnlag i diskusjonen om organisering av barneidrett.

Avslutningsvis vil jeg nevne en studie som har sett på barns synsvinkel på idrett i New Zealand. Siden det ikke er studier av barns syn på idretten i Norge som er regulert av barneidrettsbestemmelsene har jeg trukket frem denne studien. Omstendighetene og organiseringen av barneidretten er forskjellig, men man kan likevel hente inspirasjon fra

denne studien. Ofte ser studier i andre land på hvordan voksne påvirker barn og har en psykologisk vinkling, spesielt motivasjonsstudier. Det er også flere studier som tar for seg fysisk aktivitet i skolen, og mer om generell erfaring av fysisk aktivitet, ikke spesifikt organisert idrett.

Studien fra New Zealand har hatt gruppeintervju med 30 barn mellom 6-11 år som forteller om sin deltagelse i organisert lagidrett (Walters, Payne, Schluter, & Thomson, 2012). Hensikten med undersøkelsen var å se på hvordan voksne påvirker barns erfaringer i idretten. Studien bruker filosofen Foucaults teorier om ulike kroppstyper som kan beskrive barna (Walters et al., 2012). Analysen av intervjuene ble delt i tre kategorier: konkurranse, idrett for gøy og «fair play». Under kategorien konkurranse kommer det frem at barna ikke synes det er så viktig å vinne, bare de får delta, men at de voksne fokuserer mer på resultatene (Walters et al., 2012). I «idrett for gøy» kategorien kommer det frem at det er dette barna verdsetter mest, og at det er de forskjellige idrettens egenart som gjør det gøy. I den siste kategorien kommer det frem at barn verdsetter rettferdig høyt og at man konkurrerer på like premisser. Gjennom intervju med barn blir det fortalt at de voksne ikke alltid behandler barna likt og barna synes at de voksne ikke lar idretten være på barns premisser. De fokuserer mer på resultatene og å vinne (Walters et al., 2012).

4.2 Teoretiske perspektiver

Det teoretiske rammeverket i denne oppgaven er barndomssosiologi og teori om barneperspektivet. Siden oppgavens tema er barns erfaringer i idretten har jeg valgt et teorigrunnlag som tar for seg synet på hva som er barnets beste og barns egne perspektiver i samfunnet. Det har vært en merkbar endring i synet på barn i samfunnet de siste tiårene. De teoretiske perspektivene som blir presentert her skal bidra til en refleksjon over hva barns erfaringer i idretten kan bety. Teorikapittelet er bygd opp med en introduksjon til disse perspektivene. Jeg tar først for meg teorier om barn i samfunnet og bakgrunn for hvorfor det er interessant å undersøke barns deltagelse. Deretter vil jeg beskrive en modell om barneperspektivet. Kapittelet avsluttes med teori om hvordan barn bør inkluderes i forskning på best mulig måte.

4.2.1 Bakgrunn for barneperspektivet

Bakgrunnen for barneperspektivet ligger i samfunnsendringer både politisk og sosialt. Barn har fått rettigheter som gjør at voksne er pålagt å se barnet som et medmenneske. Det har vært en økende interesse for forskning på barns synspunkter og deltagelse som tilsier at det har vært en endring i barnets posisjon i samfunnet. Denne utviklingen kan man se i samsvar med barnepolitikken globalt (Skirstad, 2011). I 1989 ble FNs konvensjon om barns rettigheter vedtatt (FN, 1989). Der står det at alle mennesker skal ha like rettigheter, likeverd, rett til frihet og fred. Barn har rett på ekstra omsorg og rettighetene skal sikre barns velferd i alle land. Barnets beste står i fokus og alle land som er medlem av FN skal følge rettighetene. I saker som angår barnet og der barnet selv er i stand til å uttale seg om egne synspunkter, skal barnet få lov til det. Barn skal ha ytringsfrihet, tankefrihet og samvittighetsfrihet. Man skal prøve sitt beste for å utvikle barnets talenter, personlighet, psykiske og fysiske muligheter (FN, 1989). Norge har lagt til rette for barns rettigheter i samfunnet gjennom å fokusere på skole, fritid og barnets liv generelt (Skivenes & Strandbu, 2006). Barnekonvensjonen ble en del av norsk lov i 2003 (Skirstad, 2011), og dette har vært et sentralt bakteppe for å innføre barneidrettsrettighetene.

Alanen (2014) har tatt for seg hvordan forskning på barndom og barn har endret seg de siste årene. Alanen mener det er etablert en ny trend fra 1990-årene hvor det er tydelig at forskerne er enige om at man må inkludere barn i forskning. Tiller (2000) hevder at en kan anta at barns opplevelser i dag har forandret seg i samsvar med teknologien, miljøet, helseperspektiver og andre områder som har vært i utvikling. Man ser mer på tv, bruker flere transportmidler og sosiale medier. Alanen (2014) mener det er behov for flere studier av barns perspektiver for å gjøre dette feltet mer komplett.

I engelsk litteratur finnes to sentrale bidrag når det gjelder endring av synet på barn. Lee (2001) skriver om barn som «humans becomings» vs «human beings». James & Prout (1997) skriver om det tidligere dominerende synet på barn og barndom, og et nytt fremvoksende paradigme. Begge tar for seg en endring av synet på barnet i samfunnet. Først vil jeg presentere det tidligere synet før jeg går inn på dagens syn på barnet.

Nick Lee er en sosiolog som har skrevet boken «Childhood and Society» der han skriver om sentrale syn på barn i samfunnet (Lee, 2001). Lee hevder at det tidligere

rådende synet var at barn måtte være sosialisert før de kunne snakke og uttale seg, slik at de forstod hva de skulle snakke om og kunne uttale egne meninger. Tanken om at barnet var uvitende før det var sosialisert og fullkomment talte for at barn ikke kunne snakke for seg selv (Lee, 2001). Ifølge Lee var barn forstått som på vei til å bli mennesker og ble behandlet som «human becomings». Voksne derimot ble omtalt som «human beings». Man argumenterte med at barn var ustabile og ufullkomne fordi de var under endring fra å være barn til å bli voksne. Voksne skulle ikke endre seg og dermed var de stabile. Barn ble forsket på gjennom voksne. Det var en nødvendighet at voksne tok avgjørelser og snakket på vegne av barna (Lee, 2001). Dette tidligere synet beskriver også James & Prout (1997).

James & Prout (1997) hevder at tidligere ble barn sett på som på vei til å bli et fullkomment menneske. De kalte dette det dominerende rammeverket. Dette rammeverket var preget av tre komponenter: rasjonalitet, naturlighet og universalitet (James & Prout, 1997). Det innebar at barnet ble sett på som universelt og gikk fra å være i en naturlig læringsprosess og utvikling fra det enkle menneske til det komplekse mennesket (James & Prout, 1997). Barn ble forstått som irrasjonelle, men på vei til å bli et rasjonelt tenkende voksen.

Endringer i samfunnet førte til et nytt syn på barndom som Lee (2001) og James & Prout (1997) beskriver videre. Ifølge Lee er endringen at barn kanskje er noe mer enn en prosess til å bli et fullkomment voksent menneske. Gjennom det endrende synet vektlegger Lee (2001) at barn også kvalifiseres til å behandles som «human beings» (Lee, 2001). Teorien om barndom forandrer seg som nevnt tidligere i takt med samfunnets utvikling. FNs konvensjon gjorde at synet til Lee (2001) fikk god støtte (Strandbu, 2011).

James & Prout (1997) hevder at et nytt paradigme består av studier om barndom på en ny måte og blir fremvoksende i dagens samfunn. Det fremvoksende paradigmet åpner for flere syn på barn og barndom. Et av hovedområdene i det nye synet er studier om barns egne rettigheter. Barns rettigheter som vokser frem i samfunnet er dermed en korrigering til det voksenstyrte samfunnet (James & Prout, 1997). Ettersom barn er tildelt egne rettigheter har barn en ny status i samfunnet som det kreves mer forskning på. Selv om det legges vekt på at det har oppstått et nytt paradigme, hevder James &

Prout (1997) at det også viktig å få frem at det er et ufullstendig paradigme som krever mer forskning.

James & Prout hevder at virkeligheten til et barn er en annen enn til en voksen og man må derfor høre hva barnet selv har å si om barndommen. Igjen må forskning se på barn i ulike sosiale kontekster for at det skal gi mening. I forskning på barn, vil barnet helt klart være en verdifull informant selv (James & Prout, 1997).

Selv om Lee (2001) argumenterer for at barn også er «beings» stiller han seg kritisk til om det er legitimt å dele voksne og barn inn i slike kategorier basert på alder. Lee hevder at barnet trenger beskyttelse og omsorg av voksne selv om det også bør sees på som et fullverdig menneske. Barnet kan bli sett på som «beings» i samsvar med voksne og bør vurderes ut ifra konteksten om hvor mye barnets eget synspunkt bør ha noe å si. Man må heller ikke glemme at barnet er i utvikling. Både voksne og barn kan være «beings» på hver sin måte (Lee, 2001).

I tillegg til Lee (2001) og James & Prout (1997) vil jeg trekke frem Sommer (2003). Hun var en av de første til å skrive om barn som en kompetent aktør og med rett til deltagelse i samfunnet. Sommer (2003) skriver om utviklingspsykologien der barneperspektivet ofte handlet om voksnes syn på barn, men viser til at det nye moderne barneperspektivet hun har vært med på å utvikle også inkluderer barnets perspektiver (Sommer, 2003). Forskning i utviklingspsykologien hevder at barn er født til å kommunisere med omverdenen og er derfor kompetent nok til å kunne uttrykke sine synsvinkler (Sommer, 2003). Sommer får frem viktige poeng som gir lys til barndomssosiologien og har blitt brukt i flere sammenhenger til å få frem det moderne barneperspektivet.

Qvortrup (1997) hevder at mange voksne i dag mener at barn har mye makt og blir hørt. Til og med mer makt enn hva de burde ha. Det er også vanlig at voksne bruker egne erfaringer de har med barn, og generaliserer dette til alle barn (Qvortrup, 1997). I tråd med flere andre i dette fagfeltet påpeker Qvortrup at et barn er like mye et individ som en voksen, derfor er det en utfordring hvis man begynner å generalisere barn. Å gi barn en stemme og rettigheter vil utfordre de voksnes syn og politikkenes standpunkt om barn og barndommen. Qvortrup (1997) mener at hvis man virkelig vil gjøre tiltak for å bedre

barns tilværelse må man inkludere barn og høre hva de har å si. Qvortrup hevder at det ikke er tilstrekkelig å kun studere barn gjennom voksne. Barns meninger må til for at man skal få en god nok forståelse av barnet. Barn er eksperter på å være barn.

På grunn av FNs barnekonvensjon som ble innført er det også naturlig at man ser på barns perspektiver fordi det står i konvensjonen at barn har rett til å se og bli hørt. Qvarsell (2003) hevder det henger sammen med at man før så på barnets behov, og at man nå også ser på barnets rett. Det er likevel ikke alltid man klarer å innfri det de voksne tenker er barnets behov og samtidig la barnet få uttrykke seg. FNs barnekonvensjon tar for seg barns behov på et generelt grunnlag. Det stilles derfor spørsmål om ikke rettighetene til FN er for universelle med voksnes tenkte behov til at vi kan beskytte hvert enkelt barn nok når det ellers legger vekt på viktigheten i å forstå hvert enkelt barn i hver ulik kontekst (Qvarsell, 2003).

Til slutt kan man si at samfunnets utvikling og endrede syn på barnet er bakgrunnen for barneperspektivet som jeg skal beskrive gjennom en modell nå.

4.2.2 Modell for barneperspektivet

Skivenes & Strandbu (2006) har laget en modell som forklarer hva et barneperspektiv er og hvordan det fungerer. Modellen er laget for studier av barns deltagelse i beslutningsprosesser, men kan også fungere i andre sammenhenger. Det vises der til tre komponenter som et barneperspektiv består av i beslutningsprosesser. Tiller (2000) beskriver barneperspektivet i en tilnærmet lik tredeling som Skivenes & Strandbu (2006) gjør i sin modell. Kort fortalt er den første komponenten et strukturelt syn på barnet. Den andre komponenten er voksnes syn på barnet og den tredje komponenten er barns egne perspektiver (Skivenes & Strandbu, 2006).

Den første komponenten i Skivenes & Strandbu (2006) sin modell består av kunnskap og forståelse om barn på et strukturelt nivå, både fra en kulturell og historisk vinkel. Den tar også for seg lovverk og regler for barn. Man kan si at det er rammeverket i barneperspektivet. Barn har en posisjon i samfunnet og barnets rett til å delta i saker som angår dem er sentralt for å kunne legge til rette for hva som er best for barnet. Gullestad (1991) hevder at det aldri vil være nok å få vite hva barn forteller om. For at det skal gi mening må barns synspunkter settes inn i et teoretisk rammeverk og

analyseres deretter. Tidligere i dette kapitlet er det redegjort for endringer i samfunnet, lovverk og rettigheter for barn. Barneidrettsbestemmelsene og rettighetene skaper også rammeverket for analysen senere i oppgaven.

Den andre komponenten er i et barneperspektiv er på et individuelt nivå og sees fra voksnes ståsted. Det handler om hva voksne mener er best for det konkrete barnet. De voksnes meninger er her basert på kunnskap fra den første komponenten og ved å observere barnets erfaringer. Fokuset her er at de voksne må se barnet i en kontekst og at hva som er det beste for barnet vil variere. Man har forskjellige meninger om hva som er best i ulike miljøer, kulturer osv. (Skivenes & Strandbu, 2006). En stor utfordring når man forsker på barn er nettopp dette at man må ta hensyn til konteksten, relasjoner, omgivelser, personer og andre forhold i barnets liv (Tiller, 2000). Barn er avhengige av voksne og deres omgivelser for å kunne leve. Voksne er med på å påvirke barns oppfatninger og forestilling. Dette gjør at man må ta hensyn til barnets omsorgspersoner i forskningen fordi barn er avhengige av disse for sin eksistens og overlevelse (Tiller, 2000).

Det er ikke ofte man har studier basert på direkte informasjon fra barn. Ofte er informasjonen hentet fra noen som kjenner barnet. De som kjenner barnet kjenner det ofte på en egen måte gjennom sitt forhold til barnet. Derfor vil man bare få én synsvinkel når man undersøker et forhold (Tiller, 2000).

Johansson (2003) viser også gjennom en studie at voksnes syn på hva som er best for barn noen ganger må «trumfe» barnets eget syn på hva som er det beste for seg selv. Det er for eksempel ikke alltid barnet vil spise sunn mat. Dermed må den voksne gjøre det han eller hun mener er best for barnet, ikke hva barnet selv vil. Slike situasjoner er det mange av i samfunnet og vi møter også på dem i barneidretten. Det er viktig å være klar over at voksne faktisk må ta ansvar for avgjørelser på vegne av barnet på mange områder. Det er ikke alltid barnets mening kan være avgjørende, hvis den for eksempel strider mot barnets helse (Johansson, 2003).

Den tredje komponenten i et barneperspektiv er den delen av rammeverket som jeg vil fokusere mest på i denne oppgaven. Den er også på et individuelt nivå og ser verden fra barnets øyne. Barnets oppfatning kan som nevnt være forskjellig fra den voksnes

oppfatning. Det er viktig at dette blir en fordel for barnet, og at det ikke går ut over barnets sikkerhet eller helse (Skivenes & Strandbu, 2006). Det har vært forskning på barn som et objekt i mange år, men det siste århundret har forskning på fenomenet barndom og barnet som en forestilling økt. Barns egne erfaringer og oppfatninger har bidratt til denne kunnskapen (Tiller, 2000).

Barns konstruering av barndommen er interessant. For at vi skal kunne omtale barn som grunnleggere av egen barndom må vi som sagt gå ut i fra at barn ser noe som voksne ikke ser (Tiller, 2000). Barn vil ikke kunne gi en beskrivelse av barndom, men de vil kunne beskrive hvordan de opplever situasjoner, ulike miljøer og omverden. De vil for eksempel kanskje ikke kunne fortelle hva innholdet i barneidrettsbestemmelsene og rettighetene er, men de vil kunne fortelle om egne erfaringer i idretten og hva de mener rundt reglene. Selv om de ikke kan omtale begrepet barndom kan de beskrive hva som skjer når de er midt i barndommen, de er det nærmeste vi kommer opplevelsen. For at vi i det hele tatt skal kunne omtale barndommen er selve barnet en forutsetning. Barn kan beskrive at det er vanskelig å åpne dører fordi dørhåndtaket er for høyt opp og tungt, og det kan være andre voksenkonstruerte størrelser som er krevende for barn. Dette kan gjøre at barn får en følelse av å være maktesløse og at de er utilstrekkelige i den voksnes verden (Tiller, 2000). Ved å studere barns subjektive opplevelse kan det bidra til en bedre tilrettelegging for barn i ulike sammenhenger som for eksempel ved utbedring av nettopp barneidrettsbestemmelsene.

Alle de tre komponentene i modellen om barneperspektivet må sees i samsvar med hverandre for å få et helhetlig bilde av barneperspektivet (Skivenes & Strandbu, 2006). Dette er også den største utfordringen med barneperspektivet. Det er også nevnt før at hver situasjon og hvert barn kan behandles forskjellig (Skivenes & Strandbu, 2006). Dette er en overordnet modell som man kan kartlegge ut i fra, og legge flere teorier til som kan forgreines ut i andre teoretiske perspektiver, faglige diskusjoner og modeller slik som jeg har foretatt meg her (Skivenes & Strandbu, 2006).

4.2.3 Inkludering av barn i forskning

Som poengtert tidligere er forståelsen av barnet sentralt når barn skal delta i forskning. Det er flere aspekter som man må ta stilling til når man skal studere barnet. Jeg belyser her hvilke faktorer en bør ta høyde for når man inkluderer dagens barn i forskning.

For å inkludere barnet må man tolke hva barn mener når de forteller om sine interesser eller uttrykker dem. Å forstå fullt ut, og videreføre, den riktige tolkningen kan være vanskelig. Derfor må man ta seg god tid når man skal forstå hva et barn mener. En samtale er ikke alltid nok, da barn ikke alltid klarer å uttrykke det de mener like godt som voksne. Man må gjerne ha flere dype samtaler og tolke kroppsspråket til barna (Kvellido, 2012). I mitt prosjekt hadde jeg ikke kapasitet til å ha flere samtaler med jentene. Jeg brukte derfor god tid under hvert intervju for å prøve å få god nok forståelse av hva jentene fortalte.

Intervju med barn er en fin måte å få innblikk i hvordan barn tenker, hvilke synspunkter de har om egne posisjoner og hva de oppfatter som viktige temaer. Voksne som intervjuer barn må fokusere på barns perspektiver og søke forståelse for hva barnet uttrykker (Qvarsell, 2003).

Halldén (2003) har sett på hvordan man forstår barns utsagn og tolker transkripsjonen av intervju med barn. Det som kan være interessant å lete etter er hvilke erfaringer eller sammenhenger som har gjort at barnet har fått de synspunktene det uttrykker. Hvilken kontekst man velger har også mye å si for hvilke tolkninger man gjør. Det kan være vanskelig å tolke noe meningsfullt i hvert eneste utsagn barnet har i et intervju, men man kan alltid si at dette er barnets oppfatning, perspektiv på barnets posisjoner eller relasjoner til andre mennesker. Man kan også si noe om hvilke situasjoner som gjør at barnet får en slik oppfattelse (Halldén, 2003).

Barn kan komme med uttalelser som vi kan tolke objektivt, og som gjør at vi fint kan validere barns egne fortellinger på lik linje med observasjoner og forskning om barn. Barn kan for eksempel si at «hunder er farlige» noe som forteller oss direkte at barnet er redd for hunder (Tiller, 2000, s. 50).

Tiller (1991) hevder at siden barneforskerne har studert et «objekt» som faktisk kan snakke, så vil det være mer rettferdig overfor barn å faktisk spørre dem og inkludere dem. Tiller (1991) argumenterer med at barn er en sakkyndig informant. Vi må anta at barn er et subjekt som kan kommunisere, handle og observere (Tiller, 2000). Enkelte voksne kan være redde for å høre sannheten og de har erfart at barn ofte forteller ting akkurat som de er. Som forsker på barn er man selv uvitende om det man prøver å finne ut av. Man har et ansvar for å videreformidle barns erfaringer når man forsker på barn (Tiller, 2000). Utfordringen er å inkludere barn som en samfunnsgruppe på lik linje med

andre samtidig som de krever ekstra beskyttelse og omsorg. Når man forhører seg med personer som har en tilknytning til barna kan man få verdifull informasjon, men for å gjøre forskningen mer komplett og for å få mest mulige reelle data bør man også høre barnets synspunkt om personene barna har tilknytning til. Barn blir her helt klart sett på som sakkyndige informanter (Tiller, 1991).

Tiller (1991) hevder og at det ofte er den med mest makt som blir forsket på. Voksne har mer makt enn barn. Når det gjelder ulike situasjoner og visse erfaringer er det likevel ikke alltid den som har mest makt som kan svare best. Når man spør etter barns erfaringer er det bare et barn som kan svare på dette. Alle har vært barn og flere mener kanskje de kan svare på dette spørsmålet, men de har ikke vært barn i dagens samfunn. For å få en mer helhetlig forskning på dagens barn må man inkludere barns perspektiv i tillegg til voksnes perspektiv (Tiller, 1991).

Alanen & Mayall (2001) mener på lik linje med Qvortrup (2003) at det derfor er vesentlig å bruke generasjonsbegrepet for å forstå relasjonen mellom voksne og barn (Alanen & Mayall, 2001). Dette fordi det gjør det enklere å beskrive livsfasene og man forstår lettere sammenhengen om hvorfor forskningen på barn har utviklet seg når man omtaler det i begrepet generasjoner. Dagens barn er en helt annen generasjon enn deres foreldre, lærere, trenere og andre voksne i barnets liv når de var barn. Samfunnet har utviklet seg, og det foreldrenes generasjon lærte og forsto som det beste for barnet har utviklet seg. Det kan være nyttig å høre barns erfaringer for å få nye synspunkter på hva som er vesentlig for denne generasjonen. Å snakke om barndom som et likt begrep for alle generasjoner blir for generelt. Derfor er det verdifullt å kalle det generasjoner. Dagens barn har flere rettigheter enn hva dagens voksne hadde når de var barn (Alanen & Mayall, 2001).

Oppsummert vil jeg trekke frem at teoriene som er redegjort for handler om barns rett til å bli hørt, altså en normativ utdypelse. Det hevdes at barn bør bli inkludert i forskning. Teoriene begrunner også en faglig begrunnelse for å inkludere barn i forskning. Ved intervju med barn vil man få et mer fullverdig syn på barnet. Avslutningsvis vil jeg også nevne at jeg vil ha et hovedfokus på den tredje komponenten i barneperspektivmodellen i diskusjonen av analysen. Dette er i direkte samsvar med min problemstilling om barns opplevelse av turnsporten i lys av barneidrettsbestemmelsene.

5. Resultater og analyse

Formålet med dette kapittelet er å presentere resultatene som skal gi grunnlag for diskusjonen i diskusjonskapittelet. Kapittelet er delt opp etter kategoriene: (1) introduksjon til idrett, (2) idrettsglede, (3) trivsel, (4) mestring, (5) påvirkning, (6) konkurranse og (7) bestemmelser. Kategoriene er basert på rettighetene og bestemmelsene for barneidrett. Temaene er med på å gi et bilde av hvilke erfaringer barn kan oppleve i turnsporten. Noen av temaene er slått sammen etter som det kom frem i intervjuene at flere av rettighetene kan passe under samme kategori. Det var også hensiktsmessig å ikke ha for mange kategorier. Jeg gir en introduksjon under hver kategori og går deretter inn på analyse fra breddegruppen og konkurransegruppen. På slutten av hver kategori sammenlignes likheter og forskjeller mellom gruppene. Der har jeg lagt vekt på å presentere materialet bredt for å få frem trekk mellom gruppene som helhet. For å ivareta anonymiteten til barna har jentene i breddegruppen blitt tildelt navnene Bente, Britt, Beate og Berit. Jentene i konkurransegruppen har fått navnene Kari, Kine, Kaja og Kamilla.

5.1 Introduksjon til turnsporten

Hvordan barn blir introdusert og begynner turn kan ha betydning for hvilke erfaringer og opplevelser de har i sin turn- og idrettskarriere. Dette temaet er med på å gi et bilde av jentenes forhold til idrett og kjennskap til jentenes treningsvaner. Deretter går jeg inn på forholdet jentene har til turn i dag, hvor mye de trener og om familien driver med idrett.

Blant breddeutøverne er det tre av fire som begynte med turn fordi de hadde en venninne som også drev med turn. Berit sier: «*Det var jo egentlig fordi at en venn hadde gått her veldig lenge. Også drev hun å turna så mye på skolen og sånt, så da synes jeg det så spennende ut*». De andre nevner også at det er på grunn av venner, men har i tillegg andre grunner. Britt som ikke nevnte at det var på grunn av en venninne, begynte med turn fordi hun synes det var veldig gøy å turne hjemme. Moren hennes hadde også drevet med turn da hun var yngre, så Britt ville prøve samme idrett. Alle forteller at de syntes turn virket som en morsom og spennende sport å drive med, og at det var derfor de ville begynne. Beate forteller at hun begynte med turn fordi hun ville bli god i en sport og ble anbefalt turn av moren sin.

Alle breddeutøverne trener fire til fem timer i uken. Bente og Britt driver også med andre idretter og aktiviteter ved siden av. Beate og Berit ønsker å starte med flere aktiviteter i tillegg til turningen. Britt forteller: *«Piano er tirsdager da, men det er bare en halvtime. Også danser jeg på onsdager. Også glemte jeg at jeg gikk på musikal som er på mandager ...»*.

Beate og Britt har søsken som også driver med idrett. Kun et søsken til en av jentene driver også med turn. De andre to jentene, Bente og Berit, er enebarn. Alle har foreldre som også er eller har vært aktive i idrett.

Alle jentene har drevet med turn i mer enn ett år. Bente, Britt og Berit har turnet i ca. to år og Beate har turnet i ca. fem år. Bente har også vært i tre forskjellige turnklubber, mens resten har turnet i den samme klubben hele tiden. Bente forteller at hun gikk på en breddegruppe i den første klubben. Så hadde hun et opphold på noen år før hun begynte med turn igjen i en annen klubb på konkurransenivå. Hun byttet til den tredje klubben fordi det ble for mye tid på trening, og hun forteller at opplegget var litt for strengt. Bente byttet derfor over til breddenivå i den nye klubben.

Jentene i konkurransegruppen forteller at det er ulike grunner til at de begynte med turn. To av jentene, Kari og Kine, har foreldre som er turntrenere og de har vært med i turnhallen fra de var veldig små. Kamilla sin mor har også drevet med turn, og forteller at hun begynte på turn fordi foreldrene bestemte det da hun var to år. Hun poengterer også at grunnen til at det var turn hun ble meldt på, var fordi turn er en idrett som er bra å starte med fordi man klarer lettere andre idretter når man har lært seg turn først. Den siste jenta Kaja begynte på turn fordi hun hadde familiemedlemmer og en venninne som hun ville begynne på turn sammen med når hun var rundt seks år.

Kari og Kine trener 15-16 timer i uken fordelt på fire og fem dager, mens Kaja og Kamilla trener 21-22 timer i uken fordelt på seks dager i uken. Det er ingen som driver med flere aktiviteter samtidig som de driver med turn. Men alle jentene har drevet med flere idretter før. Kaja og Kamilla har drevet med annen idrett før de startet med turn, og Kari og Kine gikk på turn og en annen idrett samtidig. Både Kari og Kine forteller at de måtte slutte med en aktivitet fordi de ikke fikk tid til begge samtidig. Kari forteller: *«Jeg gikk på fotball og ski før. Også sluttet jeg fordi jeg ikke hadde tid ... Fordi jeg*

trente fem dager i uken». Så forteller Kine: «Jeg har gått litt på ridning, men da gikk jeg også på turn da. Også har jeg gått litt på all-idrett». På spørsmål om hvorfor hun valgte å slutte på noen av aktivitetene svarte Kine: «Jeg fikk ikke tid til lekser. Og da ville jeg ikke slutte på turn fordi det synes jeg var kjempegøy».

Alle konkurransejentene har søsken som driver med idrett. Kun Kari har søsken som også driver med turn. Alle foreldrene har drevet med idrett tidligere, og en eller begge av foreldrene til Kari, Kine og Kamilla har drevet med turn når de var unge.

Kine har alltid turnet i samme klubb, men de tre andre jentene har byttet turnklubb en gang. Det er forskjellige grunner til at de har byttet. Kaja byttet klubb fordi hun flyttet og ikke hadde noe valg. Kamilla og Kari byttet fra å gå på bredde-turn i nærmiljøet sitt til å begynne i en turnklubb der de kunne være med i en konkurransegruppe.

Det er noen likheter og ulikheter mellom bredde- og konkurransegruppen. En gjennomgående likhet er at alle har foreldre som har vært aktive med idrett. Mange av foreldrene er også aktive i dag, selv om de ikke driver med en spesifikk idrett. Det er flere foreldre i konkurransegruppen som har drevet med turn enn foreldrene i breddegruppen. Nesten alle i begge gruppene har også søsken som driver med idrett. Det er to i konkurransegruppen som har søsken som driver med turn og en i breddegruppen som har søsken som driver med turn.

Hvordan jentene startet med turn er forskjellig ved at de fleste i konkurransegruppen startet med turn fordi foreldrene bestemte og de fleste i breddegruppen begynte på grunn av venninner og at det så gøy ut. Det er noen unntak innad i gruppene også. En av konkurransejentene begynte på turn på grunn av en venninne. De tre andre fortalte at det var foreldrene som hadde bestemt det når de var rundt to år. I følge NIF (2007) er det mange som starter med idrett og fortsetter med idretten på grunn av vennskapet og det sosiale aspektet som skapes. Dette stemmer i høyeste grad for breddejentene sin del. Det er heller ikke unormalt å starte på turn når man er liten som man ser ut i fra jentene i konkurransegruppen. Turnidretten sitt motto: «*Grunnlaget legges i gym og turn*» kommer av den grunn at man mener turn gir et godt grunnlag for alle type idretter, og kan være en basisidrett (NGTF, u.å). Barneidrettsbestemmelsene har ingen nedre

aldersgrense for når man kan starte med en idrettsaktivitet, annet enn at man ikke kan være med i konkurranser før man fyller seks år (NIF, 2007).

En annen ulikhet mellom gruppene er at breddegruppen i større grad driver med andre aktiviteter ved siden av turntreningen. Jentene i konkurransegruppen driver ikke med noen andre organiserte aktiviteter. Jentene i konkurransegruppen mener de ikke har mulighet til å få til flere timer trening i uken når de allerede trener opp mot 22 timer i uken. Breddegruppen trener mye sjeldnere og har dermed mulighet til å holde på med andre aktiviteter ved siden av.

Det er også en ulikhet når det gjelder om jentene har turnet i samme klubb eller om de har byttet klubb underveis. De fleste i konkurransegruppen har byttet klubb og de fleste i breddegruppen har vært i den samme klubben hele tiden. Grunnene til at konkurransegruppen har byttet klubb er at de har flyttet eller søkt etter et annet tilbud enn det de fikk i sin tidligere klubb. Breddegruppen virker fornøyd med tilbudet og klubben de er i, bortsett fra Bente som har byttet fra konkurransegruppe i en klubb til en breddegruppe i en annen klubb.

5.2 Glede

NIF sin visjon er: «*Idretts glede for alle*» (NIF, 2011). I denne delen av analysen vil jeg få frem hva jentene synes er gøy og hva som eventuelt ikke er gøy. For at man skal holde på med idrett over tid er det en viktig faktor at barn synes det er gøy å holde på med aktiviteten og at det er på barnets premisser (NIF, 2007).

Når jeg spurte breddegruppen om hvilken del av treningen de likte best fikk jeg tilnærmet likt svar fra alle. De liker å være i turnapparatene. Det er varierende hvilke apparater de synes det er gøy å være i. Alle forteller at treningen består av oppvarming, styrke, utstrekning og apparater. «... *Jeg er ikke like glad i å holde på med styrke. Men jeg gjør det jo. Også er jeg veldig glad i å holde på med skranke og frittstående*». De andre nevner også apparatene skranke eller hopp og frittstående som er det morsomste de gjør på trening. Når jeg spør om hva som er gøy, eller hvorfor det er gøy å være i apparatene fikk jeg svar av Bente:

Fordi det er på en måte litt sånn, jeg vet ikke helt. For det første så liker jeg skikkelig godt å bruke reimer. Det er morsomt å ta dem på og sånt. Også liker

jeg liksom å drive med tingene man gjør i skranke. Det synes jeg er litt morsommere enn for eksempel ting man gjør i bom og sånn. I bom så driver man jo mer med sånn for eksempel bakover bro og flikkflakk og alle sånne ting. Som man også gjør på gulvet og matten. Men i skranke så gjør man helt andre ting liksom.

Grunnen til at Bente liker skranke så godt er fordi det ikke er noe man kan gjøre til vanlig. Skranke er stenger man svinger seg rundt, og det krever utstyr som reimer man har på hendene. Dette gjør at det er noe annerledes ved dette apparatet og det krever andre ferdigheter og utstyr. Beate liker bom best:

Jeg vet ikke helt. Men det føles da som i bom. Jeg synes jo det var veldig gøy i starten, ... Men jeg får veldig til det jeg liksom ... Når jeg får det til da blir jeg sånn glad. Da får jeg til mer og mer og mer, og da henger jeg litt foran i skranke. Så det er ganske gøy da.

Beate blir veldig glad når hun får til det hun øver på og at hun ligger litt foran de andre på gruppa i nivå. Dette gjør hun i skranke, derfor får hun stor glede av å turne skranke. Det som gir denne jenta glede er å mestre det hun øver på. Det kan virke som at hun blir motivert av at hun er litt bedre enn de andre på gruppa også. Berit forteller om hvorfor hun synes skranke er så gøy: *«Jeg føler at jeg klarer det. Før følte jeg i alle fall at det var litt gøy å gjøre noe som var vanskelig. Og det synes jeg var litt vanskelig da»*. På lik linje som de andre jentene finner Berit glede av å mestre noe og hun synes det er gøy å mestre noe som er litt vanskeligere og krever litt andre ferdigheter enn de andre turnapparatene.

Jeg spurte også om hva de generelt synes er gøy med turn, ikke nødvendigvis akkurat de spesifikke øvelsene de gjør på trening. Det er flere som forteller at de liker alt ved å trene turn, men de kommer inn på at de også synes det er gøy med turn fordi det skiller seg litt fra andre idretter ved at man trener på øvelser med kroppen som man normalt sett ikke gjør. *«For det første er det veldig morsomt. At å gjøre ting med kroppen som ikke er så veldig vanlig»*. Dermed kan det virke som at idrettens egenart er med på å gi glede til utøverne. Men det er også en utfordrende idrett som krever at man er mentalt innstilt på det som Beate forteller:

Ja, jeg synes jo turn er en sport du må bestemme deg veldig for. Hvis du vil klare noe så må du nesten, «akkurat dette klarer jeg». Og da pleier det jo som regel å gå. Så da synes jeg det er veldig gøy når du faktisk klarer det. Så det jeg føler

når jeg endelig har klart noe, som du har prøvd på veldig lenge. Det synes jeg er veldig morsomt da.

Det er tydelig at gleden ved å klare noe man har jobbet for står høyt, men en annen sentral faktor som Beate også forteller om er interessant:

... I turnhallen føler jeg liksom at da kan jeg gjøre litt det jeg virkelig liker. Jeg føler litt her er jeg liksom meg selv, her trenger jeg liksom ikke å passe helt inn. Siden her er alle sånn som jeg. Sånn som på skolen for eksempel der føler jeg meg litt annerledes. Men i turnhallen da føler jeg meg liksom her passer jeg litt bedre inn. Siden da, mange som går på turn de er jo litt ville av seg også. Og det kan jeg også være, så da er jeg liksom sånn. Ja, endelig nå er ikke jeg den eneste.

Det virker som hun trives godt sammen med barn som deler samme interesse som henne. De som har valgt å begynne på turn finner en glede i å utføre aktiviteten og være sammen med andre som også liker å turne. På skolen blir man plassert i klasser uten hensyn til interesser og hvem som passer sammen. Det virker som at denne jenta tenker på turnhallen som et sted der hun paradoksalt nok slipper press og må opptre for å passe inn. Når jeg skriver paradoksalt er det fordi det er ofte en oppfattelse om at man blir presset og det er høye forventninger når man driver med turn.

Andre faktorer som jentene nevner er at det er en idrett man blir sterk av og at det er morsomt å lære å stå på hender og slå hjul for å vise det til andre. Det virker som mestringsfølelse står sentralt hos jentene.

Når breddegruppen ble spurt om hva som ikke er gøy med turn er det første svaret jeg får fra flere at alt er gøy. Etter litt mer prat kommer det frem at alle synes det er litt kjedelig å trene styrke og at de ikke liker å gjøre dette på trening. Grunnen de nevner er at det er tungt og at det ikke er like gøy som det andre de gjør.

Jeg er ikke like glad i å holde på med styrke. Men jeg gjør det jo. Jeg synes ikke det er like gøy å måtte. Når jeg synes noe er tungt så må jeg bestemme meg veldig for det. Og derfor synes jeg det i blant er litt kjedelig på en måte. Når jeg må bestemme meg sånn innmari for å klare det (Beate).

Det er flere lignende svar som dette. Spesielt når det kommer til øvelsen å klatre i tau. Det er det ingen av jentene som foretrekker, men de gjør det likevel, og noen synes det er bra de blir presset litt til å utføre øvelser fordi de sier det er deilig å føle seg sterk

etterpå. Når det var snakk om å lære seg turnelementer var det flere som likte at det var utfordrende og litt vanskelig, men når det kommer til styrke har de ikke samme syn. Når de gjør styrke forteller de at de ikke synes det er gøy selv om det er vanskelig og at man må utfordre seg.

Ja, jeg pleier jo å få det til. Men i blant så bare nei, nå går det ikke mer ... nå orker jeg ikke mer. Så da bare detter jeg ned på magen. Så da gjør jeg det liksom opp hjemme da ... Det er bare noe jeg bestemmer meg for selv. Siden jeg vil ikke bli hengende etter. Det har jeg opplevd før og det synes jeg ikke var noe gøy. Så da sa mamma at du bare må bestemme deg for å klare det. Du kan ikke bli hengende etter, siden i turn er det litt vanskelig å få seg opp igjen da. Så da bestemte jeg meg for det for en liten stund siden. Og da tar jeg igjen styrken iblant når jeg kommer hjem (Beate).

Som beskrevet over forteller Beate at det ikke er alltid hun orker å gjøre hele styreprogrammet de skal utføre på trening. Hun føler derfor at hun må ta det igjen hjemme for å ikke henge etter og synes egentlig det var ganske greit siden konsekvensen av å henge bak de andre føles verre for henne. Hun sier at moren forteller at hun må bestemme seg, men hun forteller det på en måte hvor det virker som at dette er noe hun har lyst til å gjøre selv fordi hun har opplevd hvordan det er å ikke henge med.

Utenom styrketrening var det få ting som ble nevnt som er negativt ved turn. Britt for eksempel er ikke så begeistret for å turne bom fordi hun har falt ned og brekt armen en gang. Hun synes fortsatt det er skummelt selv om det var lenge siden. Bente og Beate nevner at de ikke er så glad i konkurranser. Beate sier det er fordi de må trene på øvelser til konkurransen som ikke er så morsomt, og Bente fordi hun blir så nervøs. Begge forteller dog at det er gøy å være i selve konkurransen og gøy når man er ferdig.

Blant konkurransegruppen er det varierende forklaringer av hva som er gøy og hva som ikke er gøy med turn. Kari, Kine og Kaja synes den morsomste delen av treningen er når man er i apparater. Kaja svarer hva hun synes er best: «Bom og skranke ... Fordi jeg synes det er veldig gøy å klare nye ting og sånn. Jeg er ikke så veldig flink i frittstående og hopp». Det virker som jentene liker å være i det apparatet de mestrer best og synes det er gøy å lære nye momenter. Kamilla mener en annen del av treningen er det hun liker best:

Jeg vet egentlig ikke. Noen ganger synes jeg det er litt slitsomt på apparater, selv om styrke er ganske slitsomt også så synes jeg det kan være liksom deilig for da må man liksom ikke fokusere så mye. I bom og skranke og frittstående så er det hele tiden sånn, nå må du gjøre det, nå må du gjøre det og mye sånn stress hvis du skjønner ... Og noen ganger synes for eksempel hvis jeg greier noe nytt i bom så synes jeg det er ganske gøy å gå i bom og gjøre det jeg greide nytt. Fordi da vet jeg at jeg kan på en måte mestre noe som jeg liksom greier.

Kamilla sier jo at hun også liker apparater og at det varierer hvilket apparat hun liker å være i ettersom hvordan det går på trening, men at hun også er glad i å gjøre styrke fordi det krever fokus på en annen måte enn i turnapparatene. Kaja er også glad i å gjøre styrketrening og trener styrke hjemme også. Hun synes det er mer fornuftig å trene styrke samtidig som hun sitter og ser på tv eller lignende fordi det er bedre enn å bare sitte helt stille.

Andre sider som jentene synes er gøy med turn er at man lærer så mye forskjellig når man driver med turn. Kaja forteller at hun liker at man lærer mer enn andre idretter, hun nevner for eksempel fotball. Kine synes det er gøy at man lærer øvelser man får bruk for i gymmen på skolen og at man kan hjelpe til å lære andre i gymmen med det. Kari sier at hun synes det er gøy med turn fordi man også lærer å danse. Det er flere som nevner at det er gøy fordi det er så varierende trening at man ikke blir lei, man blir sterk og det stopper aldri hva man kan lære seg forteller jentene. Det siste som blir nevnt av Kine og Kamilla er at det er gøy fordi man har venner og liker å være der med dem man trener sammen med.

Det er lite denne gruppen synes er negativt med turn. Én har ingen forslag, mens Kine synes ikke det er like gøy å trene styrke og teknikk. Hun sier hun vet det er viktig så det er helt greit å gjøre det, men hun forteller at hun gjerne skulle ha gjort det litt mindre enn hun gjør på trening nå om dagen. Kamilla forteller om andre faktorer:

At for eksempel du får ikke så mye tid til liksom å være med venner som er fra skolen. Du får jo tid til å være med venner fra turningen også liksom hvert fall om sommeren. Om sommeren når det er fint vær ute og du er litt med venner rett før trening. Det blir ikke akkurat veldig lang tid og da sier de at skal vi gå dit og gjøre datt etter på også får liksom ikke jeg vært med fordi jeg skal på trening og sånt også har jeg egentlig ganske lyst til det, men jeg kan liksom ikke droppe trening.

Når man trener ca. 21-22 timer i uken som disse jentene er det ikke mye tid til overs til å finne på andre ting i uken. Kaja synes også det er for lite tid til å gjøre andre ting i sommerferien når de bare har et par uker fri fra trening om sommeren til å gjøre andre ting enn trening.

For å se på likheter og forskjeller mellom gruppene på glede ved turning er det her også flere faktorer. Det er større variasjon innad i konkurransegruppen enn innad i breddegruppen. Derfor blir det noe som er likt for noen av jentene, men ulikt for andre.

Alle sier de liker turn godt og får en glede av å trene turn fordi idretten er varierende og litt annerledes enn andre idretter ved at det er apparater man turner i og krever annet utstyr. De forteller at det er en idrett hvor man kommer i god fysisk form. Ifølge NIF (2007) skal barneidrettsrettighetene sikre at barn får en variert aktivitet og utvikler alle de koordinative egenskapene selv om man driver med en enkelt idrett.

En sentral likhet er at de fleste liker den delen av treningen der de trener i apparatene. Jentene synes det er gøy å mestre og lære nye momenter i apparatene. Grunnen til hvilket apparat de foretrekker er forskjellig og er en variasjon mellom gruppene. Blant breddegruppen liker tre av fire skranke fordi det apparatet skiller seg litt fra de andre apparatene. I konkurransegruppen er det en som liker skranke best, og dette sier hun er fordi hun føler seg best i dette apparatet, ikke fordi det er ekstraordinært fra de andre apparatene i seg selv.

En annen likhet er at det er mange som ikke liker å trene styrke. Ingen av jentene i breddegruppen liker styrketrening og to av jentene i konkurransegruppen sier det ikke er så gøy å trene styrke. Alle ser på det som en nødvendighet og de skjønner det er viktig å gjøre styrketrening, men det er den delen de liker minst ved treningen. Idrett skal ifølge NIF (2007) være gøy og på barns premisser, men det skal også utfordre barna.

Ulikheter mellom gruppene er blant annet at det i konkurransegruppen ble nevnt av flere at de savner tid til å være med andre venner utenfor trening. Både i hverdagen, men også i feriene. I breddegruppen ble ikke dette nevnt hos noen. Det er også antakelig fordi de trener mindre og har mer tid utenfor trening. Breddegruppen trener heller ikke i skoleferier. Derimot nevnte to fra konkurransegruppen at de likte å være med

turnvenninnene og at de er gode venner. Dette var det ingen fra breddegruppen som snakket om. Jentene på konkurransegruppen tilbringer flere timer sammen i uken så det kan være naturlig at disse blir gode venner og kjenner hverandre bedre. Selv om ikke breddegruppen er med turnvenninnene utenfor trening gir de inntrykk av at de har et veldig godt miljø når de er på trening.

Jeg ser også at det er større variasjon av svar jentene kommer med innad i gruppene. Det er flere forskjellige svar innad i konkurransegruppen enn det er i breddegruppen. Grunnen til det kan være mange, men en grunn kan kanskje være at de i større grad har individuelt opplegg enn det jentene på breddegruppen har. I konkurransegruppen har jentene flere trenere og trener i mindre grupper enn breddejentene.

5.3 Trivsel

Denne kategorien er en sammensatt kategori av trivsel, trygghet og det sosiale aspektet. Disse tre stikkordene henger sammen. Ifølge NIF (2007) skal alle disse punktene ivaretas. I intervjuene har jentene fortalt om hvordan forholdet er til treneren, forholdet til lagvenninnene og hvordan de føler seg før, under og etter trening. Videre kommer jeg inn på hvor lenge de forventer at de skal holde på med turn, om det er noen ganger de ikke vil gå på trening og om det er noen andre vanskelig situasjoner de har opplevd.

Alle i breddegruppen forteller positivt om sine treningsvenninner. Det virker som at alle fire synes de har et godt sosialt miljø på trening og at de føler seg trygge med sine turnvenninner. Det er noen som kjenner hverandre fra før, men de fleste kjenner hverandre gjennom turningen. Det er en som har sin beste venninne der.

Jeg synes det er en veldig fin gruppe. Og bestevenninnen min hun måtte flytte skole. Og grunnen til at vi fortsetter og være venner det er jo pga. turn. Så det synes jeg er ganske bra da. Så nå er vi jo fortsatt venner ... (Beate)

De andre forteller at de liker å turne sammen med sine lagvenninner og hjelpe hverandre med turningen. Både med å lære hverandre turnelementer og ved å muntre opp og heie på hverandre når de trener.

De er veldig flinke. Noen av dem kan mye mer enn det jeg kan da. Men de har jo gått på den gruppa veldig lenge. De er også veldig hyggelige. Hvis det er noe

jeg gjør feil så sier de alltid at de viser hvordan jeg kan gjøre det bedre da. Det synes jeg er veldig bra (Berit).

Flere forteller som Berit at de synes de andre er gode til å turne. Alle forteller at de føler de kan stole på hverandre og at de føler seg trygge.

Turnlaget oppmuntrer meg så jeg skal klare nye ting. Så jeg liksom kan få det til. Det som er litt dårlig med den dagen da får de meg sånn ... dette klarer du, dette klarer du. At de heier kun akkurat på meg da. Det synes jeg er gøy.

De forteller at de hjelper hverandre å opprettholde god stemningen på trening slik at det blir gøy og at de trives sammen. Det tyder på at de har et godt miljø på trening blant jentene:

Det føles sånn. Alt er liksom sånn, jeg er helt meg når jeg er der. For noen ganger på skolen kan det være litt vanskelig å være akkurat den du selv er. Men når du er i turnhallen da får du sånn endelig kan jeg være helt meg selv (Beate).

Flere nevner at de synes det er litt dumt de er så mange på gruppe når de trener, og Berit forteller at hun synes oppdelingen i grupper ikke alltid er like gøy fordi hun ikke kommer med de hun kjenner best. Videre forteller hun at de blir delt opp etter hvem som har meldt seg på konkurranser og hvem som ikke skal delta i konkurranser. Berit er på en annen gruppe enn de hun kjente best og synes det er litt synd, men at jentene på gruppen hun er sammen med er snille og hjelper henne. De andre tre jentene forteller at de er gode venner med sine turnvenninner, men at de møtes kun på trening.

Når jentene er på trening snakker de både om turnrelaterte temaer og andre ting. Enten hva de skal lære seg og hvordan de skal lære seg det, eller om det har skjedd noe morsomt på skolen eller andre populære ting. Et eksempel fra Berit: «Vi pleier å snakke om ting som er vanskelige og vise hverandre ting som er lett og sånn. Og ting vi selv klarer». Jentene forteller også at de sjeldent snakker med skolevenninne om turn.

En annen faktor knyttet til trivsel kan være hvordan jentene føler seg i forbindelse med trening. Alle breddeutøverne forteller at de som regel gleder seg til å gå på trening og at de er spent på hva de skal gjøre den treningen. De gangene de ikke gleder seg, som er sjeldent, er det to forskjellige grunner som nevnes. Britt og Berit forteller at de er slitne

og heller vil gjøre noe annet, og Bente og Beate forteller at det er fordi de skal trene på noe de gruer seg til, eller synes er skummelt:

Det kommer litt an på. For noen ganger gleder jeg meg skikkelig, hvis jeg for eksempel har lært meg noe nytt. Men hvis jeg holder på med noe jeg ikke greier å lære meg og har holdt på med det kjempe lenge og sånn, da kan jeg grue meg litt og synes det er litt kjedelig å gå på trening. Men når jeg har lært noe nytt og for eksempel kan veldig mye som jeg øver på og sånn, da gleder jeg meg veldig til trening. Så det er veldig forskjellig ... Men jeg gruer meg ikke sånn veldig. Jeg gruer meg bare litt. Men når jeg gruer meg, så gruer jeg meg fordi jeg skal trene på noe som er vanskelig å lære meg. Og da vet mamma og pappa at jeg har øvd på det lenge og sånn da (Bente).

Bente går på trening selv om hun ikke alltid har lyst, og foreldrene vet hvordan hun har det. Beate forteller om en gang hun hadde falt på trening og derfor ikke ville dra:

Sånn som jeg skulle ta rulle. Så skadet jeg nakken. Eller jeg slo nakken da. Altså jeg slo ikke selve nakken med utenpå. Så hvis du ser her. Så skrapet jeg opp, også fikk jeg veldig vondt. Men så sa treneren du må bare fortsette. Så hun så jo ikke at jeg skadet meg. Så da ble jeg litt sur på den treneren og da hadde jeg ikke lyst til å dra og ha henne igjen ...

Beate forteller at hun ikke viste såret til treneren fordi hun ikke visste at hun hadde det før hun kom hjem, og fordi det skjedde sist trening, hadde hun ikke fått sjansen til å fortelle det til treneren enda. Hun forteller videre at hun skal dra på neste trening og at hun egentlig gleder seg. Foreldrene hennes pleier å overtale henne hvis hun ikke vil på trening, med mindre hun er syk. Hun synes alltid det er gøy når hun først er kommet dit. De andre tre i breddegruppen er enig i dette. Alle forteller også at foreldrene sier de må gå på trening, og alle jentene sier de liker at foreldrene gjør det. Det er heller ikke alltid jentene sier ifra om at de ikke vil dra på trening. Når de kommer hjem fra trening forteller jentene at de føler seg ofte slitne og om de er glade eller misfornøyde kommer an på hvordan treningen har gått. Hvis det har gått dårlig forteller jentene at de ikke tenker på det så mye.

Tre av breddejentene skulle ønske de kunne trene litt mer turn enn hva de gjør i dag, men Berit synes at hun trener nok. Alle får tid til lekser og andre aktiviteter i uken også. En av jentene som hevder at hun gjerne skulle trent mer er Bente som ville trene mindre før hun byttet klubb:

...Fordi at det var kanskje litt mye trening og sånn på... Også følte jeg at det var noen dager jeg måtte skynde meg hjem og gjøre lekser før jeg skulle på trening. Så nå så er det liksom mer sånn at jeg kan gjøre ting før jeg skal på trening da. Sånn for eksempel være ute eller noe sånn. Sånn at jeg rekker det også på en måte... Det var vel kanskje mest på grunn av det med tiden, men så var det også litt at jeg tror [treneren] var litt streng...

Alle jentene beskriver treneren sin og hva de synes om dem. Alle liker sin trener godt og selv om de synes de har litt streng trener, mener de at det er bra at treneren er litt streng. Alle mener at treneren skal være snill og si hva de bør forbedre, men også hva som er bra. Noen forteller at de synes treneren sin noen ganger burde være mer forberedt til trening. Beate sier også hun liker at treneren er godt voksen og ikke en ungdom.

Tre av jentene forteller at de vil holde på med turn så lenge de kan og de synes det er gøy, mens Beate tror hun må vurdere det litt når hun blir rundt 15 år. Det er fordi hun synes hun må vurdere om hun skal satse på turn eller ikke da.

I konkurransegruppen forteller jentene at de trives godt sammen med de andre jentene som de trener sammen med. Alle sammen forteller at de er gode venner, at de stoler på hverandre og føler seg trygg sammen med sine lagvenninner.

De er jo veldig motiverende. De hjelper meg veldig godt hvis det er noe jeg er redd for å gjøre. Så støtter de meg, hjelper meg veldig bra. Sånn at jeg skal få det til. Også blir de jo kjempeglad hvis jeg får til nye ting. Og de er jo der. Vi blir jo gode venner. For det er på en måte fritiden min. Vi er jo venner alle sammen. Jeg føler meg veldig trygg da ... Da blir det jo morsommere å turne. Istedenfor at hvis jeg ikke hadde hatt noen venner der også at de aldri hadde sagt noen ting og måtte gjort det på egenhånd, så hadde det ikke vært så veldig motiverende (Kine).

Jentene motiverer hverandre som Kine forteller. Kamilla forteller også at de har et godt treningsmiljø:

Ja, jeg liker å være med de ... Vi kan liksom prate om noe, hvis for eksempel, hvis liksom at det ikke er helt stille at du ikke føler deg ensom og de støtter deg hvis du er redd for noe eller skal prøve noe nytt og du er redd og sånt ... De pleier å heie, også pleier de å si dette greier du og du klarer det du har gjort et før eller dette er noe nytt, du må prøve det en gang og sånne ting.

Kine og Kamilla sa at de ikke får lov å prate så mye på trening fordi treneren vil at de skal konsentrere seg og fokusere på trening. På måten de forteller om dette virker det ikke som om de synes dette er dumt. Kari og Kamilla forteller at de snakker både om turnrelaterte ting på og om andre ting på trening.

Tre av jentene er ofte med turnvenninner utenfor trening. Kamilla er ikke så mye med de andre utenfor trening, bare hvis de har to økter på en dag i ferier. Kine går i klasse med to av de jentene hun turner sammen med.

Jeg er mest sammen med de som går på turninga fordi det er jo fritiden min. For de andre i klassen er jo sammen å leker mens vi er på trening. Men vi har jo kontakt med de andre. Jeg er jo sammen med dem også. Jeg kan jo, jeg er jo venner med dem også (Kine).

Alle jentene forteller også at de noen ganger snakker med de andre i klassen om turn, men det er hvis det har vært en konkurranse eller at de har lært noe nytt på trening.

Da jeg spurte konkurransegruppen om hvordan de følte seg før og etter trening fikk jeg tilnærmet likt svar fra alle. De fleste gleder seg til trening, men noen kan også være litt slitne før de skal dra, men de vet at det alltid er gøy når de kommer dit:

Jeg gleder jo meg. Det er ikke sånn at jeg gruer meg. Også vet jeg at det kommer til å bli hardt, det kommer til å være mye styrke og sånn. Men så gleder jeg meg til at vi skal øve på nye ting, kanskje jeg klarer noe sånn (Kine).

Lignende forteller Kamilla:

Noen ganger så kan jeg være litt sliten etter en litt lang skoledag og sånt og noen ganger kan jeg være sånn i dag må jeg greie det som jeg nesten greide i går og at man har litt sånn adrenalin hvis du skjønner hva jeg mener.

Etter trening forteller alle at de er slitne. Kine forteller: «Da er jeg sliten. Men jeg er glad fordi jeg har liksom vært på trening og hatt det bra». Kamilla forteller også:

Noen ganger er jeg kjempesliten hvis jeg har hatt en dårlig trening, og noen ganger kan jeg være nesten hyper hvis du skjønner. Ja, hvis jeg har hatt en god trening. Og noen ganger har jeg litt dårlig samvittighet og da er jeg litt sur. Og noen ganger har jeg god samvittighet og da er jeg glad fordi at hvis jeg har dårlig samvittighet er det kanskje fordi jeg burde gjort noe som jeg, for eksempel hvis jeg gjør flikkflakk da eller flikkflakk salto også klarte jeg ikke å gjøre det

fordi jeg ikke klarte å konsentrere meg, så kan det hende jeg har dårlig samvittighet hvis jeg ikke gjorde det på den treningen. Og hvis jeg har god samvittighet betyr det at jeg gjorde alt jeg skulle gjøre, og jeg greide det bra. Da får jeg god samvittighet.

Ut i fra dette sitatet virker det som Kamilla og flere av de som forteller lignende følelser har satt seg mål og har høye forventninger til seg selv.

Da konkurransegruppen ble spurt om hvor lenge de trodde de skulle holde på med turn fikk jeg forskjellige svar, men alle ville fortsette så lenge de syntes det var gøy. Kine trodde hun ville slutte når hun begynte på videregående skole fordi hun da mente hun måtte satse på skole. Kine tenker hun kan fortsette som trener når hun slutter selv. Kaja og Kamilla forteller at de vil fortsette så lenge de kan og håper de ikke får skader som gjør at de må slutte. Kari forteller at hun vil fortsette til hun ikke synes det er gøy lenger. Tre av jentene mener i dag at de trener nok, mens Kine skulle ønske at hun trente en dag til. Hun trener også en dag mindre enn de andre enn i konkurransegruppen. Jentene forteller også at de trener så mye at de må planlegge når de skal gjøre leksene for å få tid til det.

Alle fire jentene forteller at de alltid drar på trening selv om de ikke alltid har så lyst:

Jeg presser meg selv til å ha lyst til å dra på trening. Og da jeg kommer på trening, for det har skjedd noen ganger. Da jeg kommer på trening og liksom begynner med oppvarming, da har det vært gøy.

Alle mener det samme om dette. Når jeg spurte om de fortalte foreldrene sine at de ikke alltid har lyst til å dra på trening, var det to som fortalte at de pleier å si ifra, og to som bare sier ifra innimellom. Kaja forteller: «*For hvis jeg vet at hvis jeg ikke drar på trening så mister jeg kanskje noe jeg lærte meg forrige gang*». Kaja forteller derfor at hun ikke sier ifra til foreldrene når hun ikke har lyst til å dra på trening. Hun vil presse seg selv til å dra uansett. Jentene forteller også at foreldrene pleier å kjøre dem på trening. De forteller at foreldrene pleier å oppmuntre og motivere dem til å dra på trening de dagene de ikke har så lyst til å dra.

Trenerne blir også sentrale personer i livet til jentene når de tilbringer så mye tid sammen. Alle forteller at de synes treneren er snill, men også streng. Kine forteller at hun har en trener som er fra utlandet og at når treneren først begynte var hun veldig

streng. Kine syns ikke det var noe gøy, men forteller at treneren etterhvert tilpasset seg den norske kulturen og at det har blitt mye bedre. Kaja forteller at treneren kan bli sur på alle jentene dersom en av dem ikke tørr et element eller gjør noe som hun ikke skal. Det synes ikke Kaja er så hyggelig, men som regel mener hun treneren er snill. Når jeg spør om hvordan de vil at en trener skal være får jeg svar som dette:

Jeg liker at det skal være strengt på en måte, eller litt streng hvis vi liksom ikke gjør det vi skal, men at hun ikke skal kjeft på oss hvis vi faller og gjøre noe feil. Men at hun heller skal hjelpe oss med det vi gjør feil.

Dette forteller Kine, Kaja og Kamilla om på litt forskjellige måter. Kamilla forteller:

At den kan være litt sånn streng hvis vi, hvis man tuller veldig mye og man ikke legger merke til at man tuller så mye selv, hvis du skjønner. Og jeg synes at treneren liksom burde sånn som turnere, altså sånn som lagkameratene gjør da. Dette greier du, du har gjort det før, du må bare ta, du må liksom bruke hofta og for eksempel sånn da ... At de ikke bare sier nå skal du gjøre det og du må, også viser hvordan du gjør det. Jeg synes jo at det er greit, men jeg vet jo hvordan jeg skal gjøre det.

Alle jentene har utenlandske trenere og som er vant til at det er annerledes i sitt hjemland enn i Norge.

Alle jentene fortalte at de har vært redd for å gjøre noe på trening i blant. Når de blir redde pleier de å si ifra til treneren sin og treneren hjelper til med å finne en løsning på hvordan de skal komme over frykten.

Jeg ser flere likheter mellom gruppene i denne kategorien. En av likhetene er at alle jentene føler seg trygge, føler at de kan være seg selv og trives godt på trening sammen med de andre. Trivsel gjør at det er en større forutsetning for mestring og læring (NIF, 2007). Når det gjelder hva de snakker om på trening er det også stort sett likt, bortsett fra at to jenter i konkurransegruppen som opplever at treneren ikke vil de skal snakke for mye, og dette opplever de som helt greit.

Det er også en likhet i hvordan de tenker før de skal på trening. De fleste nevner at de enten gleder seg eller ikke har så lyst til å dra på trening innimellom fordi de er slitne. De drar uansett, fordi de vet at det vil bli gøy når de kommer dit. Når de kommer hjem fra trening sier alle at de er slitne, men det kan se ut som enkelte av jentene i

konkurransgruppen reflekterer mer over treningen hvis de ikke har fått til øvelsene enn jentene i breddegruppen, selv om breddejentene også nevner at de kan være skuffet over en trening.

Hvor lenge jentene ser for seg at de vil holde på med turn er også relativt likt. Det er noen som nevner at de skal holde på så lenge de synes det er gøy, og det er noen i hver gruppe som sier de må vurdere hva de skal gjøre når de begynner på videregående skole. To jenter i konkurransgruppen sier de vil holde på så lenge de ikke må slutte på grunn av skader.

Alle forteller at de drar på trening selv om de ikke alltid har lyst, og de fleste forteller foreldrene sine om det. Det er også ganske like svar om foreldrene som de sier alltid oppmuntrer jentene til å dra på trening selv om de ikke har lyst. Ifølge NIF (2007) er foreldre en viktig støtte til sine barn og som nevnt tidligere står det i bestemmelsene at foreldre har ansvar for å følge med om det blir for mye trening for barnet.

Når jentene er redd for noe pleier nesten samtlige å fortelle det til treneren sin. Alle har også treningsvenninner som støtter dem. Treneren hjelper til med å finne ut hvordan de skal tørre å gjøre øvelsene og alle prøver å få det til selv om de synes det er skummelt.

En ulikhet er at jentene i breddegruppen som regel ikke er sammen med lagvenninnene sine utenfor trening, men det er jentene i konkurransgruppen i mye større grad.

Det er også ulikt hvordan jentene må planlegge leksene sine. Breddegruppen har god tid til lekser og trenger ikke planlegge i like stor grad som konkurransgruppen. Jentene i konkurransgruppen har faste dager eller tider de gjør leksene på.

Måten jentene forteller om treneren sin på er noe likt og noe forskjellig. Alle forteller at de har en snill trener og at det er viktig for dem, men konkurransgruppen forteller at de opplever trenerne som veldig strenge hvis de ikke gjør som de får beskjed om. Jentene i konkurransgruppen har utenlandske trenere som kanskje ikke er like kjent med den norske kulturen og bestemmelsene Norge har om barneidrett. Alle jentene i begge gruppene ønsker å ha en litt streng trener slik at det blir disiplinerte treninger, men påpeker at det er viktig at treneren også er snill og støttende på trening.

5.4 Mestring

Mestring står sentralt i idretten og i barnerettighetene til NIF. Ifølge NIF (2007) skal barn få lov til å oppleve læring og mestring. Treningen skal være variert og utfordrende. NIF ønsker at barn skal oppleve størst mulig mestring i idretten og vil ha mestring som fokus i stedet for konkurranser og resultater. Det kreves et positivt læringsmiljø for å oppleve mestring i idretten (NIF, 2007). I denne kategorien har jeg samlet utøvernes svar hva som er bra med turn, hva de lærer, hva de ønsker å lære seg og om de får påvirke egen trening med å bestemme selv.

Breddegruppen forteller at de alle har lært noe nytt i det siste og de synes det er kjempegøy å lære noe nytt. Det føles veldig bra å få til noe man har trent på, forteller jentene: «*Det føles åh yes endelig klarte jeg det. Endelig nå har jeg strevd sånn innmari. Så endelig klarte jeg det. Det er sånn god følelse*» (Beate). Andre har lignende beskrivelser og Bente forteller at hun drar hjem og forteller det til foreldrene sine når hun får til noe nytt.

De lærer nye elementer ved at treneren forteller og hjelper dem fysisk. Jentene forteller også at de lærer litt av lagvenninnene. Noen trener videre hjemme hvis de vil lære seg noe. Når de ikke får til ting er det noen som øver mye. Bente forteller:

Jeg pleier bare å øve. Jeg pleier ikke ta så veldig mange pauser. Jeg bare øver skikkelig mye på det. Men hvis det er noe jeg kan gjøre hjemme som ikke er i bom eller skranke, da øver jeg på det her ute eller inne eller her da. Så press det øvde jeg på mange ganger hver dag for å klare det. Jeg kjente liksom ikke hvordan man skulle gjøre det.

Berit forteller at hun begynner å trene på noe annet hvis hun ikke får det til, og Britt forteller at hun bare øver til hun får det til. Beate forteller:

Da blir jeg så sur på meg selv. Og tenker sånn åh hvorfor gjør jeg ikke hvorfor går det ikke liksom. Så må jeg bare bestemme meg sånn ordentlig. Også drar jeg hjem fra trening, altså når vi slutter da. Også tenker jeg og ligger sånn på kvelden hvorfor klarer jeg det ikke, hvorfor, hva er det jeg gjør galt liksom. Så tenker jeg litt sånn. Også til trening så er jeg ganske sur på meg selv. Og dette må jeg klare. Nå gjør jeg det. Og da pleier det som regel og gå.

Når jeg spør om de lærer andre ting enn å turne er det veldig forskjellige svar. Berit forteller at hun ikke lærer noe annet, Britt forteller at de lærer litt ballett og Bente

forteller at de lærer å være litt trenere. Beate sier de lærer teknikker som de kan bruke i andre idretter.

Hvis de kunne endre på noe av treningene skulle Beate og Britt gjerne trent litt mer. Berit synes det egentlig er ganske bra, men skulle gjerne hatt litt mindre styrketrening. Bente synes det hadde vært gøy om det hadde vært noen flere konkurranser. Alle jentene er stort sett fornøyde.

Bente, Britt og Berit har satt seg mål om ting de skal lære på trening. Beate sier hun har lyst til å være med i Norgesmesterskapet i turn, selv om hun sier at hun liker å trene mer enn hun liker å være med i konkurranser fordi hun synes det er så kjedelig å øve til konkurransene.

Generelt forteller breddegruppen gjentagende gjennom intervjuet at turn er morsomt fordi de kan lære nye ting og oppleve mestring. Det er lite fokus på å prestere og konkurrere.

Konkurransgruppen forteller at de holder på å lære nye elementer nå. De lærer ved å øve mye og at treneren forteller hvordan de skal utføre elementet. Treneren hjelper til i starten til de klarer det alene. Alle forteller at det er morsomt å lære nye ting: «*Da blir man veldig glad og har lyst til å bare gjøre mer og mer og mer*» (Kamilla). Kine synes også det er gøy, men forteller at det er litt skummelt å gjøre nye ting også.

Om andre ting de lærer er det også noen interessante svar blant konkurransgruppen. Kari, Kine og Kamilla forteller at de lærer å være trenere. Kine og Kaja forteller at de lærer å være litt dommere også.

Jeg har lært av treneren min å holde og hvordan jeg skal holde. Det har jeg også lært av Mamma. Hvordan man skal holde på forskjellige ting. Også har jeg lært sånne dommertegn og litt sånn dommergreier av mamma.

Kari nevner også at de lærer litt dans. I tillegg forteller Kaja og Kamilla at de lærer å ha respekt for trenerne og de andre på turninga og at man lærer å ha tro og tillit til seg selv, Kamilla forteller:

Å ha tillitt hvis du skjønner. At man må tro på seg selv for å liksom gjøre ting. Fordi hvis man er redd og man liksom og er redd da hjelper det og liksom tenke på det fordi da vet man at man greier det eller et eller annet.

Jentene forteller at hvis de ikke får til noe på trening så blir de sinte eller sure på seg selv, og øver mer til de får det til. Kamilla beskriver også:

Hvis jeg ikke klarer å konsentrere meg så blir jeg litt sint, men jeg kan ikke gjøre noe med det. For hvis jeg ikke klarer å konsentrere meg så kan det skje et eller annet. For eksempel en skade eller og det vil jeg jo ikke. Så hvis jeg ikke klarer å konsentrere meg så sier jeg ifra til treneren og da sier de ja men da kan du heller gjøre det i morgen eller noe sånt. Og da får jeg litt dårlig samvittighet, men jeg kunne jo liksom ikke ha gjort noe med det.

Hvis konkurransejentene kunne forandre på noe på trening, ønsker de forskjellige forandringer. Kari sier at hun gjerne ville bestemme litt mer selv. Kine forteller at hun gjerne ville hatt litt flere dager i uken der de trente på nye øvelser og litt mindre grunntrening. Kaja forteller at hun synes det er for lite styrketrening. Kamilla skulle ønske hun fikk mer tid i apparatet til å konsentrere seg. Hun forteller at hvis de bruker for lang tid, sier treneren at de må vente til neste gang det er deres tur. Dette synes hun er dumt fordi det var ofte da hun skulle til å gjøre øvelsen. De fleste ønsker å kunne bestemme noe mer selv.

Konkurransejentene har satt seg klare mål om hva de har lyst til å oppnå. Kari og Kine sier de har mål om å være med i NM. Kamilla sier hun vil være med i VM og Kaja sier hun har mål om å komme til OL. Kine har også laget en plan for målene sine:

Jeg har jo det da. Eller i hver konkurranse setter jeg mål om å komme i 1/3 premiering. For det [rangering] får vi lov til nå. Men det har jo vært noen ganger at jeg setter mål sånn nå skal jeg klare hengkipp før 2015. Så det har jeg klart. Også skal jeg ha liksom, i fjor satt jeg krav til at jeg skal ha araber flikklakk salto i den første Norges Cupen.

Jentene er generelt opptatt av mestring og læring på trening. I løpet av intervjuet har de nevnt hvor gøy det er å få til ting og hvor glade de blir over å oppnå det de trener på.

I denne kategorien er det også flere likheter og ulikheter. Jentenes fortellinger om hvordan de lærer øvelser fra treneren sin og hvordan det oppleves å lære det er ganske like. Metoden som treneren bruker forteller de også like historier om. Alle forteller at de

får en god følelse og at det er gøy når de lærer ting. Så dette virker det ikke som det er noe forskjell i. Bestemmelsene for barneidrett har mestring som et hovedfokus (NIF, 2007). Barn skal fokusere på å lære og oppleve mestring gjennom idrett. Det skal gi motivasjon til å fortsette med idretten (NIF, 2007).

Hvis jentene ikke mestrer det de trener på ser det ut til at de reagerer ganske likt. De blir sure på seg selv og øver mer på det de ikke får til. Noen i hver gruppe begynner også å trene på noe annet, og fortsetter på det de ikke fikk til neste trening i stedet.

Gruppene hadde ulike meninger om hva de ønsket å endre på. Konkurransjentene ville gjerne bestemme litt mer selv, mens breddegruppen gjerne skulle trent mer. Dette med medbestemmelse kommer jeg tilbake til i neste kapittel om påvirkning.

I forhold til om jentene lærer noe annet enn turn så jeg både likheter og ulikheter. I breddegruppen ble ballett nevnt, samt at de lærte å være trener. Det snakket også konkurransegruppen om, og de dro også frem at de lærte å ha respekt til trenere og tillitt til seg selv. Det tyder på at de har en disiplinert trening med fokus på hvordan man skal behandle hverandre og det å tro på seg selv og se hvor langt man kan komme ved å utfordre seg selv.

En annen ulikhet er målsetningen til jentene. Breddegruppen har stort sett mestringsorienterte mål. Konkurransgruppen har også mestringsorienterte mål, men også prestasjonsfokuserede mål. De vil i større grad være med i internasjonale mesterskap. Dette ser jeg på som en relevant ulikhet. Konkurransgruppen har langsiktige mål, mens breddegruppen har stort sett kortsiktige mål.

5.5 Påvirkning

Påvirkning og medbestemmelse står sentralt i barneidretten og er områder jeg har valgt å ha fokus på i oppgaven min. Ønsker barn å bidra og hva kan de bidra med? I rettighetene for barneidrett skrives det om at alle har rett til å påvirke: «*Barn har rett til å si sin mening og bli hørt. De skal ha mulighet til å være med på planlegging og gjennomføring av egen idrettsaktivitet sammen med trenere og foresatt*» (NIF, 2007, s. 2).

Alle jentene på breddegruppen sier at de liker å bestemme hva de skal trene på, og at de noen ganger får lov til det. Bente, Beate og Britt liker også å få bestemme oppvarming eller styrkeøvelser for alle sammen, men bare hvis de vet hva de skal finne på. Berit liker ikke å bestemme for alle, men stort sett virker det som jentene synes det er gøy å bestemme for seg selv: *«Jeg liker å bestemme hva jeg skal gjøre. Hvis noen blir hengende etter så trenger jeg ikke gjenta det. Så da kan jeg få prøve litt sånn. Liksom det jeg vil»* forteller Beate. Et positivt aspekt ved dette er at man får utfordret seg selv på sitt nivå. Beate sier også at det ikke er alle trenerne som lar henne bestemme. En av trenerne hennes gir mer rom for at jentene skal bestemme selv enn den andre treneren som ikke åpner for medbestemmelse. Berit forteller at hun fikk lov til å bestemme mer selv når hun trente med en annen gruppe, enn hva hun gjør nå. Britt synes også at de skal få lov til å bestemme mer selv hva de skal trene på i apparatene.

Det er ikke bare innholdet i treningen breddejentene ønsker at de kan bestemme over. Som nevnt tidligere er det flere av disse jentene som også skulle ønske at de kunne trene flere dager i uken eller konkurrere mer eller mindre. Dette har de ikke mulighet til fordi de trener med en breddegruppe som ofte har begrenset treningstid i hall. Jentene synes også at det bør være slik at alle kan bestemme hvor mye de skal trene, men at det ikke bør være lov å trene for mye i uken. Britt mener at man skal passe på at man tar en pause i uken.

Når det kommer til det å bestemme selv på trening for konkurransejentene, forteller de at de noen ganger får lov til å bestemme hvis de ikke er i konkurransesesongen. Da får de trene på ting de har lyst til å lære seg. Det er ikke alt de skal lære seg som de får lov til å bestemme selv, men noe får de bestemme, forteller Kari: *«Noen ganger i skranke og noen ganger i bom når vi skal øve på nye ting og sånn i sommerferien og sånn når det ikke er konkurransetid. Da får vi øve på det vi vil»*. Lignende uttalelser fikk jeg fra de andre jentene også. Det er liten forskjell i svarene på om de liker å bestemme. Tre av jentene liker godt å bestemme, mens Kaja liker bare å bestemme noen ganger. Hun forteller at det generelt er greit å bare forholde seg til opplegget til treneren. Kamilla forteller også:

Hvis jeg for eksempel ikke har lyst til å gjøre flikk flakk salto eller hvis jeg den dagen ikke har lyst til å gjøre flikkflakk salto den dagen, også skal de akkurat til å si hva jeg skal gjøre. Så håper jeg liksom at de ikke skal si at jeg skal gjøre

flikkflakk salto. Så det er jo litt digg å bestemme selv, at man kan velge selv og liksom føle hva man orker selv og sånt ja.

Om det å bestemme annet enn innholdet på treningen ble det også tidligere nevnt av konkurransejentene at de noen ganger skulle ønske de hadde lenger ferie fra treningen, og at de skulle hatt tid til å være med andre venner utenfor trening. Samtidig ser jeg at en av jentene gjerne vil trene en dag ekstra i uken.

Jeg ser en likhet mellom gruppene når det gjelder å bestemme selv på trening. De fleste liker å bestemme selv. Det er en jente i hver gruppe som ikke alltid er så glad i å bestemme. Det er tydelig at dette er noe flere av dem skulle ønske de kunne gjort mer av, og at de trives med å ta egne valg i forhold til trening. Når det gjelder å bestemme annet enn treningsinnholdet er det også en likhet mellom gruppene at de liker å være med på å bestemme, men det er forskjellig hva de ønsker å bestemme. NIF (2007) mener at det er viktig at barn blir hørt og får delta i planlegging av egen aktivitet.

5.6 Konkurransen

Konkurransen er en stor del av turnidretten. Både breddejentene og konkurransejentene er med på konkurranser. Barneidrettsbestemmelsene inneholder regler som regulerer hvordan konkurranser skal være i barneidretten (NIF, 2007). Det er derfor interessant å se hvilke erfaringer jentene har med konkurranser. Jentene har blitt spurt hvordan det er å være med på konkurranser, om hvilke konkurranser de har lyst til å være med på og positive og negative sider med konkurranser.

I breddegruppen har Bente, Beate og Britt vært med på konkurranser tidligere, mens Berit aldri har vært med på noen konkurranse. Jentene forteller at de har vært med på kretskonkurranser og klubbkonkurranser. De forteller om like opplevelser av gangen i en konkurranse. De ankommer, varmer opp, konkurrerer og drar hjem igjen. Britt forteller:

Vi gjør jo øvelsene våre. Vi varmer opp først. Men den siste konkurransen i bom, den var egentlig litt skummelt fordi at jeg falt jo på alt også var det første gangen etter jeg hadde brukket armen. Fordi jeg hadde falt av så mye og alt var så dårlig og sånt, og da begynte jeg å gråte fordi jeg synes det var så dårlig og.

Alle forteller at de blir ganske nervøse før de skal konkurrere, men at det går over når de kommer i gang eller når de er ferdige. Britt forteller at hun gleder seg til neste konkurranse selv om det gikk dårlig forrige gang.

Når de snakker om hva som er gøy, forteller de at de liker å vise frem det de kan. Beate: *«Jeg synes det er litt spennende å se hva jeg faktisk kan få til. Også ser jeg hvordan dommerne dømmer meg. Hvordan jeg ligger an. Hvor god jeg faktisk er i det»*. Bente forteller hvor god følelsen er etterpå: *«Det er liksom etterpå. Etter en konkurranse føler du deg veldig. Du føler at du har gjort noe du ikke hadde så veldig lyst til, og da blir du veldig glad»*. Britt forteller også at det er gøy å få karakterer. Berit som ikke har vært med i konkurranse enda tror også det vil være gøy å vise frem hva hun kan, men tror samtidig at hun ville vært ganske nervøs. Jentene liker å bli dømt og få karakterer. De forteller at de da vet de hva de må bli bedre på.

Når jeg spør om det er noen negative sider får jeg svar som dette: *«Hvis jeg gjør feil, også er det liksom ja. Også hvis jeg faller ned fra skranke eller bom, eller bommer på brettet, eller gjør feil i øvelsen»*. Det er flere som er enig i at det ikke er gøy å gjøre feil. Det er også noen som nevner at det ikke er gøy å være nervøs i konkurranse.

Om det er noe de ikke har fått lov til å være med på er de litt usikker på, men de tror ikke det. Jentene forteller det uansett er slik at hele gruppen får tilbud om å være med på det samme, og ingen blir valgt ut. Berit forteller at treneren en gang hadde valgt ut de som skulle være med på konkurransen til å trene sammen frem til konkurranse slik at alle skulle få noe ut av treningen.

Når det gjelder hvilke konkurranser de har lyst til å være med på svarer Britt at hun har lyst til å være med på konkurranse de stedene der det er fine turnhaller, mens de andre svarer at det ikke er noen spesielle konkurranser eller samlinger de har lyst til å være med på utover det de allerede får tilbud om.

Breddejentene forteller at foreldrene pleier å være med på konkurransene og de er enige om at foreldrene er godt å ha med som støtte. På trening derimot, er det ikke alle som liker å ha med foreldrene sine. Britt og Berit liker å ha med foreldrene på trening, men Bente og Beate liker ikke at de er på trening. Beate sier at hun blir distraherert når

foreldrene er og ser på trening, og Bente synes det er så gøy å vise frem hva hun har lært i konkurransene, at foreldrene ikke trenger å være der på treningene i tillegg.

Konkurransgruppen forteller at de har vært med på kretskonkurranser, Norges Cup og Nasjonal Rekruttkonkurransen. Kari har bare vært med på kretskonkurranser fordi hun ikke er gammel nok til å være med på de andre konkurransene jf.

Barneidrettsbestemmelsene (NIF, 2007). Når de forteller om positive sider med å være i konkurranser forteller jentene at det er gøy å klare øvelsene sine, se hvordan de ligger an i forhold til de andre og at de møter turnere i andre klubber:

Det er gøy å liksom se hvor du ligger an og hvordan du ligger i forhold til Norge, alle de som turner. Også er det gøy fordi jeg får jo snakket med de andre. De andre lagene og sånn etter konkurransen. Også er det jo alltid gøy å turne et annet sted (Kine).

Å skape vennskap med andre turnere er noe som Kine, Kaja og Kamilla nevner i tillegg til at det er gøy å konkurrere. Disse jentene er også med på treningssamlinger og synes det er gøy å trene med andre trenere og turnere enn de vanligvis gjør. Et annet sitat fra Kamilla om hva som er gøy i konkurranser er dette: «*At det er liksom lag ... Da konkurrerer du og da får du veldig mye adrenalin og man får ofte en god følelse over hva man har gjort og sånt, og ja*».

Kamilla synes det er gøy å være med i konkurranser der man konkurrerer sammen som et lag. Der man heier for å hjelpe hverandre og at man ikke bare konkurrerer mot hverandre. Dette forteller Kine også om: «*Jeg synes lagkonkurransen er morsomst ... Jeg må gjøre mitt beste, men jeg føler jeg får så mye. Jeg får litt mer press på meg da fordi jeg må gjøre det bra for laget*».

Det som nevnes som negativt med konkurranser er hvis man faller eller gjør det dårlig. Dette forteller Kine, Kaja og Kamilla om. Kari forteller også at det ikke er så gøy fordi man blir ganske nervøs, men at det går over når man kommer i gang. Kaja hevder at det er morsomst å være med i de større konkurransene, for da får man konkurrere mot mange gode turnere.

Alle synes det er fint å bli bedømt, og Kine mener at det er bedre nå som de får karakterer enn før da de var yngre og ikke kunne få det. For da ble de bedømt med

«bra», «bedre» eller «best», og da synes Kine at det var vanskeligere å forstå bedømmingen. Hun synes det er morsommere med karakterer hvor det er lettere å se hvordan man har gjort det i konkurransen.

Kari forteller at hun ikke er med på det samme som de andre på gruppen sin fordi hun ikke er gammel nok, men at hun skal det etter jul og at hun gleder seg til det. Kaja og Kamilla forteller at de har fått være med på samlinger som de har blitt tatt ut til, og som de andre på gruppen ikke har fått lov til. Kine forteller at hun ikke er god nok for noen samlinger, men synes ikke at det gjør noe.

Når jeg spurte disse jentene som hvilke konkurranser de ville være med på var det flere som svarte i tråd med målsetningen sin: NM, VM og OL. Jentene forteller også at de vil være med på de konkurransene de har pleid å være med på.

Kari, Kaja og Kamilla sier at foreldrene pleier å se på dem på trening og alle jentene sier at foreldrene pleier å være med på konkurranser. De liker at foreldrene er med på konkurranser fordi de føler seg tryggere og de kan vise foreldrene hva de har lært. Kamilla forteller også at hun synes det er gøy at foreldrene filmer slik at hun kan se det i ettertid. Kine og Kaja synes ikke at det er så gøy at foreldrene ser på treningene, de liker heller å vise seg frem i konkurransene.

For å sammenligne gruppene også her, ser vi både likheter og ulikheter. Det er likhet for alle at de liker å bli dømt og måten de blir dømt på. De liker å få karakterer, gjøre det bra og se hvordan de ligger an i forhold til andre turnere. Det jentene ikke liker med konkurransene er også ganske likt. Blant annet synes ingen at det er gøy å falle eller gjøre det dårlig. Flere er også nervøse før konkurranser.

Alle jentene mener også det samme om foreldrenes rolle på konkurranse og trening. Alle foreldrene er med på konkurranser og alle jentene liker at de er med. Om foreldrene er med på trening eller ikke er noe forskjellig i gruppene, og det varierer om jentene liker å ha dem med eller ikke.

Det som er ulikt er hvilke konkurranser og samlinger jentene har vært med på. Jentene på breddegruppen har stort sett bare vært med i kretskonkurranser. Konkurransgruppen

har vært med på større og flere konkurranser. De har også vært med på treningssamlinger. NIF (2007) hevder at alle har frihet til å velge om de ønsker å delta i konkurranser eller ikke. Barn skal få like god oppfølging og opplegg uansett hva de velger.

Det er ulikt hva jentene har fått være med på innad i sine treningsgrupper. I breddegruppen får alle lov til å være med på det samme, men i konkurransegruppen er det noen som ikke får være med på enkelte konkurranser fordi ikke de er gamle nok, og det er noen som ikke får være med på samlinger fordi de er gode nok. Dette er samlinger det har vært åpne uttak til. Det kan være naturlig at gruppene er med på forskjellige aktiviteter ettersom den ene gruppen primært et breddetilbud og det er ikke lagt opp til at de skal delta i like mange konkurranser og samlinger som konkurransegruppen.

En annen ulikhet er hva jentene vil være med på i fremtiden. Breddegruppen vil være med på konkurransene de pleier å være med på nå, og de vil være med på konkurranser i haller som har gode turnapparater. Jentene i konkurransegruppen vil være med i store internasjonale mesterskap og andre store konkurranser i Norge der de kan møte andre flinke turnere. Dette må de ifølge barneidrettsbestemmelsene vente med til de er elleve år i åpne nasjonale konkurranser og til de fyller 13 for større mesterskap (NIF, 2007).

5.7 Barneidrettsbestemmelsene og rettighetene

Bestemmelsene og rettighetene står sentralt i min oppgave. Det er rammeverket jeg ønsker å se barns erfaringer i lys av. Jentene ble spurt om sine meninger og forhold til dette. Jeg spurte også om de hadde noen forslag til hva som kunne vært endret på hvis de fikk velge. Da jeg kom til dette temaet spurte jeg først om de hadde hørt om bestemmelsene. Så fortalte jeg hovedtrekkene og hva som var formålet med bestemmelsene og rettighetene. Det er ingen selvfølge at barn selv vet hvilke bestemmelser som gjelder for idretten og hvilke rettigheter de har. Det er derfor interessant å høre hvilke kunnskaper og meninger barn har om dette. Har de noen synspunkter som er ulikt voksne sine synspunkter?

Av jentene i breddegruppen hadde Bente, Britt og Berit hørt litt om bestemmelsene tidligere. Det var først etter at jeg hadde fortalt om reglene at de husket det. Alle forteller at de syntes det er bra vi har disse reglene. Beate forteller:

Jeg synes det er ganske bra siden da kan de på en måte hvis det er litt kjedelig på trening, at du får ikke ha det gøy, de er så strenge, de er så strenge at du bare ja ja. Sånn som i Kina. Jeg tror ikke det er så gøy for de på trening. Så jeg synes det er bra at det ikke er sånn her. Man skal jo ikke gå på, jeg synes ikke man burde gå på sport for å bli god, men for å ha det gøy. For å være i fysisk aktivitet liksom.

Det er det flere som er enig i. Et lignende sitat kommer fra Bente:

Man skal jo ikke presse barna for hardt og man skal jo ikke være med i konkurranser når de er veldig små, for da skal de jo få være små og ikke bare drive med en ting. Og kunne gjør litt som man vil og sånn.

Berit forteller også at hun tror man blir fort lei seg og begynner å gråte hvis man ikke gjør det bra når man er under seks år. Hun mener man kan bli lei seg når man er eldre enn det også, men ikke like mye som når man er under seks år.

Jeg spurte også om de hadde forslag til regler vi kunne hatt. Tre av jentene hadde forslag. Et av forslagene fra Britt var at det burde vært regel om at man ikke fikk lov til å trene så mye, og at man måtte ha noe pause i uka. To av de andre forslagene var disse fra Bente og Britt:

Kanskje at man kunne begynne å konkurrere i NM og sånn når man var elleve. For jeg vet om mange som er sånn ti og elleve år som er veldig flinke i turn, også er de litt sånn sure for at de på en måte har veldig lyst til. For eksempel hvis de er ti da, at de har lyst på poeng og sånn med en gang. Siden de føler at de er flinke nok for det (Bente).

Alle burde få lov å trene i sitt vanskelighetsgrad hvis du ikke føler du er god nok, men treneren din bare presser deg videre og videre, men du henger ikke med, da burde de si til treneren, men ja dette er ikke min vanskelighetsgrad. Jeg er ikke så god, du må trene meg opp litt lavere. Så jeg synes alle burde få si til treneren sin hvis de ikke henger helt med ... Ja, så hvis du er god så må du liksom vente så lenge for at de som er litt mindre god da, du må vente på dem. Så jeg synes liksom alle har jo forskjellig nivå og du burde bli trent i det nivået du har. Og ikke det alle andre har. Alle lærer forskjellig og sånne ting og det får man ikke gjort noe med akkurat (Britt).

Vi ser at Bente synes man burde få konkurrere i større konkurranser litt tidligere enn hva som er lov til i dag. Britt mener at man skal få lov til å trene på det nivået man er på. Hvis man ser begge sitatene sammen mener kanskje jentene at alle skal få lov til å trene og konkurrere på, det nivået man er på uansett alder og nivå.

I konkurransegruppen var det bare Kari og Kaja som hadde hørt litt om reglene fra før. Kaja hadde blitt fortalt litt av moren sin og Kari hadde hørt litt om bestemmelsene under en konkurranse i en annen idrett. Alle jentene mener det er bra at vi har slike regler. De synes det er bra fordi det er en regel å forholde seg til, og «da er det bare slik». Det nevnes at da streber man etter å bli god når man er gammel nok. Det ble det også nevnt av Kari at det er bra fordi det forhindrer små barn å være med i VM, hun sier at det sannsynligvis ikke ville vært like gøy å se på siden de ikke er så gode. Dette er Kine enig i:

Det er jo viktig. Fordi det er jo litt dumt hvis de ikke hadde hatt noen regler og det hadde kommet sånn for eksempel toåringer som hadde vært med i konkurranser. Da hadde det jo blitt litt rart. Også er det bra at de ikke liksom får karakterer før vi er 11. At man ikke får plasseringer, det er også bra ... Eller når man er litt mindre så kan man jo bli lei seg hvis man ikke kommer liksom på den plassen de ønsket å komme på. Da er det bedre med bra, bedre, best og sånn.

Fordi alle synes det er fine regler er det heller ingen av jentene i denne gruppen som har noe forslag til hva om kunne vært annerledes. Det kan jo være vanskelig å finne på noe uten at man har fått tid til å tenke over det på forhånd, særlig når de allerede synes reglene er gode.

Hvis barn har kjennskap til bestemmelser og rettigheter som angår dem er det kanskje en større sannsynlighet at de gjør seg opp meninger og kan bidra med sine erfaringer. Seks av åtte jenter hadde ingen kjennskap til bestemmelsene før jeg fortalte om dem. Da de fikk høre om dem fra meg så var det tre til som mente de hadde hørt noe om det før. Dette indikerer kanskje at det ikke er et fokusområde i idretten å gjøre barn kjent med sine bestemmelser og rettigheter.

Det viser seg at selv om jentene ikke hadde så mye kunnskap om dette så hadde de meninger om dem. Alle jentene forteller at de synes det er bra at vi har slike regler og rettigheter. De synes det er greit at det er noe å forholde seg til. Jentene forteller at de

har sett hvordan turn er i enkelte andre land og at de ikke vil ha det slik på egen trening, fordi det ser ikke gøy ut og at det ser ut som de blir presset til å turne. Jentene nevner spesielt Kina.

Flere legger vekt på at de synes det viktigste er å ha det gøy, og at man ikke bør bli presset til å trene eller konkurrere. Dette er i høyeste grad i samsvar med rettighetene til NIF. NIF (2007) sier det er et premiss at barn skal ha det gøy i barneidretten og at det skal være fokus på mestring fremfor konkurranse.

6. Diskusjon

6.1 *Idrettens barnerettigheter og bestemmelser i et barneperspektiv*

Hensikten med denne diskusjonen er å se barns erfaringer fra et barneperspektiv.

Diskusjonen tar for seg hvordan man kan tolke barnas erfaringer og hvordan det kan være slik at jentene har opplevelser som de forteller om. Diskusjonen er delt i tre deler som tar for seg forskningsspørsmålene mine:

- 1) **Hvilke erfaringer har jenter i turnsporten?**
- 2) **Hvilke forskjeller eller likheter er det i opplevd erfaring mellom jenter som trener turn på konkurransenivå og jenter som trener turn på breddenivå?**
- 3) **Hvilke kunnskaper og meninger har jenter om barneidrettens bestemmelser og rettigheter?**

Tilslutt vil jeg oppsummere diskusjonen som skal bidra til å besvare hovedproblemstillingen for oppgaven som er: **Hvordan er jenters erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettens bestemmelser og rettigheter?**

Modellen til Skivenes & Strandbu (2006) om barneperspektivet danner rammeverket for denne diskusjonen. Jeg vil derfor kort minne om denne. Barneperspektivet er i denne modellen delt i tre forskjellige komponenter. Den første komponenten i barneperspektivet beskriver barnet fra et strukturelt ståsted. Det omhandler en kulturelle og historisk forståelse av barns posisjoner i samfunnet. Denne delen tar også for seg rammeverket i samfunnet bestående av regler og rettigheter for barn (Skivenes & Strandbu, 2006). Studier av hvordan barneidrettsbestemmelsene ble etablert vil kunne plasseres i denne komponenten. Eksempler på dette er Skirstad (2011) som skriver i boken Norsk idrett om barneidrettens innføring og utvikling. Et annet eksempel er Solenes (2009) sin doktorgradsavhandling om barneidrettsdiskurser i Norge fra 1920-1976. Nilsen (2007) har også sett på hvem som har hatt innflytelse over utformingen av bestemmelsene og rettighetene.

Den andre komponenten omhandler ifølge Skivenes & Strandbu (2006) det konkrete barnet sett fra et voksent ståsted. Voksnes meninger om hva som er best for barnet er

basert på kunnskap om rammeverket i den første komponenten og observasjoner av barns erfaringer (Skivenes & Strandbu, 2006). Voksne ser barnet i ulike kontekster og tar avgjørelser på vegne av barnet, basert på hva de mener er best for barnet. Denne komponenten tar for seg kunnskap som for eksempel James & Prout (1997) og Lee (2001) presenterer i sin litteratur. Hva voksne ser som best for barnet vil være avhengig av den rådende kunnskapen om barndom. Ommundsen, Løndal & Loland (2013) sitt kapittel om voksnes oppfattelse av barns velvære i idretten kan også plasseres under denne komponenten. I tillegg hører altså kunnskap om det konkrete barnet innunder denne komponenten.

Den tredje komponenten tar for seg barnets eget syn på omverden på et individuelt nivå. Barnets oppfatninger kan skille seg fra voksnes oppfatninger og det er derfor verdifullt at barn også er bidragsytere til barneperspektivet (Skivenes & Strandbu, 2006). Barns egne erfaringer og oppfatninger i idrett er det lite forskning på og jeg skal derfor nå se på om barn har erfaringer som er interessante og unike, og som voksne bør ta hensyn til.

6.2 Hvilke erfaringer har jenter i turnsporten?

Denne delen er delt opp etter barns rettigheter i NIF. Her diskuteres de viktigste hovedfunnene under hver rettighet hver for seg.

6.2.1 Trygghet

Ifølge NIF (2007) skal alle barn føle seg trygge i idretten og barn skal ikke føle press fra foreldre eller trenere. Aktiviteten skal fremme mestring og utviklingsnivå ut i fra barnets ståsted. Treneren skal inkludere barna og man skal sørge for at alle blir sett og hørt under aktiviteten og ved planlegging av aktiviteten.

Jentene uttaler at de ønsker at treneren skal være snill, men også streng. Jentene forteller at det må være en balansegang. De ønsker ikke at treneren skal bli sint eller for streng. De hevder at treneren bør være litt streng slik at de gjør øvelsene som de ikke alltid synes er gøy, fordi de selv vet det er bra for dem. Trygge rammer gjør også at barn gleder seg til å komme på trening. Dette gjør alle jentene som ble intervjuet. De føler de har trygge rammer der de trener og selv om de ikke alltid vil på trening så synes de det er gøy når de starter treningen. Noen av barna har følt seg utrygge fordi de har falt og slått seg på trening, men sier at de da øver videre slik at det skal føles trygt igjen og at

de er trygge når treneren hjelper til. En av jentene har opplevd at treneren har blitt sint på hele gruppen hvis noen ikke gjør som de skal. Dette opplever hun som negativt. Flere av jentene, inkludert jenta som opplevde denne situasjonen, har trenere fra utlandet og som er vant til andre kulturer. Jentene presser seg selv til å trene. To av jentene nevner også at de trener styrketrening hjemme hvis de føler de ikke har gjort nok på trening og fordi det vil hjelpe dem til å bli bedre til å turne.

NIF (2007) hevder at barn ikke skal føle seg presset av trenere eller foreldre i idretten. Hos disse åtte jentene virker det ikke som dette er et problem. Det som er interessant er at de kanskje presser seg selv mer enn det foreldrene gjør. Dette kan tolkes på flere vis. Ifølge James & Prout (1997) bør barnet få uttale seg om sin egen situasjon. Det kan føles riktig for noen barn å gjøre mer styrketrening hjemme hvis det er det de ønsker. Så lenge det er på barnets egne premisser og egen vilje bør barnet tas hensyn til. Samtidig er det som vi kommer til, også foreldres oppgave å sørge for at barna ikke trener for mye. Flere av jentene oppgir at de ikke vil eller har behov for å ha foreldrene tilstede på trening. Også dette kan tolkes på flere vis. Dette kan skyldes at det er trygge nok rammer på treningen. Men på en annen side kan det også være for at de føler et press fra foreldrene når de er tilstede. Ut fra det de sier om foreldrene ellers vurderer jeg den første tolkningen som viktigst.

Hovedfunnene her er stort sett i tråd med NIFs retningslinjer for trygghet. Rettigheter i seg selv skal være til en trygghet for barna (FN, 1989), og FN's barnerettigheter er et grunnlag for bestemmelsene for barneidrett (Skirstad, 2011). Det er voksne ledere og trenere som må lage trygge rammer for barn i idretten (NIF, 2007). Jentene ønsker trenere som tar ansvar og har god kunnskap innen turn. Tiller (2000) hevder at barn er avhengige av voksne som tilrettelegger for dem. Barn trenger rammer som voksne setter for dem og gjennom intervjuene kommer det frem at jentene ønsker og har behov for disse rammene. Et tema de nevner er at noen av de utenlandske trenerne kan være litt for strenge. I tråd med rettighetene (NIF, 2007) er det viktig at klubbene tar ansvar for å sette de utenlandske trenerne inn i den norske kulturen og bestemmelsene som gjelder. Bente Bjanes, som er trener i Rytmisk Gymnastikk hevder at alle utenlandske trenere bør gjennomgå et kurs om norsk kultur før de får lov til å jobbe i norsk idrett (Bugge, 2014). Jentene liker ikke at treneren er for streng, så i eksemplet når den ene treneren «straffer» hele gruppen hvis en av jentene ikke gjør som hun skal kan dette gå ut over

trygghetsfølelsen til jentene. Barn og voksne er avhengig av tillitt og kommunikasjon mellom hverandre (NIF, 2007; Tiller, 2000).

Det er også trygghet som barn kanskje ikke ser, men som blir ivaretatt gjennom regler. Den første komponenten i barneperspektivet skal ivareta barns trygghet gjennom samfunnets strukturer og rammeverk (Skivenes & Strandbu, 2006).

Barneidrettsbestemmelsene og rettighetene i idretten er eksempler på dette.

6.2.2 Vennskap og trivsel

NIF (2007) påpeker at man ønsker å skape et treningsmiljø og konkurranser der man legger til rette for at barn skal trives og skape sosiale bånd. NIF skriver at det er mange barn som driver med idrett nettopp på grunn av vennskap (NIF, 2007). Trivsel gjør også at det er større forutsetning for læring og mestring. Man bør unngå å selekttere barn ut i fra nivå eller favorisering. Alle barn skal få likt tilbud og det skal være frivillig å delta. Det er ikke lov å velge ut barn til å få ekstra tilbud. Barnas trenere og foreldre skal opptre i barnets interesse under trening og konkurranse. Det oppfordres til å ikke fokusere på resultater fra de voksne (NIF, 2007).

Alle jentene i denne studien trives godt og forteller at de har gode venner gjennom turningen. Flere har blitt introdusert til turn gjennom sine venner og det er noen som har sine beste venner på turningen. Det er tydelig at de som trener mye har gode venner på treningen og de som trener lite har flest venner utenfor turningen. Det betyr ikke at de ikke har gode venner på trening, men at de ikke har så mye kontakt utenfor trening. Et interessant utsagn her er at en av jentene er misfornøyd med gruppeinndelingen fordi hun ikke får være med de hun kjenner best. De hun kjenner best har valgt å delta i konkurranser hun ikke skal delta på, og det har hun selv valgt. De er derfor ikke selektert etter nivå, men etter valg de selv har tatt. Dette kan gå ut over gleden jenta har for trening. Særlig fordi hun setter det sosiale miljøet høyt. Hun opplever at gruppen hun er sammen med muntre henne opp og det virker som hun trives uansett. Det viser at det enten kan være et eget lukket miljø på trening, eller et åpent miljø med venner som de er sammen med også utenfor turningen. To av jentene har også byttet til en klubb der de fikk satse mer på turn, mens en av jentene byttet til en klubb der hun fikk trene på et lavere nivå. Selv om jentene oppgir at dette er fordi de følte klubben de var i

ikke hadde tilstrekkelig tilbud kan man anta at jentene ikke følte god nok trivsel i klubbene de var i også.

NIF (2007) hevder at man bør unngå å selektene barn ut i fra nivå eller favorisering. Det kan det virke som dette er vanskelig å få til i praksis ut i fra at flere av jentene har måtte bytte turnklubb fordi de ikke fikk tilfredsstillende tilbud i klubben de byttet fra basert på nivå. Ut ifra det de forteller virker det som jentene trives bedre når de trener med barn på sitt eget nivå. Jentenes ønsker er her i konflikt med barneidrettsbestemmelsene. Ifølge Qvortrup (1997) er det vanlig at voksne tar med seg sine egne erfaringer de har med barn og generaliserer dette til alle barn. Men det vises her at en generalisering er problematisk med tanke på at det er ulike ønsker fra jentene. Ettersom rettighetene til NIF (2007) sier at man ikke skal selektene barn ut i fra nivå har man gjort en generalisering for alle. Både for de som vil trene på et lavere nivå enn sin aldersgruppe og for de som vil trene på et høyere nivå enn sin aldersgruppen.

Generelt i turnidretten foregår organiseringen med en viss form for selektering. Det er en utvelgelse til konkurransegruppene hvor man må vise ferdigheter før man kan begynne å trene på dette nivået. Dette er på grunn av idrettens høye krav til deltagelse i konkurranser på dette nivået. Utvelgelsen kan begrunnes med trygghet for barna. Det kreves høye idrettslige ferdigheter for å gjennomføre konkurransene og med høy risiko for skader. Men dette skaper igjen et dilemma som strider mot rettighetene for selektering av barn ut i fra nivå. Ingen av jentene problematiserer inndelingen i konkurranse- og breddegruppene. De forteller at de trives godt i gruppene der de er nå og at de får utfordringer som er tilpasset nivået sitt. Hvis de ikke hadde trivdes eller fått nok utfordringer i sine nåværende grupper, kan det være større sannsynlighet for at de ville problematisert dette.

6.2.3 Mestring

Mestring er en rettighet som NIF (2007) legger vekt på i sine rettigheter for barneidrett. NIF vil at alle barn skal oppleve mestring gjennom idretten. Mestring kan ifølge rettighetene oppleves både gjennom variert trening og samspill med andre barn. Et premiss for mestring er at barn synes det er gøy å lære og det er veldig positivt og motiverende å oppleve mestringsfølelse (NIF, 2007).

Gjennom intervjuene oppfatter jeg barna som veldig opptatt av mestring. Alle nevner at det er mestring de liker best med turn. De liker svært godt å lære seg nye øvelser på trening, og at de får varierende utfordringer fordi apparatene krever ulike egenskaper. Noen av konkurransejentene er i tillegg til mestringsfokuserte også opptatt av å delta i konkurranser og prestere der. Jentene forteller at de kan bli sinte og lei hvis de ikke klarer det de øver på, men at de da trener mer på dette på neste trening. De forteller at det er uten press fra foreldre og trener, de presser seg selv fordi de selv vil så gjerne klare det.

På dette punktet virker jentenes erfaring å være i god tråd med hvordan NIF (2007) ønsker at mestring skal være. Det virker som klubbene jentene trener i lykkes med å skape mestring som et fokusområde. Ommundsen (2011) hevder at et mestringsorientert treningsmiljø kan være med på å bevare utøvere lengre i idretten. Ommundsen (2011) hevder at grunnen til dette er at tidlig spesialisering og prestasjonsfokusering kan være negativt for unges motivasjon. Konkurransejentene er noe opptatte av prestasjon i konkurranser. Ut ifra Ommundsen (2011) bør trenerne og foreldre passe på at jentene ikke får et for høyt prestasjonsfokus. Min oppfatning er at konkurransejentene i hovedsak er mestringsorienterte, men at de også sterkt ønsker å lykkes når de deltar i konkurranser. Det kan være et større dilemma hvis trenerne eller foreldrene har prestasjonsfokus ovenfor barna.

6.2.4 Påvirkning

Ifølge idrettens barnerettigheter har barn rett til å bli hørt, delta i planlegging av aktiviteten og få si sin mening. NIF mener påvirkning er viktig for at aktiviteten skal være på barns premisser. Det er motiverende å få bestemme og barn føler mestring ved at de får delta i beslutninger (NIF, 2007).

Dette sier alle jentene at de får bidra med i ulik grad på sin turntrening. Noen liker å bestemme mye og noen synes det er greit at treneren bestemmer det meste. De forteller at de får bestemme til en viss grad, men de skulle ønske de hadde større mulighet til å bestemme. Jentene ønsker å påvirke treningens innhold og hva de skal lære seg.

Ifølge James & Prout (1997) er barn kompetente til å snakke om sin egen situasjon og de bør derfor få fortelle om hva de ønsker med sin treningssituasjon. Ut i fra dette bør

man vurdere om barn bør ha mer medbestemmelse på trening. Det kan være at dette bare gjelder klubbene disse jentene trener i, men man bør uansett ta det til ettertanke.

Så har man den andre siden av saken der det er hendelser barn vil bestemme selv, men voksne bør bestemme. For eksempel nevner flere av jentene at de ikke liker å trene styrke. De forteller at de må trene styrke, men det er ikke alltid like gøy. Johansson (2003) skriver at voksne må kunne ta siste avgjørelse i situasjoner der barn selv ikke er i stand til å se virkningen av avgjørelsen de tar. For jentene kan mangel på styrketrening føre til skader, lite fremgang og kanskje tilbakefall i nivå.

Diskusjon om påvirkning er eksempel på at avgjørelser bør romme mer enn barns egne erfaringer. Ifølge den andre komponenten i barneperspektivet til Skivenes & Strandbu (2006) besitter voksne erfaring og kunnskap som barn ikke har. De har derfor for eksempel mer kunnskap enn barn i turn i forhold til riktig progresjon og i hvilken rekkefølge man bør trene på elementer. Det er derfor ikke alltid det er hensiktsmessig at barn får bestemme hva de skal trene på. Man må beherske grunnteknikker før man kan trene på vanskelige turnelementer. Jentene nevner også selv at de ønsker voksne trenere som har god kunnskap om turn og vet hva jentene bør trene på.

Dette viser at barn ønsker å påvirke sin egen situasjon i idretten, men at det er hensyn som beskyttelse av barna som en bør ta høyde for. Det kan være en verdi i seg selv at barn ikke skal ta avgjørelsen, men at de likevel kan uttale seg og påvirke avgjørelsen.

6.2.5 Frihet til å velge

Med frihet til å velge mener NIF (2007) at man selv skal kunne velge hvor mange idretter man skal holde på med og hvor mye barna ønsker å trene. NIF mener det ikke er noen begrensning i bestemmelsene om hvor mye barn kan trene, men det er foreldre og treners ansvar for å stoppe barnet hvis de ser det blir for mye eller blir utbrent (NIF, 2007).

Det kommer frem at flere av jentene driver med mer enn en idrett. Dette gjelder for de som trener turn 4-5 timer i uken. De som trener opp mot 20 timer i uken driver bare med turn og forteller at de selv ønsker å bare drive med turn. Det er flere som ønsker å trene mer turn i uken, men de forteller at de ikke har tilbud til om å trene flere timer. Noen av

jentene som trener mye forteller at de noen ganger skulle ønske at de hadde tid til å møte venner utenfor turningen eller at de har lengre ferier.

Jentene forteller at foreldrene pleier å kjøre dem på trening. De sier at foreldrene pleier å oppmuntre og motivere dem til å dra på trening de dagene de ikke har lyst til å dra på trening. Jentene sier også at de noen ganger ikke forteller til foreldrene sine at de ikke har lyst til å gå på trening, fordi de er redd for at foreldrene skal holde dem hjemme. Dette er et dilemma som er vanskelig å tolke. På den ene siden kan man tolke det som et press fra foreldrene som tar med barna på trening selv om de ikke har lyst. Det kan være at foreldrene ikke vil barnet skal gi opp idretten midt i en trenings sesong og vil sette krav til barnet for å fullføre det de har startet på. Jentene forteller selv at de alltid synes det er gøy når de kommer på trening. Dette vet nok foreldrene og får derfor barna til å gå på trening. Jentene sier også selv at de vil at foreldrene skal kjøre dem til trening uansett om de har motivasjon eller ikke til å dra. På en annen side blir det også nevnt at noen frykter at de ikke får dra på trening hvis de forteller til foreldrene at de er slitne. Ifølge NIF (2007) er det de voksnes ansvar å passe på at barnet ikke trener for mye. Det er også voksne sitt ansvar at barns rettigheter blir overholdt. Den andre komponenten i barneperspektivet hevder at de voksne tar avgjørelser på vegne av barna ut i fra sine erfaringer og hva de mener er til det beste for barnet (Skivenes & Strandbu, 2006). Foreldre og trenere bør være oppmerksom på hva barn ønsker og ta avgjørelser ut ifra sitt eget og barnets mening. Ommundsen (2011) hevder at barn kan bli lei av å trene mye når de er unge og det er da større sjanse for at de blir utbrent og slutter.

6.2.6 Konkurranser for alle

Hvis man ikke ønsker å delta i konkurranser skal man få like god oppfølging og opplegg som de som vil konkurrere. I lagidrett skal alle få spille og man skal ikke toppe lagene. Barna skal få spille med sine venner (NIF, 2007).

En av breddejentene har valgt å ikke delta i en konkurranse og opplever at hun fikk et like godt treningstilbud, men ikke med de jentene hun hadde trent sammen med før, fordi de skulle være med på konkurransen. Til tross for at rettighetene ble overholdt og det ikke ble selektert på grunn av nivå, opplevde barnet dette likevel som en negativ opplevelse. Det kan være en utfordring for treneren å ta hensyn til det sosiale miljøet når man skal delte inn barn i grupper.

Flere av jentene forteller også at de synes det er gøy å være med i konkurranser. De ønsker å være med i flere konkurranser i fremtiden og de trives med å bli bedømt og se hvordan resultatene blir.

6.2.7 På barns premisser

NIF (2007) hevder at idretten skal være på barns premisser og at den skal tilpasses barnas alder og nivå. NIF sier at aktiviteten skal være så godt tilrettelagt at det gir god forutsetning for senere spesialisering i den idretten barnet ønsker å drive med. Det viktigste er at de ønsker å fortsette med idretten (NIF, 2007).

Barna forteller at de føler de får utfordringer nok og at noe av det de liker best med turn er at det er så variert. De turner i flere forskjellige turnapparater og flere av barna synes det er gøy å lære turn som de kan bruke på andre arenaer. Som i gymmen på skolen, i friminuttet eller i andre idretter. Noen av barna forteller at de lærer dans, og å være dommer og trener ved siden av turning også. Andre interessante faktorer de nevner er at de lærer å ha respekt for seg selv og andre. Og at man får tillitt og tro på seg selv når man mestrer det man utfører.

Jentene er reflekterte og viser her at de har innsikt i sin egen situasjon og har erfaringer å bidra med. Det virker også som klubbene har lyktes med å organisere idretten på barnas premisser ut ifra det jentene forteller i intervjuene.

6.3 *Hvilke forskjeller eller likheter er det i opplevd erfaring mellom jenter som trener turn på breddenivå og jenter som trener turn på konkurransenivå?*

Det er små forskjeller i opplevd erfaring mellom de barna som trener turn på breddenivå og konkurransenivå. Innledningsvis i oppgaven presentert jeg mine forventninger til undersøkelsen og hva jeg forventet at jeg skulle finne ut av. Mine forventninger var at det skulle være markante ulikheter mellom gruppene på grunn av nivået de trener turn på. Grunnen til at jeg forventet dette er fordi det er stor forskjell i treningsmengde og deltagelse på samlinger og konkurranser i gruppene. Siden de fleste erfaringene overaskende nok er like, skal jeg nå presentere ulikhetene.

De få forskjellene som kom frem var blant annet at konkurransejentene ble introdusert til idretten tidligere enn breddejentene og at de trener flere timer i uken. Breddejentene

driver med andre idretter i tillegg til turn og har god tid til venner og lekser utenfor trening. Konkurransgruppen derimot driver bare med turn og jentene nevner at de skulle ønske de noen ganger hadde bedre tid til andre aktiviteter eller venner utenfor trening.

En forskjell er antall jenter innad i gruppene som har byttet klubb i sin turnkarriere. Bare en fra breddegruppen har byttet klubb, og valgte å gå fra konkurransenivå til breddenivå. Flere fra konkurransgruppen har byttet turnklubb for å få et tilpasset tilbud. Dette kan komme av at det er en stor utfordring for klubbene å organisere turn på to ulike nivåer.

Det er også en liten forskjell i hva gruppene nevner som andre ting de lærer på turntrening. Det er flere like svar, men konkurransgruppen skiller seg ut ved at de nevner at de lærer seg respekt og å ha selvtillit.

En annen forskjell er hvilke målsetninger jentene har satt seg. Alle har målsetning om å lære nye turnelementer og mestre, men konkurransgruppen har også flere langsiktige mål og resultatmål om å være med i store mesterskap når de blir eldre.

Det er interessant at det er få forskjeller mellom gruppene. Forskjellene er stort sett fokusert i jentenes bakgrunn og i gruppenes organisering. Det er lite forskjeller i synspunkter. Debatten om barneidrettsbestemmelser i media tar for eksempel ofte opp tilfeller der barn driver med idrett på konkurransenivå og man mener at barneidrettsbestemmelsene er en utfordring på dette nivået (For eksempel: Dagens næringsliv 2012; Nettavisen, 2015). Det er få tilfeller der breddenivået blir omtalt som en utfordring ved barneidrettsbestemmelsene. Media er derfor med på å skape et inntrykk av at det er et skille mellom gruppene og at barneidrettsbestemmelsene har forskjellig betydning og virkning for de ulike gruppene. I denne undersøkelsen viser det seg at det er få forskjeller i opplevd erfaring mellom gruppene.

6.4 Hvilke kunnskaper og meninger har jenter om barneidrettens bestemmelser og rettigheter?

Kjennskapen jentene hadde til barneidrettsbestemmelsene og rettighetene var varierende. Stort sett hadde de ikke så mye kunnskap om det fra før. Seks av åtte jenter

hadde ikke hørt om bestemmelsene før jeg fortalte om dem, men alle barna synes det er bra vi har bestemmelser for barneidrett. Jentene synes det er bra blant annet fordi det gir motivasjon til å fortsette til man får lov til å konkurrere i store mesterskap og fordi det forhindrer at man blir lei seg hvis man mislykkes i konkurranser når man er yngre.

Jentene hadde ikke så mange forslag om noe som kunne endres eller legges til i bestemmelsene. Det var kun tre forslag. Det første forslaget fra en av jentene var en regel som sier at det ikke er lov å trene for mye i uken. Det andre forslaget var at man skal få konkurrere NM i tidligere alder enn man gjør i dag. Hun begrunner det med at det er flere hun kjenner som mener de er gode nok, og som synes det er dumt at de ikke får lov. Dette er motstridende med de andres meninger om at det er bra man må vente med å konkurrere i store mesterskap fordi det gir motivasjon til å fortsette. Det siste forslaget handler om at alle bør få trene og konkurrere på sitt nivå uansett alder. «... *Jeg synes liksom alle har forskjellig nivå og du burde bli trent i det nivået du har, og ikke det alle andre har. Alle lærer forskjellig og det får man ikke gjort noe med akkurat.*» (Britt, intervju, 2014).

Som vist i analysen og her i diskusjonen er barn mer enn nok kompetente til å fortelle om sin egen situasjon og deltagelse i aktiviteten, men når det kommer til å gjøre barna klar over rammebetingelsene virker det ikke som dette blir gjort. Det vises til at barn gjennom sine erfaringer i selve aktiviteten kan bidra med hvordan de ønsker at idretten skal være. Så er det opp til voksne å tolke dette og lage rammebetingelser og bestemmelser ut i fra dette. Hvis barn skal bidra til å snakke om bestemmelsene og rettighetene må de også få et større innblikk i bestemmelsene.

Det kan i utgangspunktet virke motstridende å si at man skal inkludere barn i avgjørelser i idretten, men at selve bestemmelsene skal de voksne lage og barn ikke skal ha mening om. Barn kan bidra med sine meninger, men en voksen er ofte den som burde ta siste ordet og avgjørelsen for at barnet skal slippe å stå til ansvar for selve avgjørelsen (Skivenes & Strandbu, 2006). Det kan være en verdi i seg selv at barn slipper å stå for selve avgjørelsen. Kvello (2012) hevder at det kreves tid og ressurser til å forstå barn godt nok til at de kan inkluderes i forskning. Hvis man sier at barn skal inkluderes i avgjørelser så må man ta på seg jobben som kreves for å forstå barnas synspunkter.

Det første forslaget til jentene om at en bør ha en regel for hvor mye det er lov å trene er noe som ikke står i bestemmelsene fra før. Kanskje ville en regel for et maksantall timer i uken sikre barn bedre mot å bli presset til å trene av foreldre, trenere eller andre. Det finnes flere eksempler der man stiller spørsmåltegn til om foreldre eller trenere lever gjennom barnet på grunn av manglende suksess i egen idrettskarriere. NIF (2007) har retningslinjer for hvordan aktiviteten bør utføres og organiseres i de ulike aldersgruppene, men ingen begrensning på timeantall i uken.

Forslag nummer to om at man kan delta i mesterskap i tidligere alder enn nå, skiller seg også ut fra dagens bestemmelser. Bestemmelsene sier at det ikke er bra for barn å delta i store konkurranser tidlig for det kan gi for stort fokus på resultater (NIF, 2007). Jenta begrunner det med at det er flere hun kjenner som selv mener de er gode nok, og som synes det er dumt at de ikke får lov til å delta i NM før de er 13 år. Bestemmelsene er lagt til rette for flertallet, men det kan også være enkelte som mener det ikke passer for dem. Det kan være utfordrende å tilpasse til hvert enkelt individ. James & Prout (1997) hevder at barn som har oppfatninger som skiller seg fra de voksne vil styrke teorien om at barn er sakkyndige informanter og har egne unike tanker. Dette forslaget setter perspektiv på bestemmelsene og utfordrer voksne til å tenke rundt organisering og utvikling for eventuelle endringer av bestemmelsene i fremtiden.

Det tredje forslaget om nivådeling er også et interessant forslag. Grunnen til dette kan være fordi det ville gjort både jenta som ønsker at man skal få konkurrere i tidligere alder og jenta som synes det er fint at man må vente til man er 13 år tilfreds.

Bestemmelsene i dag sier at man ikke kan selektere barn i grupper ut i fra nivå (NIF, 2007), men de sier også at alle skal få tilpasset aktivitet til det nivået man er på og at man skal ta hensyn til at alle lærer i forskjellige tempo (NIF, 2007). Det kan virke litt motstridene og være en utfordring i praksis hvis det er flere barn på ulike nivåer i samme gruppe. Hvordan skal man klare å inkludere alle barn på en god og tilfredsstillende måte i bestemmelsene?

6.5 Oppsummering

Dette kapitlet har oppsummert og diskutert hovedfunn fra intervjuene i lys av barneidrettsrettighetene og bestemmelsene. Jeg vil nå oppsummere hva jeg har bidratt

med gjennom bruk modellen til Skivenes & Strandbu (2006) og som kan besvare hovedproblemstillingen.

Barna viser at de har mange ulike meninger og jentenes opplevelser styrker teoriene om at barn er sakkyndige informanter som har unike og individuelle meninger (James & Prout, 1997). James & Prout hevder at innen barndomssosiologien i dag er et nytt, fremvoksende paradigme der barn står i en sterkere posisjon enn tidligere. Disse funnene gir støtte til dette fremvoksende paradigme om at barn kan være bidragsytere om sin egen situasjon. Jentene viser at de er tydelige på sine erfaringer og de vil gjerne bidra med sine meninger og ønsker for sin idrett.

Hvis man ikke gjør forskning på barn vil man heller ikke se at barn faktisk har noe å bidra med, og at voksne ikke alltid må snakke på vegne av barn (Lee, 2001). Barn viser at de er «human beings» og har like fullverdige synspunkter som voksne mennesker (Lee, 2001). Oppgaven viser at barn har masse å bidra med. Men Lee poengterer også at barn trenger beskyttelse og omsorg, de må derfor alltid sees i sammenheng med voksne. Lee (2001) hevder at barn bør bli vurdert i hver enkelt kontekst i stedet for å bli avgrenset med fysisk alder.

Alle jentene er svært positive til at det finnes bestemmelser og rettigheter for barn i idretten. Jentene ønsker mer medbestemmelse og vil bidra i idretten sin. Det sikrer barna ved at de har egne rettigheter og bestemmelser som skal være for deres eget beste. Som Skivenes & Strandbu (2006) hevder tar ikke barneperspektiv bare for seg barn sine oppfattelser, men er en helhet av samfunnets strukturer, voksnes syn og barnas syn. Barnets meninger vil alltid måtte sees inn i en kontekst og voksne må tolke barnets utsagn (Skivenes & Strandbu, 2006).

Denne oppgaven har undersøkt jenters erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettens rettigheter og bestemmelser. Erfaringene til jentene i denne studien kan gi et bidrag til forskning på barneidrettsbestemmelsene og på teorien om barneperspektivet hovedsakelig i den tredje komponenten. Materialet viser at også barn selv mener det er positivt at barn har egne rettigheter og bestemmelser som styrker barnets posisjon i samfunnet. De har også unike oppfattelser som det ikke har blitt skrevet mye om tidligere.

7. Avslutning

Oppgaven har hatt hensikt å sette fokus på barns bidrag i forskning. Jenters erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettens bestemmelser og rettigheter har vært problemstillingen. Ut i fra mitt materialet tyder det på at klubbene jentene trener i har en organisering som kan gjenspeile NIF sine rettigheter og bestemmelser for barneidrett på en god måte. Likevel kommer det frem interessante utsagn som kan utfordre dagens rammeverk. Mine forventninger var at det skulle være store forskjeller mellom gruppene. Det viste seg at det overaskende nok ikke var så store forskjeller mellom jentene som trener turn på breddenivå og jentene som trener turn på konkurransenivå. Turn blir sett på som en idrett som man må spesialisere seg tidligere enn flere andre idretter. Ofte er fokuset i media og samfunnet at turn på konkurransenivå skiller seg ut fra turn på breddenivået og andre idretter. Artikkene i media blir ofte skrevet fra de voksnes eller samfunnets synspunkt. Derfor er denne oppgaven interessant ved at man får høre barns synspunkter.

Hvilket barneperspektiv som er lagt til grunn må presiseres. Jentene i denne oppgaven har gitt et godt bidrag med sine erfaringer som kan plasseres under den tredje komponenten i barneperspektivmodellen til Skivenes & Strandbu (2006). Det har vist seg at det er god grunn til å forske på barn og at det fortsatt bør forskes mer på. Likhetene blant jentene var store når det gjaldt deres syn på påvirkning, trygghet, mestring, vennskap og glede ved idretten. Et sentralt hovedfunn er derfor at alle jentene føler seg godt ivaretatt i idretten sin. Spesielt kommer det frem at jentene ønsker å være med på å bestemme mer på trening. Forskjellene som kommer frem er stort sett i jentenes bakgrunn og i gruppens organisering. Gruppene har noen forskjellige målsetninger, og konkurransejentene har byttet klubber i en større grad enn breddejentene. Dette forteller jentene er på grunn av mangel på utfordringer i sin tidligere klubb. Et annet hovedfunn jeg vil trekke frem avslutningsvis er at jentene i liten grad har kjennskap til barneidrettsbestemmelsene og rettighetene fra før, men at når de får rettighetene og bestemmelsen presentert i intervjuet mener de at det er fint at disse finnes.

Det er ikke skrevet mye om barns erfaringer i lys av barneidrettsbestemmelsene før. Dette kan være en god start til å fortsette å videreutvikle og videreføre forskningen på

barns egne erfaringer i barneidrett. Mitt bidrag til praksisfeltet kan gi verdifull informasjon om barns situasjoner i turnsporten.

Hvis jeg skulle gått videre med forskning etter denne oppgaven kunne det vært interessant å undersøke barns erfaringer i andre idretter også. Det trengs fortsatt flere undersøkelser om barns opplevelser i idrett. Det kunne også vært spennende å inkludere flere personer som barn forholder seg til i idretten. Ved å intervjuer både trenere og foreldre i tillegg til barn i samme undersøkelse vil man kunne se på flere av komponentene i barneperspektivet samtidig. Man kunne også gjort en undersøkelse på gutter i turnidretten. Videre kunne man da ha sammenlignet gutter og jenter sine erfaringer. Tilslutt ville det vært interessant å gjøre samme undersøkelse med et annet utvalg. For eksempel med barn som har sluttet på turn. Opprinnelig hadde jeg planlagt å inkludere et utvalg med barn som hadde sluttet på turn i tillegg til bredde- og konkurransegruppen. Dette ville kanskje gitt andre erfaringer og kaste et nytt lys over barneidrettsrettighetene og bestemmelsene.

Referanser

- Alanen, L. (2014). Theorizing childhood . *Childhood*(21), ss. 3-6.
doi:10.1177/0907568213513361
- Alanen, L., & Mayall, B. (2001). *Conceptualizing child-adult relations*. London: Routledge.
- Andersen, S. S. (2013). *Casestudier 2. utgave*. Bergen: Bokforlaget.
- Backe-Hansen, E. (2009). *Barn: Webområde for De nasjonale forskningsetiske komiteene*. Hentet Oktober 15, 2014 fra Webområde for De nasjonale forskningsetiske komiteene: <https://www.etikkom.no/FBIB/Temaer/Forskning-pa-bestemte-grupper/Barn/>
- Brinkmann, S., & Kvale, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Bugge, M. (2014). *Vil kurse utenlandske trenere om norsk kultur: Webområde for Aftenposten*. Hentet Mai 2, 2014 fra Webområde for Aftenposten: http://www.aftenposten.no/100Sport/Vil-kurse-utenlandske-trenere-om-norsk-kultur-433667_1.snd
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory - A practical guide through qualitative analysis*. London: SAGE publications.
- Everett, E. L., & Furseth, I. (2012). *Masteroppgaven - Hvordan begynne - og fullføre*. Oslo: Universitetsforlaget.
- FN. (1989, November 20). *FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen): Webområde for FN*. Hentet Januar 10, 2015 fra Webområde for: FN: <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-barnets-rettigheter-Barnekonvensjonen>

- Fossheim, H., Hølen, J., & Ingierd, H. (2013). *Barn i forskning- etiske dimensjoner*. Oslo: De nasjonale forskningsetiske komiteene.
- Gullestad, M. (1991). Hva legger jeg i begrepet barneperspektiv? *BARN 1*, ss. 63-65.
- Halldèn, G. (2003). Barnperspektiv som ideologisk eller metodologisk begrepp. *Pedagogisk forskning i Sverige 1-2*, ss. 12-23.
- Holden, L., & Strøm, O. K. (2014). *Sjakk vil ikke bli en del av idretten på grunn av barneidrettsbestemmelsene: Webområde for VG*. Hentet Oktober 21, 2014 fra Webområde for VG: <http://www.vg.no/sport/sjakk/sjakk-vil-ikke-bli-en-del-av-idretten-paa-grunn-av-barneidrettsbestemmelsene/a/23320073/>
- Hystad, J., & Skjelbæk, M. (2015). *Fotball: Webområde for TV 2*. Hentet Mars 7, 2015 fra Webområde for TV 2: <http://www.tv2.no/a/6658225>
- Ingebrigtsen, J. E., & Aspvik, N. P. (2010). *Barns idrettsdeltagelse i Norge*. Trondheim: NTNU- Samfunnsforskning AS, Senter for idrettsforskning. Hentet Desember 10, 2014 fra <http://www.idrettsforbundet.no/globalassets/1-norges-idrettsforbund/barneidrett/barns-idrettsdeltakelse-i-norge.pdf>
- James, A., & Prout, A. (1997). *Constructing and Reconstructing Childhood: Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood*. London: Psychology press.
- Johansson, E. (2003). Att närma sig barns perspektiv. Forskares och pedagogers möten med barns perspektiv. *Pedagogisk Forskning i Sverige 1-2*, ss. 42-57.
- Kvello, Ø. (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering*. Oslo: Gyldendal Akademiske.
- Larsen, A. B. (2015). *Her er Theas (12) hjerteskjærende brev til håndballpresidenten: Webområde for nettavisen*. Hentet Mars 15, 2015 fra Webområde for Nettavisen: <http://www.nettavisen.no/sport/h%C3%A5ndball/her-er-theas-%2812%29-hjerteskjærende-brev-til-handballpresidenten/8553301.html>

- Lee, N. (2001). *Childhood and Society - Growing up in an age of uncertainty*.
Maidenhead: Open University Press.
- Leganger, S., & Holst-Hansen, T. (2012). Den skal tidlig krøkes som verdensmester skal bli. *Dagens næringsliv*, 10-21.
- Meld. St. 26. (2011-2012). Den norske idrettsmodellen: Webområde for kulturdepartementet. Oslo: Kulturdepartementet. Hentet Mai 3, 2014 fra <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/meld-st-26-20112012/id684356/?docId=STM201120120026000DDDEPIS&ch=1&q=>
- NGTF. (u.å). *Dette er Turn Kvinner: Webområde for NGTF*. Hentet Mai 10, 2014 fra Webområde for NGTF:
<http://www.gymogturn.no/konkurranse/turnkvinner/Sider/detteerturnkvinner301.aspx>
- NGTF. (u.å). *Generell: Webområde for NGTF*. Hentet Januar 10, 2015 fra Webområde for NGTF: <http://www.gymogturn.no/ngtf/organisasjonen/Sider/default.aspx>
- NGTF. (u.å). *NGTFs Historie: Webområde for NGTF*. Hentet Januar 10, 2015 fra Webområde for NGTF:
<http://www.gymogturn.no/ngtf/historikk/Sider/default.aspx>
- NGTF. (u.å). *NGTFs kommentarer til idrettens barnerettigheter og bestemmelser for barneidrett: Webområde for NGTF*. Hentet Mai 11, 2014 fra Webområde for NGTF:
<http://www.gymogturn.no/barn/Documents/NGTFs%20kommentarer%20til%20Idrettens%20Barnerettigheter%20og%20Bestemmelser%20om%20barneidrett.pdf>
- NGTF. (u.å). *Turn i skolen: Webområde for Norges Gymnastikk- og Turnforbund*. Hentet Mai 10, 2014 fra Webområde for Norges Gymnastikk- og Turnforbund:
<http://www.gymogturn.no/turniskolen/Sider/turniskolenforside.aspx>

- NIF. (2007). *Rettingheter og Bestemmelser: Webområde for NIF*. Hentet August 30, 2014 fra Webområde for NIF:
http://www.idrett.no/Documents/Barneidrettsbestemmelsene_Utfyllende_kommentarer_u_kommentarfelt.pdf
- NIF. (2011). *Idrettspolitisk dokument 2011-2015: Webområde for NIF*. Hentet Februar 3, 2015 fra Webområde for NIF:
http://www.idrett.no/omnif/ipd/Documents/Idrettspolitisk_dokument2011_2015.pdf
- NIF. (2014). *NIFs årsrapport 2014: Webområde for NIF*. Hentet Mai 6, 2015 fra Webområde for NIF:
http://www.idrett.no/nyheter/Documents/30_15_NIF%20%C3%85rsrapport%202014_enkeltsider_LR.pdf
- NIF. (u.å). *Barneidrett: Webområde for NIF*. Hentet April 24, 2014 fra Webområde for NIF: <http://www.idrett.no/tema/barneidrett/Sider/barneidrett.aspx>
- Nilsen, G. T. (2007). *Barneidrettsbestemmelser i Norge 1976-2005- Om Bestemmelsene og hvorfor de kom*. Oslo: Masteroppgave ved Norges Idrettshøgskole.
- NSD. (2012). *Krav til samtykke: Webområde for personvernombudet for forskning*. Hentet April 10, 2014 fra Webområde for NSD:
<http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/samtykke.html>
- Ommundsen, Y. (2011). Spesilisere tidlig og plukke talenter- er det så lurt? I D. V. Hanstad, G. Breivik, M. K. Sisjord, & H. B. Skaset, *Norsk idrett- Indre spenning og ytre press* (ss. 53-68). Oslo: Akilles.
- Ommundsen, Y., Løndal, K., & Loland, S. (2013). Sport, children and well-being. I A. Ben-Arieh, F. Cases, I. Fronès, & J. E. Korbin, *Handbook of child well-being. Theories, methods and policies in global perspective* (ss. 911-940). Dordrecht: Springer.

- Qvarsell, B. (2003). Barns perspektiv och mänskliga rättigheter. Godhetsmaximering eller kunskapsbildning? *Pedagogisk Forskning i Sverige 1-2*, ss. 101-113.
- Qvortrup, J. (1997). A voice for children in statistical and social accounting: A plea for children's right to be heard. I A. James, & A. Prout, *Constructing and reconstructing childhood* (ss. 85-103). London: Routledge.
- Skirstad, B. (2011). Barneidrett som politikk og praksis. I D. V. Hanstad, G. Breivik, M. K. Sisjord, & H. B. Skaset, *Norsk idrett - Indre spenning og ytre press* (ss. 33-51). Oslo: Akilles.
- Skivenes, M., & Strandbu, A. (2006). A Child Perspective and Children's Participation. *Children, Youth and Environments 16*(2), ss. 10-27. Hentet Juni 4, 2014 fra <http://www.colorado.edu/journals/cye>
- Skivenes, M., & Strandbu, A. (2006). A Child Perspective and Children's Participation. *Children, Youth and Environments*, ss. 10-27.
- Solenes, O. (2009). *Fremtidens håp - Barneidrettsdiskursar i Noreg 1920-1976*. Oslo: Doktoravhandling ved Norges idrettshøgskole.
- Sommer, D. (2003). Børnesyn i utviklingspsykologien - Er et børneperspektiv mulig? *Pedagogisk forskning i Sverige 1-2*, ss. 85-100.
- Strandbu, A. (2011). *Barnets deltagelse - Hverdagslige og vanskelige beslutninger*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Støckel, J. T., Strandbu, Å., Solenes, O., Jørgensen, P., & Fransson, K. (2010). Sport for children and youth in the Scandinavian countries. *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics 13*:4, ss. 625-624. doi:10.1080/17430431003616332
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse, En innføring i kvalitativ metode. 4. utgave*. Bergen: Bokforlaget.

Tiller, P. O. (1991). "Barneperspektivet": Om å se og bli sett. Vårt Perspektiv på barn -
Eller omvendt? *BARN 1*, ss. 72-77.

Tiller, P. O. (2000). *Studier i barndom*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Tollånes, I., Soleng, B., Næsheim-Bjørkvik, G., Riisnæs, D., Larsson, P. Ø., Titlestad,
R., . . . Sæther, S. A. (2007). *Evaluering av barneidrettsbestemmelsene*. Oslo:
NIF. Hentet November 1, 2014 fra
[http://www.idrettsforbundet.no/globalassets/1-norges-
idrettsforbund/barneidrett/barneidrettsutvalgets-rapport-2007.pdf](http://www.idrettsforbundet.no/globalassets/1-norges-idrettsforbund/barneidrett/barneidrettsutvalgets-rapport-2007.pdf)

Walters, S. R., Payne, D., Schluter, P. J., & Thomson, R. W. (2012, November 22). "It
just makes you feel invincible": a Foucauldian analysis of children's. *Sport,
Education and Society 20: 2, 2015*, ss. 241-257.
doi:10.1080/13573322.2012.745844

Vedlegg

Vedlegg 1: Informasjonsskriv til foreldre

Vedlegg 2: Informasjonsskriv til barn

Vedlegg 3: Intervjuguide

Vedlegg 4: Idrettens rettigheter og bestemmelser for barneidrett

Vedlegg 5: Kvittering NSD

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet

«Barns erfaringer i turnsporten»

Hei

Mitt navn er Mari Eliassen og jeg skal skrive en masteroppgave ved Norges idrettshøgskole fra høsten 2014 til våren 2015. Prosjektet jeg skal gjennomføre har som mål å undersøke barns erfaringer i turn. Det er lite forskning i Norge på barns erfaringer i idrettsdeltagelse. Problemstillingen for mitt prosjekt er: Hvordan er barns erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettsbestemmelsene? Jeg vil undersøke barns opplevelser med turn og om de har noe kjennskap og meninger til bestemmelsene for barneidrett som er laget av Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité.

Utvalget mitt består av jenter som driver med turn på konkurransenivå eller som driver med turn på breddenivå. Jeg ønsker å intervju ca. 8 jenter mellom 10-12 år. Ditt barn er strategisk valgt ut til å få delta i denne studien fordi hun faller inn under mine utvalgs kriterier og vil gjøre mitt utvalg fullstendig ved å delta.

For å delta i denne studien kreves samtykke fra foresatte og aktiv deltagelse ved at ditt barn stiller opp på et intervju som varer opptil en time. Spørsmålene vil blant annet handle om hvordan barnet opplever å drive med turn, hvordan de opplever å delta/ikke delta i konkurranse, hvorfor de liker å turne, hvordan barnets omgivelser utenfor turnhallen er osv. Det vil bli gjort lydopptak under intervjuet samt skriftlige notater. Dersom du ønsker å se intervjuguiden har du mulighet til det.

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Det er bare jeg, Mari Eliassen og min veileder Åse Strandbu som vil ha tilgang til personopplysningene. Opptak vil bli lagret kryptert på en privat pc og kontaktinformasjon vil være fraskilt fra dataene som samles inn.

Deltakerne skal ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen. Det blir anonymisert slik at man ikke vet hvilke personer som har deltatt i undersøkelsen. Prosjektet skal etter planen avsluttes 30. juni 2015. Etter prosjektslutt vil alle personopplysninger og opptak bli slettet. Alle data vil forbli anonyme.

Det er frivillig å delta i studien, og du eller ditt barn kan når som helst trekke deres samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om ditt barn bli anonymisert. Dersom ditt barn ønsker å delta eller du har spørsmål til studien, ta kontakt med meg, Mari Eliassen på tlf. 938 71 525 eller min veileder Åse Strandbu fra Norges idrettshøgskole på tlf. 959 17 938.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å la mitt barn(navn)
_____ delta.

(Signert av foresatte, dato)

Vedlegg 2: Informasjonsskriv til barn

Informasjonsskriv om deltakelse i forskningsprosjektet «Barns erfaringer i turnsporten»

Hei

Mitt navn er Mari Eliassen og jeg skal skrive en masteroppgave ved Norges idrettshøgskole fra høsten 2014 til våren 2015. Min undersøkelse er å se på hvordan barn opplever å drive med turn. Derfor har jeg valgt ut deg til å delta i mitt prosjekt. Jeg ønsker å intervju jenter mellom 10-12 år som enten driver med turn på konkurransenivå eller breddenivå. Jeg er også nysgjerrig på om du vet noe om reglene for barn i idrett.

For å delta i min undersøkelse vil du bli intervjuet av meg, Mari Eliassen. Intervjuet kommer til å vare ca. en time. Jeg vil spørre deg om hvordan du opplever å drive med turn, hvordan du opplever å delta/ikke delta i konkurranser, hvorfor du liker å turne, hva du gjør på fritiden eller på skolen når du ikke er i turnhallen osv.

Alt du forteller om vil være hemmelig mellom meg og deg. Det er ingen andre som får vite at det er du som forteller det du sier. Hvis du finner ut at du ikke har lyst til å være med allikevel så er det også lov.

Hvis du ønsker å delta eller du har spørsmål kan du ta kontakt med meg, Mari Eliassen på tlf. 938 71 525.

Håper du har lyst til å delta!

Vedlegg 3: intervjuguide

<p><u>Innledning:</u></p> <p>- Forteller om prosjektet mitt. Hvordan er barns erfaringer i turnsporten i lys av barneidrettsbestemmelsene?</p> <p>- Forteller hvor positivt det er at personen stiller opp til intervju. Minner om at det er frivillig å delta, man kan trekke seg fra intervjuet uten å oppgi noen spesiell grunn.</p>		
Tema	Hovedspørsmål	Oppfølgingsspørsmål
Innledning	Husker du hvordan du begynte med turn?	<ul style="list-style-type: none"> - Hvor lenge har du drevet med turn nå? - Hvor mye trener du i uken? - Har du noen søsken? - Driver de med idrett? - Driver foreldrene dine med noen idretter? - Har du drevet med noen andre idretter?
Glede og Gøy	(Hvorfor driver du med turn?) Kan du fortelle om en vanlig trening?	<ul style="list-style-type: none"> - Hvilken del av treningen synes du er morsomt/ liker du best? Hvorfor? - Hva liker du best med turningen? - Hva er det som er morsomst? - Er det noe du ikke liker med turn? - Hva ville du sagt hvis du skulle prøve å overtale noen til å begynne med turn? - Tror du foreldrene dine liker at du driver med turn? Hvorfor?
Sosialt	Kan du fortelle om de du trener sammen med?	<ul style="list-style-type: none"> - Liker du dem du trener med? - Er dere gode venner? - Hva pleier dere å snakke om på trening? - Føler du at du alltid at du kan være deg selv under hele treningen? - Føler du deg trygg på dem du trener sammen med?

		<ul style="list-style-type: none"> - Hvor ofte er du med turnvenninnene utenfor trening? - Hvorfor er du evt. Ikke med dem utenfor? - Bor de i nærheten, eller langt unna? - Snakker dere om turn utenom? Eller hva snakker dere om da?
Trivsel	<p>Hvordan pleier du å føle deg før du går på trening?</p> <p>Hvordan føler du deg når du kommer hjem fra trening?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Synes du at du trener nok eller skulle du gjerne trent mer? - Hvor lenge tror du at du kommer til å holde på med turn? - Får du tid til å gjøre lekser i hverdagen når du har trening? - Hvordan planlegger du å gjøre leksene for å få tid til dem? - Hva gjør du hvis du ikke har lyst til å dra på trening? - Hva sier foreldrene dine hvis du ikke vil dra på trening? - Lar foreldrene dine deg bli hjemme?
Læring og Mestringsfølelse	<p>Er det noe nytt du har lært i det siste på trening?</p> <p>Kan du fortelle om hvordan du lærer nye ting på trening?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan føles det å lære noe nytt? - Lærer du andre ting enn å turne? (Være trener, dommer osv.) - Hva gjør du hvis du ikke får til det du trener på? - Hva gjør treneren din for å hjelpe deg? - Får du noen gang være med på å bestemme hva dere skal gjøre på trening? - Kan du gi noen eksempler på hva du har vært med på å bestemme? - Vil du bestemme?

		<ul style="list-style-type: none"> - Hvis du kunne forandre på noe på trening, hva skulle det vært? - Har du noen mål med turningen? - Har du noen forbilder?
Trygghet	Kan du fortelle litt om treneren din?	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan liker du best at treneren skal være? - Blir du noen gang redd når du turner, når du for eksempel skal prøve nye ting? - Hva pleier du å gjøre med det? - Kan du si til treneren din at du blir redd? - Hva gjør treneren for å hjelpe deg? - Kan de du trener sammen med hjelpe deg? Hvordan gjør dem det?
Konkurrans	Hvilke typer konkurranser har du vært med på?	<ul style="list-style-type: none"> - Hva skjer på konkurransene? - Hva er gøy og hva er ikke gøy med konkurranser? - Hvordan blir dere dømt på konkurranser? - Hva synes du om å få karakterer? - Hvilke konkurranser skal du være med på i år? - Er det noen konkurranser eller samlinger du ikke har fått lov å være med på? Eksempler? - Er det noen konkurranser du har lyst til å være med på? - Pleier foreldrene dine å komme og se på

	<p>Har du hørt om barneidrettsbestemmelser i idrett?</p> <p>Hva vet du om dem?</p>	<p>trening og konkurranse?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liker du at de er med? Hvorfor? - Jeg forteller litt om bestemmelsene. - Hva synes du om bestemmelsene og rettighetene? - Har du noen forslag til regler/bestemmelser som det burde være for barn i idrett?
Avslutning	Et det noe annet du vil fortelle om eller noe du har glemt å si?	

Vedlegg 4: Idrettens rettigheter og bestemmelser for barneidrett

Idrettens barnerettigheter

1. Trygghet

Barn har rett til å delta i et trygt treningsmiljø, fritt for press og utnyttelse. Barn under 6 år skal ha med seg en voksen på aktivitetene. Skader skal forebygges.

2. Vennskap og trivsel

Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter der det er lagt til rette for at de skal utvikle vennskap og solidaritet.

3. Mestring

Barn har rett til å oppleve mestring og lære mange ulike ferdigheter. De skal også ha muligheter for variasjon, øving og samspill med andre.

4. Påvirkning

Barn har rett til å si sin mening og bli hørt. De skal ha mulighet til å være med på planlegging og gjennomføring av egen idrettsaktivitet sammen med trenere og foresatte.

5. Frihet til å velge

Barn har rett til å velge hvilken idrett, eller hvor mange idretter de vil delta i. De bestemmer selv hvor mye de vil trene.

6. Konkurranser for alle

Barn har rett til å velge om de vil delta i konkurranser eller ikke. Barn som melder overgang fra en klubb innen samme idrett skal ha full rett til å delta i konkurranser for en ny klubb straks overgangen er registrert.

7. På barnas premisser

Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter som er tilpasset deres alder, fysiske utvikling og modningsnivå (se utviklingsplan neste side).

Bestemmelser om barneidrett

1. Barneidrett er idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år.

2. For konkurranser i barneidretten gjelder følgende:

a) Fra det året barnet fyller 6 år kan det delta i lokale konkurranser og idrettsarrangementer, først og fremst i eget idrettslag.

b) Fra det året barnet fyller 11 år kan det delta i regionale konkurranser og idrettsarrangementer.

c) Fra det året barnet fyller 11 år kan det delta i åpne idrettsarrangementer uten krav til kvalifisering i Norge, Norden og Nordkalotten (inkl. Barentsregionen). Barn fra disse landene/områdene kan delta på tilsvarende idrettsarrangementer i Norge fra det året de fyller 11 år.

d) Fra det året barnet fyller 11 år kan det benyttes resultatlistene, tabeller og rangeringer i konkurranser, dersom dette er formålstjenlig.

e) Fra det året barnet fyller 13 år kan det delta i mesterskap som NM, nordiske mesterskap, EM og VM. Dette inkluderer også norgescuper, nordiske cuper, verdenscuper og tilsvarende mesterskap.

3. Det kan ikke søkes dispensasjon fra Bestemmelser om barneidrett

4. Alle barn skal få premie i et idrettsarrangement dersom premiering skjer

5. Alle idrettslag som organiserer barneidrett skal oppnevne et styremedlem med ansvar for barneidretten

Vedlegg 5: Kvittering NSD

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
NORWEGIAN SOCIAL SCIENCE DATA SERVICES

Harald Hårfagres gate 29
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 17
Fax: +47-55 58 96 50
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 884

Åse Strandbu
Seksjon for kultur og samfunn Norges idrettshøgskole
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 18.06.2014

Vår ref: 38974 / 3 / SSA

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 06.06.2014. Meldingen gjelder prosjektet:

<i>38974</i>	<i>Barns erfaringer i turnsporten</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Åse Strandbu</i>
<i>Student</i>	<i>Mari Eliassen</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstillende kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeplikt, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema, <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 30.06.2015, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Katrine Utaaker Segadal

Sondre S. Arnesen

Kontaktperson: Sondre S. Arnesen tlf: 55 58 33 48

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Mari Eliassen marieliasen@yahoo.no

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@svt.uit.no

Utvalget informeres skriftlig og muntlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er godt utformet.

Personvernombudet legger til grunn at forsker etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet. Dersom personopplysninger skal lagres på privat pc/mobile enheter, bør opplysningene krypteres tilstrekkelig.

Forventet prosjektslutt er 30.06.2015. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette lydopptak

